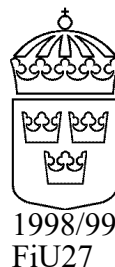

Finansutskottets betänkande 1998/99:FiU27

Tilläggsbudget 1 för budgetåret 1999
(prop. 1998/99:100)

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet vårpropositionens förslag om tilläggsbudget för budgetåret 1999. Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Regeringens förslag till ökning av anslag uppgår totalt till ca 656 miljoner kronor. Minskningarna av 1999 års anslag uppgår totalt till ca 685 miljoner kronor. Minskningarna till följd av indragningar av anslagsbehållningar uppgår till 39 miljoner kronor.

Utskottet föreslår, i enlighet med ett yttrande från arbetsmarknadsutskottet, ett tillkännagivande om de närmare villkoren för det förstärkta anställningsstödet vid anställning av personer med mycket långa inskrivningstider. Tillkännagivandet görs med anledning av en motion (s). Övriga motioner avstyrks.

Till betänkandet har fogats 24 reservationer från företrädarna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet samt Folkpartiet liberalerna. Dessutom har 7 särskilda yttranden avgivits.

Inledning

I detta betänkande behandlar finansutskottet

dels proposition 1998/99:100, såvitt avser avsnitt 5.4 Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 (yrkandena 6–24),

dels de med anledning av propositionen väckta motionerna

1998/99:Fi15 av Alf Svensson m.fl. (kd) i vad avser yrkandena 9–13,

1998/99:Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) i vad avser yrkande 24,

1998/99:Fi17 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) i vad avser yrkandena 7, 8, 10, 11, 14 och 15,

1998/99:Fi19 av Yvonne Ångström (fp),

1998/99:Fi20 av Mikael Odenberg m.fl. (m),

1998/99:Fi22 av Gun Hellsvik m.fl. (m),

1998/99:Fi24 av Lars Tobisson m.fl. (m),

1998/99:Fi25 av Beatrice Ask m.fl. (m),

1998/99:Fi26 av Leif Jakobsson m.fl. (s),

1998/99:Fi28 av Per-Richard Molén m.fl. (m),

1998/99:Fi29 av Berit Jóhannesson och Stig Sandström (v),

Regeringens lagförslag

De av regeringen i proposition 1998/99:100 (yrkandena 6 och 7) framlagda lagförslag som behandlas i detta betänkande återfinns i *bilaga 1* till betänkandet, nämligen

- förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond,
- förslag till lag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto.

Yttranden från andra utskott

Finansutskottet har berett riksdagens övriga utskott tillfälle att avge yttrande över de förslag i propositionen jämte motioner som rör respektive utskotts område.

Yttranden har avlämnats från

- skatteutskottet (1998/99:SkU5y),
- justitieutskottet (1998/99:JuU4y),
- utrikesutskottet (1998/99:UU1y),
- försvarsutskottet (1998/99:FöU4y),
- socialförsäkringsutskottet (protokollsutdrag 1998/99:27.5 samt 1998/99:SfU5y),
- socialutskottet (1998/99:SoU4y),
- kulturutskottet (1998/99:KrU5y),
- utbildningsutskottet (1998/99:UbU5y),
- trafikutskottet (1998/99:TU2y),
- näringsutskottet (1998/99:NU4y),
- arbetsmarknadsutskottet (1998/99:AU3y) samt
- bostadsutskottet (1998/99:BoU4y).

Yttrandena återfinns i *bilagorna 4–15* till betänkandet.

Konstitutionsutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att inte yttra sig i ärendet.

Sammanställningar av tilläggsbudgetförslagen

I *bilaga 2* till betänkandet återges regeringens förslag om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag jämte oppositionspartiernas svar på detta. En katalog över propositionens tilläggsbudgetförslag samt oppositionspartiernas syn på förslagen återfinns i *bilaga 3*. Båda bilagorna bygger på vad partierna anfört i parti- och kommittémotioner.

Propositionen

I proposition 1998/99:100 föreslår regeringen såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999

6. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond,

7. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto,

8. att riksdagen bemyndigar regeringen att för perioden 1999–2002 ställa ut kreditgaranti till Riksbanken för lån till Brasilien på högst 300 000 000 USD genom Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) (avsnitt 5.4.2),

9. att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om inriktningen av registerbaserad folk- och bostadsräkning (avsnitt 5.4.2),

10. att riksdagen godkänner att högst 15 000 000 kr av det på utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B 4 Fredsfrämjande verksamhet får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under 1999 (avsnitt 5.4.4),

11. att riksdagen bemyndigar regeringen att gemensamt med Landstingsförbundet upplösa den ideella föreningen Spri-, Hälso- och sjukvårdens utvecklingsinstitut (avsnitt 5.4.7),

12. att riksdagen bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget B 1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken under år 1999 fatta beslut om projektbidrag till försöksverksamheter i kommuner och landsting som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 180 000 000 kr under åren 2000–2001 (avsnitt 5.4.7),

13. att riksdagen bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget B 3 Statsbidrag till vårdtjänst m.m. under 1999 ingå avtal som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 60 000 000 kr under år 2000 (avsnitt 5.4.7),

14. att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om flyttningsbidrag (avsnitt 5.4.10),

15. att riksdagen godkänner vad regeringen anfört om reformering av anställningsstödet (avsnitt 5.4.10),

16. att riksdagen godkänner vad regeringen förordar om användningen av medlen för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning (avsnitt 5.4.12),

17. att riksdagen bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget B 4 Energiforskning, under år 1999 besluta om stöd till forskning och utveckling inom energiområdet som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 1 199 056 000 kr under åren 2000–2004 (avsnitt 5.4.16),

18. att riksdagen bemyndigar regeringen att ge Statens Järnvägar rätt att ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret inom en total ram om 10 700 000 000 kr (avsnitt 5.4.17),

19. att riksdagen bemyndigar regeringen att inom ramen för det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget A 4 Banhållning göra utfästelser om att till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftskostnader och amorteringar samt ränte- och andra finansiella kostnader (avsnitt 5.4.17),

20. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB samt besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB (avsnitt 5.4.17),

21. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om att lån inom en ram av 100 000 000 kr får tas upp i Riksgäldskontoret för att tillfälligt täcka kostnader i samband med en sammanslagning av Telia AB och Telenor AS (avsnitt 5.4.18),

22. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om en exportkreditram för Exportkreditnämnden på upp till 125 000 000 000 kr (avsnitt 5.4.18),

23. att riksdagen godkänner den av regeringen föreslagna användningen av det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda reservationsanslaget A 2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting (avsnitt 5.4.19),

24. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i efterföljande tabell,

Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade anslag för budgetåret 1999

1998/99:FiU27

Belopp i 1000-tal kronor

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	4 179 704	+2 000	4 181 704
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 179 419	+2 000	2 181 419
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 705 333	+2 000	1 707 333
A 5 Täckning av merkostnader för lokaler, <i>ramanslag</i>	20 500	-3 300	17 200
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	353 127	+2 000	355 127
A 16 Statens lokalförörjningsverk: Avvecklingskostnader, <i>ramanslag</i>	Nytt	+3 300	3 300
4 Rättsväsendet	21 919 269	+10 000	21 929 269
C 1 Domstolsväsendet m.m., <i>ramanslag</i>	3 056 983	+10 000	3 066 983
6 Totalförsvaret	44 107 565	±0	44 107 565
A 3 Utveckling och investeringar, <i>ramanslag</i>	20 052 000	+6 828	20 058 828
B 3 Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	1 053 531	-86 390	967 141
B 6 Funktionen Hälso- och sjukvård m.m., <i>ramanslag</i>	132 165	-2 500	129 665
C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor, <i>ramanslag</i>	328 213	+88 890	417 103
D 4 Försvarets forskningsanstalt, <i>ramanslag</i>	129 352	-6 828	122 524
8 Invandrare och flyktingar	4 324 184	±0	4 324 184
A 1 Statens invandrarverk, <i>ramanslag</i>	438 558	+5 000	443 558
A 3 Migrationspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	307 869	-9 790	298 079
A 6 Utresor för avvisade och utvisade, <i>ramanslag</i>	51 400	+4 790	56 190
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24 012 459	+75 000	24 087 459
A 13 Ersättning till vissa steriliserade, <i>ramanslag</i>	Nytt	+75 000	75 000
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	80 503 205	-1 000	80 502 205
B 1 Riksförsäkringsverket, <i>ramanslag</i>	710 181	-1 000	709 181

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet	33 789 000	+150 000	33 939 000
A 2 Bidrag till lönegarantiersättning, <i>ramanslag</i>	993 000	+150 000	1 143 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	48 274 400	-303 000	47 971 400
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	21 961 114	-397 000	21 564 114
A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, <i>ramanslag</i>	6 655 092	+90 000	6 745 092
B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, <i>obetecknat anslag</i>	3 229	+4 000	7 229
15 Studiestöd	22 447 075	-92 000	22 355 075
A 2 Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 956 780	+8 000	9 964 780
A 3 Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	9 690 878	-100 000	9 590 878
16 Utbildning och universitetsforskning	29 030 747	+99 000	29 129 747
A 15 Särskilda utbildningsinsatser för vuxna, <i>ramanslag</i>	4 508 566	+100 000	4 608 566
E 2 Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m., <i>ramanslag</i>	19 959	-1 000	18 959
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147
F 3 Språk- och folkminnesinstitutet, <i>ramanslag</i>	28 346	-2 200	26 146
H 1 Centrala museer: Myndigheter, <i>ramanslag</i>	601 087	+2 200	603 287
H 4 Bidrag till vissa museer, <i>obetecknat anslag</i>	39 298	+2 000	41 298
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	20 463 080	+40 000	20 503 080
A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl., <i>ramanslag</i>	30 000	+40 000	70 000
20 Allmän miljö- och naturvård	1 548 899	+28 000	1 576 899
A 2 Miljöövervakning m.m., <i>ramanslag</i>	127 706	+5 000	132 706
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, <i>ramanslag</i>	577 975	+23 000	600 975

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag		
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå	
22	Kommunikationer	25 501 314	±0	25 501 314
B 6	Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning, <i>obetecknat anslag</i>	Nytt	+10 600	10 600
C 2	Upphandling av samhällsättaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-10 000	147 484
C 5	Informationsteknik: Telekommunikation m.m., <i>ramanslag</i>	50 000	+10 000	60 000
D 2	Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m., <i>ramanslag</i>	405 000	-10 600	394 400
24	Näringsliv	2 897 947	±0	2 897 947
A 2	Småföretagsutveckling, <i>ramanslag</i>	184 062	+12 000	196 062
D 1	Teknisk forskning och utveckling, <i>ramanslag</i>	689 200	-5 000	684 200
F 3	Allmänna reklamationsnämnden, <i>ramanslag</i>	14 123	+1 000	15 123
F 4	Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	6 198	+800	6 998
F 7	Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	4 600	-1 800	2 800
G 1	Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m., <i>ramanslag</i>	6 000	-1 000	5 000
G 4	Avgifter till vissa internationella organisationer, <i>ramanslag</i>	23 329	-6 000	17 329
25	Allmänna bidrag till kommuner	103 564 700	-40 000	103 524 700
A 2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, <i>reservationsanslag</i>	1 014 000	-40 000	974 000
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget			-29 000	

1998/99:Fi15 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag till införande av ett marginellt sysselsättningsstöd i enlighet med vad som anförts i motionen (avsnitt 4.3.1),

10. att riksdagen till anslaget B 6 Funktionen Hälso- och sjukvård m.m. (utg.omr. 6) för budgetåret 1999 anvisar 2 500 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 132 165 000 kr,

11. att riksdagen till anslaget B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst (utg.omr. 6) för budgetåret 1999 anvisar 2 500 000 kr mindre än vad regeringen föreslagit eller således 964 641 000 kr,

12. att riksdagen till anslaget K 1 Stöd till trossamfund (utg.omr. 17) för budgetåret 1999 anvisar 1 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 55 700 000 kr,

13. att riksdagen till anslaget L 1 Bidrag till folkbildningen (utg.omr. 17) i vad avser bidrag till facklig utbildning för budgetåret 1999 anvisar 1 000 000 kr mindre än vad regeringen föreslagit eller således 2 507 405 000 kr.

1998/99:Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

24. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 återkommer med förslag i enlighet med vad i motionen anförts.

1998/99:Fi17 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

7. att riksdagen avslår regeringens förslag om registerbaserad folk- och bostadsräkning,

8. att riksdagen, med avslag på regeringens förslag att minska anslaget D 2 Köp av interregional persontrafik, beslutar att finansiera anslaget B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning med motsvarande minskning av anslagen A 1 Vägverket: Administration och A 3 Banverket: Sektorsuppgifter i lika delar,

10. att riksdagen avslår regeringens förslag om användningen av medlen för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning,

11. att riksdagen avslår regeringens begäran om bemyndigande att besluta om att ta upp ett lån för att tillfälligt täcka kostnaderna för sammanslagningen av Telia AB och Telenor A/S,

14. att riksdagen avslår regeringens förslag om ändrade flyttningsbidrag,

15. att riksdagen avslår regeringens förslag om förändringar av anställningsstödet.

1998/99:Fi19 av Yvonne Ångström (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att uppförandet av anslag B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning finansieras genom neddragning av anslag A 1 Vägverkets administration och anslag A 3 Banverket: Sektorsuppgifter inom samma utgiftsområde.

1998/99:Fi20 av Mikael Odenberg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag till reformering av anställningsstödet (avsnittet 5.4.10) i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen avslår regeringens förslag att på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 uppföra ytterligare fyra miljoner kronor på utgiftsområde 14, anslag B11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Fi22 av Gun Hellsvik m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändring i 45 § lagen (1974:03) om kriminalvården i anstalt i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen beslutar återställa den ursprungliga ordningen avseende finansieringen av brottsofferfonden i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Fi24 av Lars Tobisson m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag om extra anslag inom utgiftsområde 2 anslag A 6 Statistiska centralbyrån,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den framtida folkbokföringen.

1998/99:Fi25 av Beatrice Ask m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag att medel som beräknats för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning även bör få användas till generellt kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lärlingsutbildning inom gymnasieskolan.

1998/99:Fi26 av Leif Jakobsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödet till långtidsarbetslösa.

1998/99:Fi28 av Per-Richard Molén m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Botniabanan,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Postgirot Bank AB.

1998/99:Fi29 av Berit Jóhannesson och Stig Sandström (v) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar om att anslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor ökas från 5 miljoner kronor till 10 miljoner kronor,

2. att riksdagen beslutar att ökningen av anslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor från 5 miljoner kronor till 10 miljoner kronor finansieras genom att 5 miljoner kronor överförs från anslaget B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst.

1998/99:Fi32 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas

1998/99:FiU27

1. att riksdagen under anslaget D 1 inom utgiftsområde 24 anvisar ett i förhållande till regeringen ökat anslag med 5 000 000 kr i enlighet med vad anförts i motionen,

2. att riksdagen under anslaget F 2 inom utgiftsområde 24 anvisar ett i förhållande till regeringen minskat anslag med 5 000 000 kr i enlighet med vad anförts i motionen.

1998/99:Fi35 av Henrik Landerholm m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 återkommer med förslag att under utgiftsområde 6 Totalförsvaret tillföra 2 200 000 000 kr till anslaget A 3 Utveckling och investeringar.

Inledning

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen på tilläggsbudget göra ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. Om behov uppkommer avses regeringen i den nya budgetprocessen redovisa förslag till tilläggsbudget vid två tillfällen per år, i den ekonomiska vårpropositionen och i budgetpropositionen. I vårpropositionen (avsnitt 5.4) redovisar regeringen de förändringar av gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som regeringen anser bör tas upp.

Utskottet behandlar förslagen på tilläggsbudget utgiftsområdesvis. I det avslutande avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* redovisar utskottet konsekvenserna av sina ställningstaganden för anslag och utgiftsramar för 1999.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Regeringskansliet m.m. (C 1)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 179 419 000 kronor. Till och med budgetåret 1998 har utgifter om ca 2 miljoner kronor per år för fakultetsansvarig vid Geneva Centre for Security Policy (GCSP) beräknats under anslagen A 1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*, B 1 *Funktionen civil ledning*, D 2 *Försvårshögskolan* och D 4 *Försvarets forskningsanstalt* inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret. Regeringen har beslutat att utgifterna fr.o.m. år 1999 skall finansieras av Regeringskansliet. Anslag C 1 *Regeringskansliet m.m.* ökas således med 2 miljoner kronor. Finansiering har skett genom att anslagen A 1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*, B 1 *Funktionen civil ledning*, D 2 *Försvårshögskolan* och D 4 *Försvarets forskningsanstalt* inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret minskades med vardera 500 000 kr i budgetpropositionen för 1999.

Konstitutionsutskottet har avstått från att yttra sig.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Statsgaranti för Riksbankens lån till Brasilien*Propositionen*

I december 1998 beslutade Internationella valutafondens (IMF) styrelse att bevilja Brasilien ett treårigt stabiliserings- och reformprogram. Inom ramen för programmet ställs totalt ca 40 miljarder USD eller ca 320 miljarder kronor till landets förfogande. Stödpaketet består av dels lån från internationella institutioner, dels bilaterala lån.

Sverige har ombetts att delta bland de bilaterala långivarna. Sveriges deltagande sker genom Riksbanken. Sveriges andel av de bilaterala lånen på totalt 14,5 miljarder USD uppgår till 300 miljoner USD eller ca 2,4 miljarder kronor. Enligt avtalet skall utestående lån vara återbetalda senast år 2002. De bilaterala lånen ges av Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) i Basel med garanti från de deltagande ländernas centralbanker. För Sveriges del är det således Riksbanken som garanterar lånet. Eftersom de bilaterala lånen faller utanför Riksbankens ordinarie verksamhet, har Riksbanken begärt statsgaranti för denna insats.

Regeringen anser det angeläget att Sverige deltar i ovannämnda stödarangemang. Riksbanken erhåller ersättning från BIS för sin garanti. Efter ett godkännande av riksdagen kommer regeringen att uppdra åt Riksgäldskontoret att ställa ut garantin till Riksbanken. Då fastställs en avgift som motsvarar garantins förväntade ekonomiska risk och övriga kostnader för åtagandet.

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för perioden 1999–2002 ställa ut kreditgaranti till Riksbanken för lån till Brasilien på högst 300 miljoner USD genom Banken för internationell betalningsutjämning (BIS).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 8).

Statistiska centralbyrån (A 6)*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 353 127 000 kr. Regeringen anför i propositionen att det är angeläget att det inrättas ett yrkesregister som kan ersätta den insamling av yrkesuppgifter som tidigare skett i samband med folk- och bostadsräkningarna. Registret skall tillgodose både statistikens och forskningens krav på relevanta data. Yrkesuppgifter används inom yrkesmedicinsk och samhällsvetenskaplig forskning, utbildnings-, sysselsättnings- och samhällsplanering, hälso- och sjukvårdsplanering, prognosverksamhet och inom områden som berör jämställdhetsaspekter. Det övergripande målet med uppgifterna i ett yrkesregister är att bilda underlag för framställning av officiell statistik.

Yrkesregistret bör byggas upp på det sätt som Statistiska centralbyrån (SCB) har föreslagit. Förslaget innebär att befintliga yrkesuppgifter i lönestatistiken utnyttjas och kompletteras med enkätinsamling av yrkesuppgifter

från de ca 180 000 småföretag som inte ingår i lönestatistiken. Kostnaden för registret beräknas till 8,3 miljoner kronor årligen under en fyraårsperiod och därefter 6 miljoner kronor per år. Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor anvisas för att under 1999 påbörja uppbyggnaden av ett yrkesregister vid SCB. Därutöver avser regeringen att låta SCB disponera 1 500 000 kr för ändamålet av de medel som står till regeringens disposition under anslaget. Finansiering sker dels genom att anslag B 1 *Riksförsäkringsverket* under utgiftsområde 10 minskas med 1 miljon kronor, dels genom att anslag E 2 *Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m.* under utgiftsområde 16 minskas med 1 miljon kronor.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med den lagstiftning som krävs för att inrätta ett yrkesregister.

Motionen

I *kommittémotion Fi24* av Lars Tobisson m.fl. (m) avvisas förslaget om upprättandet av ett speciellt yrkesregister. Registret kommer snabbt att bli föråldrat, inte minst som en följd av den stora föränderligheten på arbetsmarknaden.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet delar regeringens uppfattning att det är angeläget att det inrättas ett yrkesregister som kan ersätta den insamling av yrkesuppgifter som tidigare skett i samband med folk- och bostadsräkningarna. Registret skall tillgodose både statistikens och forskningens krav på relevanta data.

Utskottet tillstyrker således propositionens förslag (yrkande 24 delvis). Motion Fi24 (m) yrkande 1 avstyrks därmed.

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Folk- och bostadsräkning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen anför om inriktningen av registerbaserad folk- och bostadsräkning. Riksdagen beslutade år 1995 att det skall genomföras registerbaserad folk- och bostadsräkning år 2000 (prop. 1995/96:90, bet. 1995/96:FiU6, rskr. 1995/96:117). Regeringen har därefter informerat riksdagen om att arbetet är försenat. Den genomförda försöksverksamheten visade att uppläggningsen av lägenhetsregistret i försöksområdena har fungerat bra medan folkbokföringen på lägenheter har inneburit vissa problem. Regeringen uppdrog därför åt Statistiska centralbyrån (SCB) att under hösten 1998 utreda en alternativ metod för att kunna genomföra en folk- och bostadsräkning år 2000. Med denna metod, som innebär att SCB utnyttjar registret över 1990 års folk- och bostadsräkning och gör en kompletterande uppgiftsinsamling, är det möjligt att genomföra

en folk- och bostadsräkning år 2000. Detta är emellertid en mycket kostsam engångslösning. Kostnaden beräknas till ca 230 miljoner kronor.

Mot den här bakgrunden är det regeringens bedömning att fortsatta investeringar för att möjliggöra registerbaserad folk- och bostadsräkning är det bästa alternativet. Detta alternativ är en långsiktig investering som lägger grund till framtida folk- och bostadsräkningar och möjliggör besparingar för staten och kommunerna. Problemen i folkbokföringen bedöms vara av övergående karaktär och kunna lösas bl.a. genom att skapa stabila lägenhetsbe-teckningar. På grund av förseningarna kan en registerbaserad folk- och bo-stadsräkning genomföras först år 2004 eller 2005. Denna tidtabell förutsätter att verksamheten påbörjas redan under innevarande budgetår. Förseningarna innebär också ökade kostnader vilket medför att sammanlagt ytterligare ca 100 miljoner kronor avsätts för projektet år 2001 och framöver. Av de medel som riksdagen redan har anslagit för verksamheten återstår ca 185 miljoner kronor. Utgifterna finansieras inom ramarna för berörda utgiftsområden (utgiftsområdena 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 22). Regeringen avser att återkomma till riksdagen med den lagstiftning som krävs för att genomföra registerbaserad folk- och bostadsräkning.

Motionerna

I *kommittémotion Fi24* av Lars Tobisson m.fl. (m) erinras om att Moderata samlingspartiet vid tidigare ställningstaganden har framfört åsikten att det angivna syftet har varit vagt formulerat. Med modern teknik ökar myndig-heternas möjligheter att samla information på hög. I motionen framhålls att beslutet om registerbaserad FoB togs år 1995. Innevarande år är bedömning-en att en FoB kan genomföras tidigast år 2004 eller 2005. Med denna långa förberedelsetid och motsvarande bearbetningsfas riskerar resultatet att bli inaktuellt som planeringsunderlag. Värdet är därmed redan från början ur-holkat. Motionärerna föreslår att den föreslagna registerbaserade folk- och bostadsräkningen ersätts med komplettering och tillägg till folkbokföringen, så att den uppfyller de grundläggande uppgifter som behövs bl.a. för sam-hällsplaneringen och internationellt ställda krav. Regeringen bör därför ge berörd myndighet i uppdrag att förbereda en sådan komplettering och sedan återkomma till riksdagen med förslag till hur ett sådant frågeformulär skall utformas.

I *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m. fl. (fp) yrkas avslag på regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet noterade i höstas att regeringen uppgav i budgetproposition-en att den avsåg att återkomma till riksdagen med förslag över hur nästa folk- och bostadsräkning skall genomföras (bet. 1998/99:FiU2 s. 18). Utskottet delar regeringens bedömning att fortsatta investeringar för att möjliggöra registerbaserad folk- och bostadsräkning är det bästa alternativet. Som rege-ringen påpekar är detta alternativ en långsiktig investering som lägger grund

till framtida folk- och bostadsräkningar och möjliggör besparingar för staten och kommunerna.

Utskottet tillstyrker därmed propositionens förslag (yrkande 9). Motionerna Fi17 (fp) yrkande 7 och Fi24 (m) yrkande 2 avstyrks.

1998/99:FiU27
Utskottet

Statens lokalförsörjningsverk: Avvecklingskostnader (A 16)

Propositionen

Riksdagen har beslutat om avveckling av Statens lokalförsörjningsverk från den 1 januari 1998 (prop. 1997/98:1, utg.omr. 2, bet. 1997/98:FiU2, rskr. 1997/98:120). Kostnaderna för avvecklingen har visat sig bli 3 300 000 kr högre än beräknat. Regeringen bedömer att kostnaderna bör täckas av ett särskilt anslag för detta ändamål. Därför föreslås att ett nytt ramanslag A 16 *Statens lokalförsörjningsverk: Avvecklingskostnader* tas upp på statsbudgeten med 3 300 000 kronor. Finansiering sker genom att anslag A 5 *Täckning av merkostnader för lokaler* minskas med samma belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Höjning av avgiften till brottsofferfonden

Propositionen

Brottsofferfonden finansieras genom att den som döms för brott som har fängelse i straffskalan åläggs att betala en avgift på 300 kr (1 § lagen [1994:419] om brottsofferfond). Fonden tillförs också avgifter enligt lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

I propositionen anförts att de ideella organisationerna på brottsofferområdet gör betydande insatser till stöd för brottsoffer. Regeringen anser att det är mycket angeläget att de ges tillräckligt stöd för sin verksamhet. Det är naturligt att brottsofferfonden används för detta ändamål. Regeringen anser att det är nödvändigt att förstärka brottsofferfonden, och att det bör ske genom en höjning av avgiften till fonden. Regeringen föreslår således att avgiften till brottsofferfonden höjs från 300 till 500 kr och att lagen om brottsofferfond ändras i enlighet härmed. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1999. Förstärkningen av fonden sker för att öka utrymmet för bidrag till ideella organisationers verksamhet.

I *kommittémotion Fi22* av Gun Hellsvik m.fl. (m) föreslår motionärerna att intagna i kriminalvårdsanstalt skall vara med och finansiera brottsofferfonden. Motionärerna föreslår vidare att förbudet mot utmätning av en intagens arbetsersättning i 45 § lagen (1974:03) om kriminalvård i anstalt bör avskaffas.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet tillstyrker i sitt yttrande (JuU4y) regeringens förslag. Utskottet konstaterar att det tidigare behandlat motionsyrkanden liknande de nu aktuella. Utskottet ser ingen anledning att tillstyrka den ordning som motionärerna förordar och som innebär att intagna i kriminalvårdsanstalt skall vara med och finansiera brottsofferfonden. Vidare delar utskottet regeringens bedömning att utmättningsförbudet inte bör upphävas. Justitieutskottet avstyrker således motionen.

I en gemensam avvikande mening tillstyrker företrädarna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna förslagen i motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (yrkande 6). Motion Fi22 (m) avstyrks.

Domstolsväsendet m.m. (C 1)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 3 056 983 000 kr. I propositionen anförs att det i samband med införandet av miljöbalken och inrättandet av särskilda miljödomstolar uppstod vissa engångskostnader för domstolsväsendet. Regeringen anser att domstolsväsendet skall ersättas för dessa kostnader. Regeringen föreslår därför att anslag C 1 *Domstolsväsendet m.m.* ökas med 10 miljoner kronor. Finansiering sker genom indragning av medel från det under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda anslaget A 8 *Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning* med motsvarande belopp.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet tillstyrker i sitt yttrande (JuU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

1998/99:FiU27
Utskottet

Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan

Fredsfrämjande verksamhet – medel för en svensk styrka i Kosovo

Propositionen

I vårpropositionen anges att regeringen avser att i en proposition föreslå riksdagen att regeringen får ställa en väpnad styrka till förfogande som ett svenskt bidrag till en multinationell fredsstyrka i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien.

Utgifterna för ett svenskt deltagande i Kosovo beräknas uppgå till ca 220 miljoner kronor år 1999. Kostnaderna avses täckas genom ett utnyttjande av den ingående reservationen från äldreanslaget B 9 *Fredsbevarande verksamhet*, senast uppfört på statsbudgetens tredje huvudtitel budgetåret 1995/96. Vidare avser regeringen att använda det ingående anslagssparandet på anslag A 2 *Fredsfrämjande truppinsatser* under utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att högst 15 miljoner kronor av anslag B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under år 1999. Detta innebär att anslaget ändamål vidgas.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet noterar i sitt yttrande (UU1y) att regeringen avser att i en kommande proposition föreslå riksdagen att regeringen får ställa en väpnad styrka till förfogande som ett svenskt bidrag till en multinationell fredsstyrka i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien. Utrikesutskottet noterar vidare att det i den här behandlade ekonomiska vårpropositionen inte sägs något om storleken på den eventuella väpnade styrkan avsedd för Kosovo. Utrikesutskottet utgår från att riksdagen i samband med sin behandling av den aviserade särpropositionen får tillfälle till mera preciserade ställningstaganden.

Beaktande att riksdagen får möjlighet att återkomma i frågan anser utrikesutskottet det lämpligt att handlingsfrihet skapas genom att det görs ekonomiskt möjligt att sända en väpnad svensk styrka till Kosovo under 1999. Utrikesutskottet anser med det anförda att propositionens förslag bör tillstyrkas.

Utrikesutskottet tar i sitt yttrande även upp frågan om regeringens användning av de s.k. begränsningsbeloppen. Denna fråga behandlar finansutskottet i betänkande 1998/99:FiU20 (avsnitt 2.2.2 Användningen av begränsningsbelopp).

Finansutskottet kan konstatera att regeringen i proposition 1998/99:112 föreslår att riksdagen medger att regeringen ställer en väpnad styrka till förfogande som ett svenskt bidrag till en internationell fredsstyrka i Kosovo, efter en vapenvila eller en fredsöverenskommelse mellan parterna i konflikten i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien, och efter ett beslut av Förenta nationernas säkerhetsråd eller av Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) om en sådan styrka.

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, vårpropositionens förslag om att riksdagen skall godkänna att högst 15 miljoner kronor av anslag B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under år 1999 (yrkande 10).

Utgiftsområde 6 Totalförsvaret

Utveckling och investeringar (A 3)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 052 000 000 kronor. År 1998 tilldelades Försvarets forskningsanstalt 10 miljoner kronor för att genomföra sanering efter forskning kring explosivämnen i Ursvik. Finansieringen skedde genom att anslag A 1 *Försvarmakten* minskades med motsvarande belopp. Eventuellt belopp som inte förbrukades skulle återföras till Försvarmakten (prop. 1997/98:1, volym 5, utg.omr. 6, bet. 1997/98:FöU1, rskr. 1997/98:82). Av Försvarets forskningsanstalts redovisning framgår att utgifterna för saneringen uppgick till 3 171 210 kr varför 6 828 790 kr återstår. Regeringen föreslår därför att anslag D 4 *Försvarets forskningsanstalt* minskas med 6 828 000 kr och att anslag A 3 *Utveckling och investeringar* ökas med motsvarande belopp.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet anser i sitt yttrande (FöU4y) att regeringens förslag bör bifallas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 328 213 000 kr. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 1999 att Statens räddningsverks utgifter för förvaltningskostnader och kostnader med anledning av freds räddningstjänst skulle anvisas under detta anslag. Till och med budgetåret 1998 beräknades dessa utgifter under anslag B 3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst*. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget. I regeringens förslag skulle rätteligen ytterligare 81 390 000 kr ha beräknats under anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*, i stället för under anslag B 3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst*. Regeringen föreslår därför att anslag B 3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* minskas med 81 390 000 kr och att anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med motsvarande belopp.

Enligt regeringen är det angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet vad gäller forskning samt inriktningen av utbildningen av civilpliktiga. Regeringen föreslår därför att anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 5 miljoner kronor och anslag B 3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* minskas med motsvarande belopp. Om behov finns av ytterligare åtgärder på detta område avser regeringen att återkomma till riksdagen.

Slutligen föreslår regeringen att anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med ytterligare 2,5 miljoner kronor. Regeringen har nyligen föreslagit en lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Genom lagen genomförs EG-direktivet om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (96/82/EG) och FN:s konvention om gränsöverskridande effekter av industriolyckor av den 17 mars 1992 (se prop. 1998/99:64 Säkrare kemikaliehantering). Beloppet skall användas för att finansiera tillkommande kostnader för länsstyrelsernas och kommunernas tillsyn m.m. med anledning av lagen. Finansiering sker genom att anslag B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Sammantaget föreslår således regeringen att anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 88 890 000 kr. Finansiering sker genom att anslag B 3 *Funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst* minskas med 86 390 000 kr och anslag B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* med 2 500 000 kr.

Motionerna

I *partimotion Fi15* av Alf Svensson (kd) avvisas förslaget om att ökningen av anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor skall finansieras genom en neddragning av anslag B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård*. I motionen föreslås i stället finansieringen ske

genom att anslag B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

I *motion Fi29* av Berit Jóhannesson och Stig Sandström (båda v) anför motionärerna att det är angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet. Därför bör 10 miljoner kronor för detta ändamål omfördelas till Statens räddningsverk i stället för bara 5 miljoner kronor som regeringen föreslår. 10 miljoner kronor bör således omfördelas från anslag B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet anför i sitt yttrande (FöU4y) att Sverige under senare år aktivt har bidragit till olika minröjningsprogram i FN:s regi. Sverige stöder även minröjningsinsatser som utförs av enskilda organisationer. När det gäller resurserna till minröjningsområdet vill försvarsutskottet erinra om att regeringen anmält att den avser att återkomma till riksdagen om ytterligare åtgärder på detta område behövs. Regeringens bedömning i detta avseende bör sålunda avvaktas. Försvarsutskottet tillstyrker således propositionen och avstyrker motionerna.

Kristdemokraternas respektive Vänsterpartiets ledamöter har avgivit avvikande meningar.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis). Motionerna Fi15 (kd) yrkandena 10 och 11 samt Fi29 (v) avstyrks.

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvar

Motionen

I *kommittémotion Fi35* av Henrik Landerholm m.fl. (m) anför att Försvarsmaktens beräknade likviditetsbrist för år 1999 uppgår till ca 1,7 miljarder kronor. Regeringens förslag till tilläggsbudget innehåller inga åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem under år 1999 som uppstått på grund av regeringens eget agerande beträffande försvarsekonomi. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Med regeringens förslag kommer riksdagen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som andra riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Det är enligt motionärerna orimligt. För år 1999 är det beräknade behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ny till-

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet konstaterar i sitt yttrande (FöU4y) att riksdagens beslut om riktlinjerna för totalförsvarets ekonomi fattas med anledning av bl.a. proposition 1998/99:74 Förändrad omvärld – omdanat försvar, vilken för närvarande bereds av försvarsutskottet. Riksdagen kommer sålunda att ta ställning till de ekonomiska riktlinjerna såväl för resten av innevarande försvarsbeslutsperiod (åren 1999–2001) som för den kommande försvarsbeslutsperioden (åren 2002–2004). Förslagen i propositionen bygger på den uppgörelse som träffats mellan regeringen och Centerpartiet. Försvarsutskottet anser att dessa riktlinjer – som även omfattar innevarande budgetår – bör ligga till grund för den fortsatta försvarsplaneringen. Motionen bör därför inte bifallas av riksdagen, anser försvarsutskottet.

Moderata samlingspartiets företrädare har avgivit en avvikande mening.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker, i likhet med försvarsutskottet, motion Fi35 (m).

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Statens invandrarverk (A 1)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 438 558 000 kr. Sedan år 1997 pågår ett förändringsarbete med syfte att få en mer rationell och samordnad styrning av utlandsmyndigheternas hantering av utlänningsärenden. Processen inbegriper flera myndigheter, däribland Statens invandrarverk i dess roll som central utlänningsmyndighet. I arbetet ingår att utveckla ett nytt modernt IT-stöd. För att kunna genomföra detta utvecklingsarbete och modernisera arbetssättet behöver Statens invandrarverk tillföras 4 miljoner kronor. För att tillgodose det fortsatta behovet av särskilda insatser i f.d. Jugoslavien behöver Invandrarverket tillföras 1 miljon kronor för förstärkning av utrikesförvaltningen. Regeringen föreslår således att anslaget tillförs 5 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget A 3 *Migrationspolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp.

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utresor för avvisade och utvisade (A 6)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 51 400 000 kr. Effekten av Dublinkonventionen och de till denna konvention kopplade avtalen med Danmark och Tyskland har blivit större än beräknat, dvs. antalet verkställigheter har ökat. Detta har lett till högre kostnader och en större anslagsförbrukning på anslaget för utresor för avvisade och utvisade under år 1998 än tidigare beräknat. Anslaget tillförs därför 4 790 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget A 3 *Migrationspolitiska åtgärder*, anslagsposten 3 Återvändningsinsatser m.m., minskas med motsvarande belopp.

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Upplösande av den ideella föreningen Spri

Propositionen

Regeringen föreslår att den bemyndigas att gemensamt med Landstingsförbundet upplösa den ideella föreningen Spri, Hälso- och sjukvårdens utvecklingsinstitut.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i sitt yttrande (SoU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 11).

Propositionen

Regeringen föreslår att ett nytt ramanslag A 13 *Ersättning till vissa steriliserade* uppgående till 75 miljoner kronor anvisas för år 1999.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i sitt yttrande (SoU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken

Propositionen

Regeringen föreslår att den under ramanslag B 1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* bemyndigas att under år 1999 få fatta beslut om projektbidrag till försöksverksamhet i kommuner och landsting som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 180 miljoner kronor under åren 2000–2001.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i sitt yttrande (SoU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 12).

Statsbidrag till vårdtjänst m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att den bemyndigas att, i fråga om ramanslag B 3 *Statsbidrag till vårdtjänst m.m.* under år 1999 ingå avtal som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor under år 2000.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i sitt yttrande (SoU4y) regeringens förslag.

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (yrkande 13).

Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg*Motionen*

I *partimotion Fi16* av Lennart Daléus m.fl. (c) föreslås att åldersgränsen i 3 § lagen (1993:389) om assistansersättning tas bort. Förändringen bör träda i kraft den 1 juli 1999 och beräknas kosta 50 miljoner kronor. Utgiftsökningen bör finansieras genom en tidigareläggning av den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som regeringen föreslår (utgiftsområde 10). Genom att införa denna redan den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000 uppnås en besparing på 50 miljoner kronor. I motionen yrkas på att regeringen skall återkomma med förslag om ny tilläggsbudget i enlighet med det anförda.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet redovisar i sitt yttrande (SoU4y) att riksdagen har gett regeringen till känna (bet. 1998/99:SoU1, rskr. 1998/99:104) att regeringen bör överväga om rätten till personlig assistans kan utvidgas så att den som erhållit assistans före 65 års ålder får behålla den även efter 65-årsdagen. Regeringen har utrett de ekonomiska konsekvenserna. Beroende på hur reglerna utformas och vilka antaganden som görs om bl.a. hjälpbehov och antalet personer, skulle den ackumulerade kostnadsökningen för den statliga assistansersättningen till följd av en utvidgning av rätten till personlig assistans komma att uppgå till 1,3–1,9 miljarder kronor fullt genomförd. Enligt regeringens bedömning torde således de ekonomiska konsekvenserna av en sådan utvidgning av reformen bli betydande. Med tanke på utvidgningens omfattning och osäkerhet i kostnadsberäkningarna krävs, enligt regeringen, ytterligare beredning innan något ställningstagande kan göras.

Socialutskottet delar regeringens bedömning att det krävs ytterligare beredning av frågan innan något ställningstagande kan göras och anser därför att motionen bör avstyrkas. Socialutskottet vill samtidigt erinra om att det vid ett flertal tillfällen uttalat att kommunerna måste visa smidighet och hänsyn vid övergången från personlig assistans till annan stödform, och att det ofta kan vara lämpligt att huvudmannen fortsätter att ge insatser som liknar personlig assistans.

Centerpartiets företrädare tillstyrker i en avvikande mening motionen. I ett särskilt yttrande erinrar företrädarna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna om att de utvecklar sin syn i sina respektive avvikande meningar i yttrande SoU3y.

Socialförsäkringsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, avstyrker motionen. Centerpartiets representant har reserverat sig till förmån för motionen.

Finansutskottet avstyrker, liksom socialutskottet och socialförsäkringsutskottet, motion Fi16 (c) yrkande 24 (delvis).

Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet

Bidrag till lönegarantiersättning (A 2)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 993 miljoner kronor. Med anledning av förväntade besparingar som skulle föreslås av den s.k. Förmånsrättskommittén (dir. 1997:82) minskades anslaget för budgetåret 1999 med 150 miljoner kronor. Kommitténs arbete avslutades först i februari i år. Kommitténs besparingsförslag beräknas kunna träda i kraft senast den 1 juli år 2000. Regeringen föreslår därför att anslaget under innevarande budgetår ökas med 150 miljoner kronor på grund av de uteblivna besparingarna. Finansiering sker genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU3y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder (A 2)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 961 114 000 kr. Regeringen föreslår att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* minskas med 48 miljoner kronor till följd av de förändringar som riksdagens beslut om utformningen av reglerna för arbetspraktik medför (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:AU1, rskr. 1998/99: 105). Som en följd av det minskade resursbehovet på grund av föreslagna förändringar av anställningsstöd och flyttningsbidrag beräknas anslaget kunna minskas med ytterligare 97 miljoner kronor. För att bidra till finansiering av vissa reformer minskas anslaget med ytterligare 244 miljoner kronor. Reformerna berör lönegaranti, lönebidrag och Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Vidare bör utgifterna för räntesubventioner och avskrivning av lån för äldre utbildningsbidrag med lånedel fr.o.m. innevarande budgetår inte längre beräknas under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Utgifterna bör i stället beräknas under utgiftsområde 15 Studiestöd. Anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* bör därför minskas med ytterligare 8 miljoner kronor samtidigt som anslag A 2 *Studiemedel m.m.* ökas med motsvarande belopp.

Sammantaget innebär regeringens förslag inom alla utgiftsområden att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* minskas med 397 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU3y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Flyttningsbidrag

Propositionen

Det nuvarande stödet flyttningsbidrag består av följande fem stödformer: respennning, starthjälp, pendlingsstöd, medflyttandebidrag samt inlösen av egnahemsfastigheter och bostadsrätter av arbetsmarknadsskäl. Enligt regeringen är flyttningsbidragen ett viktigt instrument i arbetsmarknadspolitiken främst för att stimulera geografisk rörlighet och flexibilitet på arbetsmarknaden. Härigenom minskar arbetslösheten och arbetskraftsbristen motverkas. Regeringen anser dock att regelverket är otillgängligt och administrativt tungrott vilket inneburit att stödet inte kommit att användas på ett kostnads-effektivt sätt. Regeringen föreslår därför ett det genomförs ett antal regeländringar i syfte att förenkla detta. Förslaget bygger på en redovisning av AMS, som haft i uppdrag att bl.a. utreda hur flyttningsbidragen kan effektiviseras.

Regeringen anser att flyttningsbidragen i större utsträckning än i dag bör riktas till den enskilda individ som är eller riskerar att bli arbetslös och mindre till individens hushåll eller den som redan har en anställning. Stödet bör renodlas så att det skall lämnas till den som söker eller tillträder en anställning eller flyttar för att tillträda en anställning. Regeringen föreslår därför att stödformerna medflyttandebidrag och inlösen av egnahemsfastigheter och bostadsrätter av arbetsmarknadsskäl avskaffas.

Vidare föreslås ytterligare förändringar av flyttningsbidraget vilka i huvudsak kan sammanfattas enligt följande.

Flyttningsbidrag skall i fortsättningen normalt endast kunna ges till den som fyllt 25 år. Om det finns särskilda skäl kan det dock lämnas även till den som fyllt 20 år eller genomgått treårig gymnasieutbildning. Arbetsförmedlingen skall vidare alltid göra en ingående prövning av om personen skulle ha kunnat få arbete i eller nära hemorten utan hjälp av flyttningsbidrag.

Möjligheten att lämna respenning vid arbetstagares eller hushållsmedlemmars återflyttning till hemorten tas bort. Vidare skall den del av ersättningen för uppehälle som består av traktamente tas bort. Ersättning för bohagstransport skall bara kunna lämnas till den som skall tillträda en anställning och inte som i dag även inför arbetsmarknadsutbildning.

Regeringen föreslår också att den nuvarande delen av pendlingsstödet, där det lämnas bidrag för två hemresor, tas bort. Starthjälpen höjs till 11 000 kr. Det blir den enskildes ensak att avgöra om stödet skall användas för pendlingskostnader eller annat.

I dag kan en person som tillträder sin första anställning efter avslutad arbetsmarknadsutbildning få pendlingsstöd och starthjälp. I fortsättningen skall utbildningar inom Kunskapslyftet och motsvarande vuxenutbildning likställas med arbetsmarknadsutbildning i detta sammanhang.

Förändringarna i flyttningsbidraget skall gälla fr.o.m. den 1 juli 1999 och innebär enligt regeringen att utgifterna minskar med 7 miljoner kronor.

Motionen

I *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m. fl. (fp) yrkas avslag på regeringens förslag.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet anser i sitt yttrande (AU3y) i likhet med regeringen att flyttningsbidrag är ett viktigt instrument för att stimulera geografisk rörlighet och för att minska arbetslöshet och undanröja arbetskraftsbrist. Samtidigt är det viktigt att stödformen blir mer kostnadseffektiv. Det förslag regeringen lagt fram innebär enligt arbetsmarknadsutskottets mening att stödet mer än i dag riktas mot den enskilda individen som är eller riskerar att bli arbetslös. Samtidigt renodlas det till att framför allt stödja insatser att söka, tillträda eller flytta till en anställning. Förslaget innebär också att systemet blir mer överskådligt samt att administrationskostnaderna sänks.

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen. Folkpartiet liberalernas företrädare tillstyrker i en avvikande mening motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (yrkande 14). Motion Fi17 (fp) yrkande 14 avstyrks.

Propositionen

Enligt nuvarande regler kan en arbetsgivare erhålla anställningsstöd när arbetsgivaren anställer en långtidsarbetslös som vid anställningen varit inskriven på arbetsförmedlingen i minst tolv månader. Anställningsstödet lämnas med 50 % av lönekostnaden, dock maximalt med 350 kr/dag. Stödet utgår enligt huvudregeln under sex månader. Det finns dock vissa möjligheter att lämna ersättning under tolv månader.

Regeringen föreslår att det vid sidan av nuvarande anställningsstöd införs en form av *förstärkt anställningsstöd*. Enligt förslaget skall arbetsgivare som anställer en person som före anställningen varit öppet arbetslös eller deltagit i arbetsmarknadspolitisk åtgärd och varit anmäld vid arbetsförmedlingen under minst 36 månader kunna erhålla anställningsstöd under sammanlagt 24 månader. Under de första sex månaderna skall anställningsstödet utgöra 75 % av lönekostnaden, dock högst 11 550 kr per månad. Resterande 18 månader skall stödet uppgå till 25 % av lönekostnaden, dock högst 3 850 kr per månad.

Förutom införandet av ett förstärkt anställningsstöd föreslås att stödet omformas från ett kontantstöd till en kreditering på arbetsgivarens skattekonto.

De nya reglerna föreslås gälla fr.o.m. den 1 oktober 1999. Förslaget innebär att utgifter för anställningsstödet inte kommer att belasta utgiftsområdet. För innevarande budgetår innebär det minskade utgifter inom utgiftsområdet med 90 miljoner kronor.

Motioner

I *kommittémotion Fi20* av Mikael Odenberg m.fl. (m) yrkas avslag på förslaget om införandet av ett förstärkt anställningsstöd. Enligt motionärerna förbättras inte de långtidsarbetslösas förutsättningar att ta lediga arbeten med regeringens förslag. Regeringsförslaget handlar uteslutande om att öka de långtidsarbetslösas konkurrenskraft genom att göra dem billigare. I stället bör man genom utbildningsinsatser förbättra konkurrenskraften för denna grupp. Motionärerna kan dock för sin del godkänna att anställningsstödet omformas från ett kontantbidrag till kreditering på skattekonto.

Enligt *partimotion Fi15* av Alf Svensson m.fl. (kd) kommer regeringens förslag endast att på marginalen hjälpa några långtidsinskrivna att få arbete i stället för någon annan. I motionen föreslås i stället att ett mer generellt stöd införs, ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Förslaget innebär att varje form av sysselsättningsökning i företagen skall uppmuntras vare sig det karakteriseras av tillfällig eller fast anställning, deltids- eller heltidsanställning. Rabatten skall utgå till alla arbetsgivare som har minst fyra anställda och en lönesumma på ca 500 000 kr. Stödet bör dock inte ges till helt nystartade företag. Företagen bör ha varit i gång minst ett år innan ansökan om stöd kan göras. Företag som exempelvis ökar antalet anställda genom att köpa andra företag och i och med köpet tar över arbetskraft skall inte vara berättigade till stöd. Exempel på liknande undantag ges i motionen. Regeringen bör i budgetpro-

positionen i höst återkomma med förslag till utformning av ett sådant marginellt sysselsättningsstöd som här skisserats.

I *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkas avslag på regeringens förslag.

Leif Jakobsson m.fl. (s) anser i *motion Fi26* att reglerna för det förstärkta anställningsstödet bör utformas så att inte bara de som varit inskrivna på arbetsförmedlingen i tre år kan omfattas utan även personer som i praktiken varit arbetslösa i mer än tre år.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet konstaterar i sitt yttrande (AU3y) att det finns grupper av arbetslösa som trots förbättrat konjunkturläge inte har kunnat erhålla arbete. De har stått utanför den reguljära arbetsmarknaden under mycket lång tid. Det finns olika förklaringar till varför grupper av arbetslösa inte har kunnat erhålla reguljära arbeten under konjunkturuppgångar. Det behöver inte nödvändigtvis vara så att det beror på brist på kompetens, utan en förklaring kan vara den misstro arbetsgivare har mot att anställa dessa personer. En viktig insats är, anför arbetsmarknadsutskottet, att skapa en åtgärd som i första hand är inriktad på att ge den enskilda individen möjlighet att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Inom vissa grupper är utbildningsnivån inte sällan hög; avsaknaden av arbete beror i första hand på fördomar. Detta gäller bl.a. för invandrare och personer med funktionshinder. Det är därför viktigt att man för dessa grupper skapar en åtgärd som ger dem chansen att visa sina förtjänster.

Åtgärden som krävs i dessa fall skall vara starkt individinriktad. Vad som erfordras är en insats som snarare gynnar starkt utsatta grupper än sysselsättningstillväxt i sig, även om det också kan bli en sådan effekt om åtgärden lyckas bra. Den konstruktion som regeringen har valt uppfyller enligt utskottets mening dessa krav. Kravet på en längre tids inskrivning innebär att åtgärden endast kommer att riktas mot de mest utsatta grupperna.

En fråga som är av stor betydelse vid utformningen av stödet är vilka som skall omfattas av den, dvs. vilka som skall anses som långtidsinskrivna. Enligt vad arbetsmarknadsutskottet har erfarit är det ännu inte bestämt hur denna grupp skall avgränsas. I propositionen hänvisas till att det i februari 1999 var ca 100 000 personer som hade varit arbetslösa eller i konjunkturberoende åtgärder och som varit inskrivna vid arbetsförmedlingen i mer än tre år. Enligt vad arbetsmarknadsutskottet under hand inhämtat från Regeringskansliet har då också räknats personer som kan ha haft något längre uppehåll i arbetslösheten än vad som normalt gäller när begreppet långtidsinskriven används. Om man använder den definition av långtidsinskrivna som AMS brukar tillämpa skulle motsvarande antal vara ca 60 000 personer. I dessa fall avses personer som är inskrivna vid förmedlingen och som inte haft reguljärt arbete som varat minst 30 dagar under en treårsperiod.

Arbetsmarknadsutskottet delar de synpunkter som framförts i *motion Fi26* (s) om att det är viktigt att det inte fastställs en alltför snäv definition av vilka som skall anses som långtidsinskrivna och som därigenom skall kunna anställas med anställningsstöd. Avbrott i arbetslösheten på grund av kortare

tillfälliga arbeten får enligt utskottets mening inte leda till att den arbetslöse utestängs från möjligheten att omfattas av det förstärkta anställningsstödet. För att åtgärden skall kunna bli verkningsfull när det gäller bl.a. invandrare är det viktigt att den även kan komma i fråga för grupper som normalt definieras som "ej förmedlingsbara" enligt arbetsförmedlingen. Enligt utskottets mening är det också viktigt med mer enhetliga definitioner i olika förordningar inom det arbetsmarknadspolitiska området. De måste vara tydliga och lätta att tillämpa.

Enligt utskottets mening är det angeläget att de närmare villkoren för det förstärkta anställningsstödet utformas i enlighet med det anförda. Arbetsmarknadsutskottet förordar därför att finansutskottet föreslår ett tillkännagivande i enlighet med vad som anförts.

När det gäller utformningen av finansieringen av anställningsstödet vill arbetsmarknadsutskottet göra följande påpekande. Utskottet har ingen erinran mot att anställningsstödet omformas från kontantbidrag till kreditering på skattekonto. Utskottet kan notera att anslaget justeras ned i enlighet därmed. Regeringen måste därför noggrant följa åtgärdens utveckling så att de avsedda resurserna verkligen kommer de långtidsinskrivna till godo i form av anställningar. Utskottet kan också konstatera att det kan vara svårt åtminstone för en oinitierad läsare att överblicka kostnaderna för de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Åtgärden kommer inte att medföra några utgifter som belastar utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Kostnaderna för staten uppstår i stället genom minskade skatteintäkter.

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker propositionen med det ovan redovisade tillkännagivandet. Motionerna avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad arbetsmarknadsutskottet anför.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet har avgivit en avvikande mening i denna del. Företrädarna för Kristdemokraterna respektive Folkpartiet liberalerna har avgivit särskilda yttranden.

I sitt yttrande (AU2y) över utgiftsområdesramarna åren 2000–2002 utvecklar arbetsmarknadsutskottet också sina synpunkter när det gäller anställningsstödet och avstyrker där motion Fi15 (kd) yrkande 9. Yttrandet finns som bilaga till betänkande 1998/99:FiU20.

Skatteutskottets och socialförsäkringsutskottets yttranden

Skatteutskottet berör i sitt yttrande (SkU5y) över vårpropositionens inkomstförslag och utgiftsområdesramarna åren 2000–2002 regeringens lagförslag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto. Skatteutskottet, som inte tar ställning till anställningsstödet, har inte funnit någon anledning till erinran mot det lagförslag som regeringen lagt fram och tillstyrker att det antas om finansutskottet anser att en övergång från kontantstöd till kreditering på skattekonto bör genomföras.

Socialförsäkringsutskottet noterar i sitt yttrande (SfU5y) över utgiftsområdesramarna åren 2000–2002 regeringens förslag om såväl det nuvarande anställningsstödet som förslaget om ett förstärkt anställningsstöd som föreslås träda i kraft den 1 oktober 1999. Enligt förslaget skall anställningsstödet inte längre ha formen av ett bidrag utan tillföras arbetsgivarna genom att

deras skattekonton krediteras ett motsvarande belopp. Det innebär att statsbudgetens utgiftssida inte längre kommer att belastas av stödet. Det kommer i stället till synes på statsbudgetens inkomstsida där inkomsterna i form av socialavgifter kommer att minska. Socialförsäkringsutskottet, som vill erinra om att i lagen om socialavgifter föreskrivs hur influtna avgifter skall fördelas, förutsätter att den nya formen för anställningsstöd inte reducerar de avgiftsmedel som enligt lagen skall finansiera ersättningar m.m. inom utskottets beredningsområde.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet delar, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, de synpunkter som framförts i motion Fi26 (s) om att det är viktigt att det inte fastställs en alltför snäv definition av vilka som skall anses som långtidsinskrivna och som därigenom skall kunna anställas med anställningsstöd. Avbrott i arbetslösheten på grund av kortare tillfälliga arbeten får inte leda till att den arbetslöse utestängs från möjligheten att omfattas av det förstärkta anställningsstödet. För att åtgärden skall kunna bli verkningsfull när det gäller bl.a. invandrare är det viktigt att den även kan komma i fråga för grupper som normalt definieras som "ej förmedlingsbara" enligt arbetsförmedlingen. Finansutskottet har inget att invända mot arbetsmarknadsutskottets uttalande att det också är viktigt med mer enhetliga definitioner i olika förordningar inom det arbetsmarknadspolitiska området. De måste vara tydliga och lätta att tillämpa. Som arbetsmarknadsutskottet framhåller är det angeläget att de närmare villkoren för det förstärkta anställningsstödet utformas i enlighet med det anförda.

Vad utskottet anfört om det förstärkta anställningsstödet bör riksdagen med anledning av motion Fi26 (s) som sin mening ge regeringen till känna.

I likhet med arbetsmarknadsutskottet tillstyrker finansutskottet propositionens förslag (yrkandena 7 och 15). Motionerna Fi15 (kd) yrkande 9, Fi17 (fp) yrkande 15 och Fi20 (m) yrkande 1 avstyrks.

Särskilda åtgärder för arbetshandikappade (A 3)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 6 655 092 000 kr. För att förbättra möjligheterna för funktionshindrade att få arbete föreslår regeringen att anslaget tillförs ytterligare 90 miljoner kronor för år 1999. Finansiering sker genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tar i sitt yttrande (AU3y) upp förhållandena beträffande medlen för särskilda åtgärder för arbetshandikappade. I samband med behandlingen av budgetpropositionen innevarande budgetår bestämdes att det för detta ändamål skulle uppföras ett ramanslag om ca 6 655 miljoner

kronor. Regeringen bestämde också i regleringsbrevet för AMV för budgetåret 1999, som beslutades den 17 december 1998, att AMS skulle disponera dessa medel. Detta beslut ändrades genom ett regeringsbeslut den 31 mars 1999. Beslutet, som innebar en ändring i regleringsbrevet, innebär bl.a. att ramanslaget i stället skulle vara ca 6 364 miljoner kronor, dvs. ca 290 miljoner kronor lägre än vad som beslutats tidigare. Därutöver beslutades att ett anslagssparande motsvarande ca 310 miljoner kronor skulle föras bort från anslaget. Skälet till indragningen var en teknisk justering av anslaget med anledning av förändrade redovisningsprinciper för budgetåret 1998. Sistnämnda ändring innebär att anslaget fr.o.m. 1998 skall redovisas enligt kassamässiga principer, dvs. när betalning sker. Eftersom de bidrag som omfattas av detta anslag utges i efterskott, innebär beslutet att vissa kostnader som avser budgetåret 1998 skall redovisas under budgetåret 1999 eftersom de betalats innevarande år. Den ändrade redovisningsprincipen innebar en utgiftsminskning för budgetåret 1998 med ca 600 miljoner kronor. Genom minskningen av anslaget och indragningen av anslagssparandet har regeringen tillgodogjort sig utfallet av den nya redovisningsprincipen.

Om tidigare redovisningsprinciper hade tillämpats skulle AMS för att klara sina åtaganden ha varit tvingat att förutom anslagssparandet även använda ca 300 miljoner kronor av sin anslagskredit. Skälen till detta var dels att antalet personer som omfattades av lönebidrag och offentligt skyddat arbete (OSA) översteg de mål som hade ställts upp, dels att kostnaderna för varje arbetshandikappad (de s.k. styckkostnaderna) hade blivit ca 7 % högre än beräknat. Det kan noteras att antalet personer som omfattas av lönebidrag och OSA under innevarande budgetår fortsatt att öka. Under mars månad deltog i genomsnitt 56 500 arbetshandikappade i dessa åtgärder. Detta är ca 1 500 fler än det verksamhetsmål regeringen ställt upp.

Resultatet kan bli att AMV, trots resursförstärkningen på 90 miljoner kronor, får svårt att bibehålla nuvarande volymer. Det är alltså inte uteslutet att man riskerar att antalet personer som deltar i dessa åtgärder reduceras.

Det är enligt arbetsmarknadsutskottets mening inte acceptabelt att utgifterna för ett anslag på detta sätt "skenar" i väg. Berörda myndigheter måste se till att givna ramar inte överskrids. Mot detta skall dock ställas att det finns risk för att enskilda personer på ett inte godtagbart sätt kommer att drabbas av de restriktioner som de ekonomiska ramarna innebär. Arbetsmarknadsutskottet utgår från att regeringen följer denna fråga mycket noggrant och återkommer med en redovisning och, om så krävs, med förslag till åtgärder. Med dessa synpunkter ställer sig arbetsmarknadsutskottet bakom regeringens förslag och föreslår att finansutskottet biträder detta.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett obetecknat anslag på 3 229 000 kr. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är en gemensam institution för Sverige, Norge och Finland med uppgift att anordna och utveckla arbetsmarknadsutbildning för i första hand de nordligaste delarna av de tre länderna. Verksamheten finansieras i huvudsak genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet.

Stiftelsens försäljning av arbetsmarknadsutbildning har genom en förändring av mervärdesskattelagstiftningen belagts med mervärdesskatt. Syftet med förändringen var att harmonisera lagstiftningen med EG-lagstiftningen på detta område.

För att säkerställa att antalet utbildningsplatser inte minskar på grund av förändringen föreslår regeringen att stiftelsen tillförs 4 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp.

Motionen

I *kommittémotion Fi20* av Mikael Odenberg m.fl. (m) avstyrks regeringens förslag med hänvisning till att Moderata samlingspartiet tidigare motsatt sig inrättandet av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU3y) regeringens förslag och avstyrker motionen. I en avvikande mening tillstyrker företrädarna för Moderata samlingspartiet motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis). Motion Fi20 (m) yrkande 2 avstyrks.

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 15 Studiestöd**Studiemedel m.m. (A 2)***Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 9 956 780 000 kr. I propositionen anförs att utgifterna för räntesubventioner och avskrivning av lån för äldre utbildningsbidrag med lånedel beräknas under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Hanteringen av dessa lån sköttes av Centrala studiestödsnämnden (CSN) under

perioden 1 juli 1993–31 december 1994. Sedan lånen upphörde den 1 januari 1995 har CSN varje år debiterat Arbetsmarknadsstyrelsen för kostnaderna för räntesubventioner och avskrivningar. För att förenkla administrationen bör i stället utgifterna beräknas under utgiftsområde 15 Studiestöd där CSN är ansvarig myndighet. Regeringen föreslår således att anslag A 2 *Studiemedel m.m.* ökas med 8 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp.

Utbildningsutskottets yttrande

Utbildningsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (UbU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utbildningsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 297 736 000 kr. Därvid har 41 805 000 kr beräknats för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning. Ändamålet med medelsanvändningen är att stimulera utvecklingen av en ny och modern lärlingsutbildning. Regeringen anser att det behövs ytterligare insatser för att stärka skolans arbetslivsanknytning. Regeringen föreslår därför att medlen även bör få användas för kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar inom gymnasieskolan generellt samt för utveckling av programinriktat individuellt program. Genom en sådan förändring av ändamålet för anvisade medel bör förutsättningarna för en positiv utveckling av såväl lärlingsutbildning som annan arbetsplatsförlagd utbildning bli bättre än vad som nu är fallet.

Motionerna

I *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m.fl. (fp) motsätter sig motionärerna regeringens förslag. Motionärerna anser att elever som vill ha mer praktik i skolan bör få möjlighet till detta, men det bör ske inom ramen för en ny, mer individualiserad gymnasieskola.

I *kommittémotion Fi25* av Beatrice Ask m.fl. (m) avvisas regeringens förslag. De förordar i stället ett system där yrkesutbildningen är en kombination av skolförlagd utbildning och utbildning på en arbetsplats där företagen i

likhet med skolan får ersättning för sin utbildningsinsats. Redan avsatta medel för 1999 bör användas till att utveckla en modern lärlingsutbildning i samverkan med näringslivet.

1998/99:FiU27
Utskottet

Utbildningsutskottets yttrande

Utbildningsutskottet anför i sitt yttrande (UbU5y) att utskottet inhämtat från Utbildningsdepartementet att regeringen sedan hösten 1997 beviljat 31 ansökningar från skolhuvudmän om att få delta i försöksverksamhet med lärlingsutbildning i gymnasieskolan. Av dem som fått tillstånd har ca hälften startat sina pilotprojekt, vari ca 150 elever deltar. Utbildningsutskottet delar regeringens bedömning att medlen som beräknats för försöksverksamhet med lärlingsutbildning också bör få användas för kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar inom gymnasieskolan generellt. Utbildningsutskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionerna.

I avvikande meningar tillstyrker företrädarna för Moderata samlingspartiet och Folkpartiet liberalerna sina respektive förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utbildningsutskottet, regeringens förslag (yrkande 16). Motionerna Fi17 (fp) yrkande 10 och Fi25 (m) avstyrks.

Särskilda utbildningsinsatser för vuxna (A 15)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 508 566 000 kr. I propositionen anføres att den femåriga satsning på vuxenutbildning, Kungskapslyftet, som inleddes den 1 juli 1997 består dels av ett bidrag till kommunerna för gymnasial vuxenutbildning som anordnas utöver den som anordnas med kommunala medel, dels av studiestöd till de vuxenstudierande som deltar i Kungskapslyftet. Statsbidraget till kommunerna har utbetalats i förskott och slutavräknas efter den första 18-månadersperioden, som omfattar den 1 juli 1997–den 31 december 1998. Regeringen har den 25 februari 1999 fattat beslut om omfördelning av medlen. Kommunerna har anordnat platser till högre kostnader än vad som tilldelats medel för, vilket innebär ett överskridande på anslag A 15 *Särskilda utbildningsinsatser för vuxna* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Samtidigt har anslag A 3 *Vuxenstudiestöd* inom utgiftsområde 15 Studiestöd avseende särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa (svuxa) inte till fullo utnyttjats. Detta beror dels på att fler studerande än beräknat har sökt särskilt utbildningsbidrag (UBS), dels på att vissa grupper inom Kungskapslyftet finansierar sina studier på annat sätt. Regeringen föreslår därför att ramanslag A 15 *Särskilda utbildningsinsatser för vuxna* ökas med 100 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslag A 3 *Vuxenstudiestöd* inom utgiftsområde 15 Studiestöd minskas med motsvarande belopp.

Utbildningsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (UbU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utbildningsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Motionen

I *partimotion Fi16* av Lennart Daléus m.fl. (c) föreslås att anslagen B 20 *Karlstads universitet*, B 22 *Växjö universitet* och B 24 *Örebro universitet* såvitt avser forskning och forskarutbildning bör ökas med 10 miljoner kronor vardera och att regeringen i en ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 bör återkomma med ett sådant förslag. Finansieringen av satsningen föreslås ske genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* under utgiftsområde 14 *Arbetsmarknad och arbetsliv* minskas med 30 miljoner kronor. Motionärerna anser att det är rimligt med en sådan finansiering eftersom det tillskott som regeringen föreslår till Kunskapslyftet finansieras genom de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna.

Utbildningsutskottets och arbetsmarknadsutskottets yttranden

Utbildningsutskottet hänvisar i sitt yttrande (UbU5y) till att regeringen i vårpropositionen föreslår att medel för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor förstärks med 70 miljoner kronor år 2000 för främst de tre nya universiteten i Karlstad, Växjö och Örebro. Utbildningsutskottet är därför inte berett att tillstyrka Centerpartiets förslag. Motionen avstyrks. I en avvikande mening tillstyrker företrädaren för Centerpartiet motionens förslag.

Arbetsmarknadsutskottet avvisar i sitt yttrande (AU3y) Centerpartiets förslag. Arbetsmarknadsutskottet anser att det är viktigt att medlen under anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* används för att underlätta arbetslösas möjligheter att erhålla arbete. Motionen avstyrks. I en avvikande mening tillstyrker företrädaren för Centerpartiet motionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker, i likhet med utbildningsutskottet och arbetsmarknadsutskottet, motion Fi16 (c) yrkande 24 (delvis).

Centrala museer: Myndigheter (H 1)*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 601 087 000 kr. I propositionen anförs att enligt riksdagens beslut (prop. 1998/99:1, utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55) skall Svenskt visarkiv föras över från Språk- och folkminnesinstitutet till Statens musiksamlingar den 1 juli 1999. Regeringen har tillkallat en särskild utredare (dir. 1998:102) för att förbereda och genomföra denna organisationsförändring. Överförandet förutsätter en omfördelning av medel mellan berörda myndigheter. Utredaren har till regeringen redovisat att 2 200 000 kr bör föras från Språk- och folkminnesinstitutet till Statens musiksamlingar under innevarande budgetår. Regeringen delar utredarens bedömning och föreslår att nämnda överföring genomförs. Regeringen föreslår därför att anslag H 1 *Centrala museer: Myndigheter* ökas med 2 200 000 kr. Finansiering sker genom att anslag F 3 *Språk- och folkminnesinstitutet* minskas med motsvarande belopp.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i sitt yttrande (KrU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Bidrag till vissa museer (H 4)*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett obetecknat anslag på 39 298 000 kr. I propositionen anförs att Millesgården planerar att bygga en ny, fristående utställningshall för att bereda plats för större utställningar och därmed fler besökare men även för att motverka det kraftiga slitaget på befintliga byggnader. För kostnader i samband med uppförandet av utställningshallen, vilken beräknas stå färdig i höst, föreslår regeringen att 2 miljoner kronor anvisas. Effekterna av förslaget till finansiering innebär att visst kyrkligt restaureringsarbete eventuellt får skjutas upp. Regeringen föreslår således att anslag H 4 *Bidrag till vissa museer* ökas med 2 miljoner kronor. Finansiering sker genom att ramanslag K 1 *Stöd till trossamfund* minskas med 1 miljon kronor samt genom indragning av 1 miljon kronor från det under elfte huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget B 13 *Sysselsättningsinsatser på kulturområdet*.

I *partimotion Fi15* av Alf Svensson m.fl. (kd) motsätter sig motionärerna att anslag K 1 *Stöd till trossamfund* minskas med 1 miljon kronor. Motionärerna föreslår i stället att anslag L 1 *Bidrag till folkbildningen* minskas med 1 miljon kronor såvitt avser fackförbundens uppsökande verksamhet.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet konstaterar i sitt yttrande (KrU5y) att den föreslagna minskningen av anslag K 1 *Stöd till trossamfund* utgörs av medel anvisade under anslagspost 3 Till regeringens disposition. Medlen är avsedda bl.a. för att restaurera äldre domkyrkor. Utskottet erinrar om vilka andra möjligheter som finns för dessa kyrkor att erhålla byggnadsbidrag. Utskottet anser att det torde finnas goda alternativa möjligheter att erhålla restaureringsbidrag för de domkyrkor som är i behov av underhåll. Kulturutskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen.

I en gemensam avvikande mening tillstyrker företrädarna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna förslaget i motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis). Motion Fi15 (kd) yrkandena 12 och 13 avstyrks.

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl. (A 12)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 30 miljoner kronor. I propositionen anføres att riksdagen hösten 1996 beslutade att införa ett tillfälligt investeringsbidrag för anordnande av nya studentbostäder (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU11, rskr. 1996/97:51). Beslutet hade sin grund i den av riksdagen år 1996 beslutade kraftiga ökningen av antalet utbildningsplatser inom högskolan. Till följd av ett förhållandevis svagt intresse för bidraget och för att tillgodose behovet av vissa omprioriteringar inom utgiftsområde 18 ändrades reglerna genom riksdagsbeslut i december 1998 (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:BoU1, rskr. 1998/99:38). Regeringen bedömde vid tidpunkten för budgetpropositionen för 1999 att återstående utbetalningar för beviljade bidrag skulle komma att uppgå till ca 30 miljoner kronor. Boverket bedömer dock i sin prognos av den 27 janu-

ari 1999 att de återstående utbetalningarna kommer att överskrida detta belopp. Regeringen föreslår därför att 40 miljoner kronor tillförs anslaget. Regeringen avser att följa utgiftsutvecklingen och vid behov återkomma i samband med budgetpropositionen för år 2000 med förslag om att tillföra ytterligare medel för ändamålet om det visar sig nödvändigt. Finansiering sker genom att anslag A 2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner minskas med motsvarande belopp.

Bostadsutskottets yttrande

Bostadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (BoU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, liksom bostadsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Miljöövervakning m.m. (A 2)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 127 706 000 kr. För första halvåret 1999 har regeringen under anslaget beräknat en ersättning till AB Svensk Bilprovning med 8 miljoner kronor. I propositionen anförs att ett 10-årigt avtal mellan Naturvårdsverket och AB Svensk Bilprovning avseende bilavgasundersökningar upphör den 30 juni 1999. Regeringen har beslutat att tillkalla en särskild utredare (dir. 1998:89) med uppgift att se över det statliga åtagandet för forskning och utveckling när det gäller avgaser och bränslen inom motorfordonsområdet. Utredarens förslag skall redovisas senast den 1 juli 1999. Risken för kompetensförluster bedöms som stor om verksamheten upphör helt vid halvårsskiftet. Regeringen föreslår därför, i avvaktan på utredarens förslag, att ytterligare 5 miljoner kronor anvisas under år 1999. Finansiering sker genom indragning av medel från det under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget A 8 *Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning* med motsvarande belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 577 975 000 kr. Riksdagen har uttalat att någon förändring av kalkningsverksamheten inte bör beslutas innan den nationella kalkningsplanen har presenterats. Naturvårdsverket skall redovisa planen till regeringen senast den 30 juni 1999. En närmare analys av behovet av kalkningsåtgärder under år 1999 har visat att verksamheten inte ryms inom ramen för av riksdagen tidigare beslutad anslagsnivå, bl.a. beroende på ett extraordinärt stort behov av kalkning för att kompensera för den ökade försurning som de stora nederbörds mängderna under år 1998 medfört. Under anslaget bör därför anvisas en engångsförstärkning om 23 miljoner kronor för kalkningsverksamheten. Finansiering sker genom indragning av medel från det under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget A 8 *Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning* med motsvarande belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Utgiftsområde 21 Energi**Energiforskning***Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 398 056 000 kr. Riksdagen beslutade under budgetåret 1998 (prop. 1998/99:1, utg.omr. 21, bet. 1998/99:NU3, rskr. 1998/99:111) om beställningsbemyndigande för anslaget B 4 *Energiforskning*. För att den långsiktiga verksamhet som energiforskning utgör skall kunna bedrivas ändamålsenligt krävs ett utökat beställningsbemyndigande för framtida åtagande. Den tidigare till 952 000 000 kr uppgående bemyndiganderamen bör därför höjas till totalt 1 199 056 000 kr.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 17).

Statens järnvägar (SJ)*Propositionen*

Statens järnvägar (SJ) har i sin balansräkning avsättningar för pensionsåtaganden. För delar av dessa åtaganden är räntan så hög som 11 %. Utredningar visar att det skulle vara fördelaktigare för SJ att överlåta delar av pensionsåtagandena till en extern försäkringsgivare. Med en sådan transaktion skulle SJ:s avsättningar om totalt ca 1,5 miljarder kronor omfinansieras och redovisas som låneskuld. På låneskulden skulle fortsättningsvis betalas normal ränta, dvs. för närvarande ca 4 %. För att omfinansieringen skall klaras krävs att SJ:s låneram utökas med 1,5 miljarder kronor till totalt 10,7 miljarder kronor. Mot denna bakgrund föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att ge Statens järnvägar rätt att ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret inom en total ram om 10,7 miljarder kronor.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (yrkande 18).

Botniabanan*Propositionen*

I 1998 års ekonomiska vårproposition (prop. 1997/98:150) angavs bl.a. att medel för att täcka statens kostnader för hyra av Botniabanan och andra betalningar som följer av garanterade lån och kapitaltäckningsgarantin skall inrymmas i statsbudgeten fr.o.m. 2004.

För att klargöra att Botniabanan under alla förhållanden kommer att betalas över statsbudgeten och därmed minimera den garantiavgift som Riksgäldskontoret kommer att behöva ta ut för sina kapitalkostnadsgarantier till Botniabanan AB, föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att från anslag A 4 *Banverket: Banhållning* till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftkostnaden och amortering samt ränte- och andra finansiella kostnader.

Motionen

I *kommittémotion Fi28* av Per-Richard Molén m.fl. (m) avvisas regeringens förslag (yrkande 1). Eftersom den totala kostnaden för Botniabanan ännu inte är redovisad är det enligt motionärerna omöjligt att ställa detta järnvägsprojekt mot andra angelägna infrastrukturinvesteringar. Samtidigt är det allmänt känt att det norrländska vägnätet håller på att förfalla. Mot bakgrund av

regeringens njudda inställning till väginvesteringar och vägunderhåll anser motionärerna att kostnaderna för hela Botniabanan inklusive de kommunala investeringarna och övriga åtgärder i sin helhet skall redovisas, innan pengar anslås till någon del av Botniabaneprojektet.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anser i sitt yttrande, i likhet med regeringen, att omfattningen av statens finansiella åtaganden vad gäller Botniabanan bör preciseras på det sätt som föreslås i vårpropositionen. Propositionen tillstyrks således medan motionen avstyrks.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet tillstyrker i en avvikande mening motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (yrkande 19).

Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning (B 6) samt Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (D 2)

Propositionen

Regeringen föreslår att ett nytt obetecknat anslag, B 6 *Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning*, uppgående till 10,6 miljoner kronor anvisas för år 1999. Av propositionen framgår att regeringen i mars 1995 uppdrog åt Sjöfartsverket att upphandla och låta genomföra en övertäckning av M/S Estonia med betong. I september 1996 uppdrog regeringen åt verket att avbryta övertäckningen. Sjöfartsverket har fått ersättning för de kostnader som verket haft för genomförandet av uppdragen under åren 1995 och 1996. Men även under åren 1997 och 1998 har verket haft vissa kostnader, avseende främst teknisk och juridisk konsultation, om konsekvenserna av avbrottet och den skada som uppstått på sjöbotten under arbetet. Dessa kostnader uppgår till totalt 5,6 miljoner kronor. Vidare redovisas i propositionen att fartygskatastrofen medfört behov av åtgärder till stöd för anhöriga till de omkomna samt till de överlevande. Regeringen bedömer att 5 miljoner kronor behöver användas för sådan verksamhet. Det föreslagna nya anslaget bör enligt regeringen finansieras genom motsvarande minskning av anslag D 2 *Köp av interregional persontrafik*.

Motionerna

I *kommittémotion Fi28* av Per-Richard Molén m.fl. (m) avvisas den av regeringen föreslagna finansieringen som innebär att medel skall tas från anslaget för köp av interregional persontrafik. Motionärerna, som delar regeringens uppfattning att 10,6 miljoner kronor bör avsättas till det nya anslaget, uppmanar regeringen att hitta en annan finansiering.

Också i *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m.fl. (fp) avvisas den av regeringen föreslagna finansieringen. I stället, hävdar motionärerna, bör finansiering ske genom en motsvarande minskning av anslag A 1 *Vägverket: Administration* och anslag A 3 *Banverket: Sektorsuppgifter*.

Ett motsvarande yrkande framförs i *motion Fi19* av Yvonne Ångström (fp).

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet konstaterar att ingen av motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att ett nytt anslag med anledning av M/S Estonias förlisning skall inrättas. Vad motionärerna invänder mot är förslaget om anslaget finansiering. Den av regeringen föreslagna finansieringskällan, ramanslag D 2 Köp av interregional persontrafik, är i statsbudgeten för år 1999 upptagen till 405 miljoner kronor. Enligt Ekonomistyrningsverkets budgetprognos 1999:1 fanns vid ingången av året en anslagsbehållning om 72 miljoner kronor. I prognosen förutses en förbrukning under året på 385 miljoner kronor. Därmed skulle anslagsbehållningen vid utgången av år 1999 uppgå till 92 miljoner kronor. Trafikutskottet gör mot bakgrund av denna prognos bedömningen att en minskning av anslaget med 10,6 miljoner kronor inte kommer att få negativa återverkningar på upphandlingen av interregional trafik under innevarande år. Med hänvisning härtill tillstyrker trafikutskottet för sin del regeringens förslag medan motionerna avstyrks.

Avvikande meningar har avgivits av företrädarna för Moderata samlingspartiet respektive Folkpartiet liberalerna.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis). Motionerna Fi17 (fp) yrkande 8, Fi19 (fp) och Fi28 (m) yrkande 2 avstyrks.

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Informationsteknik: Telekommunikation m.m. (C 5)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 50 miljoner kronor. Regeringen anser att frågan rörande IT-omställningen inför år 2000 är av högsta prioritet. Anslaget bör ökas för att 2000-delegationens arbete skall kunna utföras på ett tillfredsställande sätt. Således föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslag C 2 *Upphandling av samhällsättaganden* minskas med motsvarande belopp.

Trafikuskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU2y) regeringens förslag.

Utskottet

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikuskottet, propositionens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer nedan i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Postgirot Bank AB

Propositionen

Regeringen begär riksdagens bemyndigande att få besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB. Bemyndigandet föreslås också innefatta rätten att besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB.

Regeringen anför i propositionen att den hårda konkurrensen och det krympande räntenettet medför nya ekonomiska förutsättningar för Postgirot. För att möta de nya förutsättningarna krävs en ständig anpassning av villkoren för Postgirots verksamhet.

Det finns tre handlingsalternativ för Postgirots framtid:

- Inga åtgärder vidtas.
- Utveckla Postgirot till bank i egen regi, vilket kräver en betydande investering eftersom tillväxt på egen hand bedöms som omöjligt.
- Försäljning, vilket realiserar värdet för Postgirot och ger möjligheter för Postgirot att hos köparen utvecklas till bank.

Alternativet *att inte vidta några åtgärder* är enligt regeringen inte långsiktigt hållbart eftersom räntenettet kommer att minska och att möjligheten att kompensera detta med avgifter är begränsade i dagsläget.

Regeringen anser att alternativet *att utveckla Postgirot i egen regi*, t.ex. genom att satsa på en fullt utvecklad bankverksamhet, är riskfyllt. Postgirot saknar i dag i stort helt inlåning, utlåning, fondförvaltning och har en begränsad kompetens om bankprodukter. För att nå lönsamhet och värdetillväxt bedömer regeringen att den utvecklade banken bör ha en marknadsandel på 10–15 %. Detta kan ske antingen genom tillväxt av egen kraft, vilket tar tid, eller genom förvärv av inlånings- och utlåningsverksamhet från andra aktörer. Det senare kräver då initialt ett stort kapitaltillskott från staten. Fördelarna med detta alternativ är emellertid att förutsättningar kan skapas för att förbättra konkurrensen i banksystemet och den statliga insynen i banksektorn liksom att andra allmänna hänsyn lättare kan tillgodoses.

En *försäljning* av Postgirot får anses vara ett annat möjligt alternativ för staten. Det finns intressenter inom banksystemet som är tänkbara köpare. En försäljning medför att Postgirot kan utvecklas till en bank tillsammans med en annan aktör än Posten. Ett förvärv av Postgirot skulle ge möjlighet för en bank att överta en upparbetad kundbas i syfte att antingen öka eller försvara

sina marknadsandelar på den svenska bankmarknaden eller att etablera en ny position på den svenska bankmarknaden. Det finns betydande kostnads- och intäktssynergier som kan realiserats av en köpare med rätt förutsättningar. Posten AB saknar själv de förutsättningarna i dag. Regeringen bedömer att en försäljning av Postgirot skulle kunna vara ett affärsmässigt bra alternativ.

Regeringen anser att oavsett vilket av ovanstående alternativ som väljs måste regeringen få möjlighet att besluta dels om de förändringar i verksamhetens inriktning som kan bli nödvändiga för att trygga en fortsatt verksamhet med god lönsamhet i Postgirot, dels om en försäljning av Postgirot. Ett sådant bemyndigande är nödvändigt för att på ett affärsmässigt sätt kunna genomföra en affär med eventuella intressenter.

Motionen

I *kommittémotion Fi28* av Per-Richard Molén m.fl. (m) välkomnas regeringens tankar om att sälja ut Postgirot Bank AB. Däremot innehåller propositionen inga konkreta uppgifter om en tidsplan för en sådan försäljning, och motionärerna anser att en sådan bör fastställas snarast. Vid en försäljning av aktierna i Postgirot Bank AB skall ersättningen tillfalla staten. I motionen anfördes att försäljningslikviden från Postgirot Bank AB skall anvisas för investeringar i infrastruktur. Därigenom möjliggörs en temporär insats för att klara såväl eftersatt vägunderhåll som vissa investeringar i det nationella vägnätet. Motionärerna föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anger i sitt yttrande (TU2y) att man avstår från att yttra sig över propositionen och motionen i denna del med hänsyn till att de frågor om Postgirot Bank AB som behandlas i propositionen huvudsakligen ligger utanför trafikutskottets beredningsområde. I en avvikande mening anför företrädarna för Moderata samlingspartiet att trafikutskottet borde ha yttrat sig i denna fråga och att motionen bör tillstyrkas. I ett särskilt yttrande anför företrädarna för Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna att trafikutskottet borde ha yttrat sig i denna fråga.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet delar regeringens uppfattning att den bör bemyndigas att få besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB. Vidare bör regeringen bemyndigas att besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB. Utskottet finner, till skillnad från motionärerna, dock ingen anledning att fastställa en närmare tidsplan. Det är för närvarande inte heller påkallat att uttala hur en eventuell försäljningslikvid skall användas.

Finansutskottet tillstyrker därmed propositionens förslag (yrkande 20). Motion Fi28 (m) yrkande 3 avstyrks.

Småföretagsutveckling (A 2)*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 184 062 000 kr. Regeringen aviserade i december 1998 ett antal åtgärder i syfte att underlätta företagande. En regelförenklingsgrupp, SimpLex, har bildats inom Näringsdepartementet för att driva på arbetet med konsekvensanalyser och regelförenkling. Gruppen skall bestå av tre personer. En kundundersökning skall göras bland myndigheternas företagskunder för att mäta service, tillgänglighet m.m. Information om företagande till blivande och befintliga företagare skall förstärkas. Näringsdepartementet kommer att utveckla nya former för kontakter med småföretag. En interaktiv webbsida skall utformas för kommunikation över nätet. Den totala kostnaden för ovanstående åtgärder beräknas till 12 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslag G 1 *Täckande av förluster vid viss garantigivning* minskas med 1 miljon kronor, anslag D 1 *Teknisk forskning och utveckling* minskas med 5 miljoner kronor samt att anslag G 4 *Avgifter till vissa internationella organisationer* minskas med 6 miljoner kronor.

Motionen

I *kommittémotion Fi32* av Per Westerberg m.fl. (m) avvisar motionärerna regeringens förslag om att anslag D 1 *Teknisk forskning och utveckling* minskas med 5 miljoner kronor för att finansiera småföretagsutveckling. Motionärerna föreslår att anslag F 2 *Konsumentverket* i stället minskas med 5 miljoner kronor.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet understryker i sitt yttrande (NU4y) vikten av statligt stöd till forskning och utveckling. Näringsutskottet konstaterar samtidigt att den föreslagna besparingen uppgår till mindre än 1 % av det belopp som för innevarande budgetår har anvisats till forskning och utveckling. Näringsutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

I en avvikande mening tillstyrker företrädarna för Moderata samlingspartiet förslaget i motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis). Motion Fi32 (m) avstyrks.

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag om 14 123 000 kr. För att säkerställa verksamheten vid Allmänna reklamationsnämnden behöver anslag F 3 *Allmänna reklamationsnämnden* ökas med 1 miljon kronor. Finansiering sker genom att anslag F 7 *Bidrag till miljömärkning av produkter* minskas med motsvarande belopp. Detta innebär ett minskat ekonomiskt utrymme för SIS Miljömärkning AB. Det är dock regeringens bedömning att verksamheten kan bedrivas inom det anvisade anslaget. Kommittén Konsumentpolitiken inför ett nytt sekel (Fi 1999:01) kommer senast den 30 november 1999 att i en rapport till regeringen bl.a. presentera en utvärdering av SIS Miljömärkning AB för vidare ställningstaganden.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Fastighetsmäklarnämnden (F 4)*Propositionen*

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag om 6 198 000 kr. För att säkerställa verksamheten vid Fastighetsmäklarnämnden ökas anslag F 4 *Fastighetsmäklarnämnden* med 800 000 kr. Finansiering sker genom att anslag F 7 *Bidrag till miljömärkning av produkter* minskas med 800 000 kr. Detta innebär ett minskat ekonomiskt utrymme för SIS Miljömärkning AB. Det är dock regeringens bedömning att verksamheten kan bedrivas inom det anvisade anslaget. Kommittén Konsumentpolitiken inför ett nytt sekel (Fi 1999:01) kommer senast den 30 november 1999 att i en rapport till regeringen bl.a. presentera en utvärdering av SIS Miljömärkning AB för vidare ställningstaganden.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU4y) regeringens förslag.

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag

Propositionen

Regeringen har träffat avtal med den norska regeringen om att slå samman Telia AB och den norska motsvarigheten Telenor AS. Regeringen har i april 1999 avlämnat en proposition med förslag om detta. För att täcka svenska statens kostnader, främst avseende ekonomisk och juridisk rådgivning i ärendet, bör riksdagen besluta om en låneram uppgående till 100 miljoner kronor. Lånet är avsett att lösas med medel som frigörs vid en försäljning av en del av svenska statens aktier i det sammanslagna bolaget. Räntor för lånet kommer att belasta anslag G 3 *Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.*

Motionen

I *partimotion Fi17* av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 11 avvisas regeringens förslag.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet hänvisar i sitt yttrande (NU4y) till att utskottet inom kort kommer att påbörja behandlingen av regeringens förslag om en sammanslagning av Telia och Telenor. Utskottet avstår därför från att redovisa några synpunkter på förslaget om en sammanslagning utan hänvisar till det kommande betänkandet. Förslaget i vårpropositionen tillstyrks.

I ett särskilt yttrande är företrädaren för Folkpartiet liberalerna kritisk till regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, liksom näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 21). Motion Fi17 (fp) yrkande 11 avstyrks.

Exportkreditnämnden (EKN) – Ram för ordinarie exportkreditgarantier

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål en exportkreditgarantiram på 100 miljarder kronor. Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 1999 bedömningen att totalramen för ordinarie exportkreditga-

rantier inte behövde höjas utan kunde ligga kvar på samma nivå – 100 miljarder kronor – som under år 1998. Riksdagen godkände regeringens förslag. EKN har i skrivelse till regeringen den 15 februari 1999 föreslagit att den av riksdagen beslutade ramen redan under innevarande år höjs till 125 miljarder kronor. Bakgrunden är att en fortsatt stor efterfrågan på garantigivning för vissa större affärer gör att återstående utrymme inom beslutad ram kan visa sig otillräckligt. För närvarande uppgår ramutnyttjandet efter schablonmässiga justeringar av de s.k. utfästelsebeloppen till ca 78 miljarder kronor. Utnyttjandet kan dock komma att öka kraftigt relativt snart om kontrakt skrivs för vissa större affärer där EKN utfärdat löfte om garanti. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om en exportkreditram för Exportkreditnämnden på upp till 125 miljarder kronor.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, liksom näringsutskottet, regeringens förslag (yrkande 22).

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting (A 2)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 1 014 000 000 kr. Sedan år 1996 disponerar regeringen medel för bidrag till särskilda insatser i kommuner och landsting (prop. 1994/95:150 bil. 7 s. 64). Syftet med anslaget är att kunna utgöra ett stöd till kommuner och landsting som på grund av speciella omständigheter kan hamna i en särskilt svår ekonomisk situation. Till följd av diskoteksbranden vid Backaplan i Göteborg den 29–30 oktober 1998 har främst Göteborgs kommun drabbats av extra kostnader. Kostnaderna avser dels insatser i samband med själva branden för den akuta vården av skadade samt hjälp och stöd till överlevande och anhöriga, dels kostnader för att under en tvåårsperiod hjälpa och stödja alla drabbade. Regeringen föreslår att bidrag till de extra kostnader som uppstod med anledning av branden tillfälligtvis skall kunna utbetalas från anslaget.

För att finansiera höjningen av anslag A 12 *Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl.* under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande minskas anslag A 2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* med 40 miljoner kronor.

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget skall bidrag kunna lämnas till kostnader med anledning av branden i Göteborg den 9–30 oktober 1998 (yrkande 23).

Finansutskottet tillstyrker även regeringens förslag att anslaget skall minskas med 40 miljoner kronor för att finansiera den föreslagna höjningen av anslag A 12 *Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl.* under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande (yrkande 24 delvis).

Utskottet återkommer senare i avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* och redovisar konsekvenserna av sitt ställningstagande för anslag och utgiftsramar för år 1999.

Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget

Regeringens förslag till ökning av anslag uppgår till totalt ca 656 miljoner kronor. I de flesta fall finns förslag till finansiering av den föreslagna utgiftsökningen genom minskning av 1999 års anslag medan det i några fall sker indragning av anslagsbehållningar. Minskningarna av 1999 års anslag uppgår totalt till ca 685 miljoner kronor. Minskningarna till följd av indragningar av anslagsbehållningar uppgår till 39 miljoner kronor.

Regeringens ambition är att ökade utgifter skall finansieras genom motsvarande minskning av utgifterna samma år. Utskottet har återgivit regeringens uppgifter om finansiering under respektive anslag ovan. Regeringens tydliga redovisning av anslagsökningarnas finansiering ligger i linje med utskottets tidigare uttalanden. Utskottet kan också med tillfredsställelse konstatera att finansiering i huvudsak föreslås ske genom att riksdagen fattar beslut om anslagsminskningar snarare än genom indragningar av anslagsbehållningar som inte underställs riksdagens prövning.

Regeringen redovisar i propositionen att man tillämpar s.k. begränsningsbelopp i syfte att säkerställa att anslagsförbrukningen under 1999 inte överskrider en viss bestämd nivå. Utskottet behandlar denna fråga i betänkande 1998/99:FiU20 (avsnitt 2.2.2 Användningen av begränsningsbelopp).

Finansutskottet har i det föregående tagit ställning till de föreslagna anslagsförändringarna. Utskottet har i samtliga fall tillstyrkt regeringens förslag och avstyrkt de i sammanhanget aktuella motionerna. Det innebär att utskottet också tillstyrker regeringens förslag om ändrade ramar för utgiftsområdena. Således tillstyrks propositionens yrkande 24. Utskottets förslag till beslut framgår av hemställan moment 27 jämte den i appendix till hemställan fogade specifikationen över ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1. beträffande *bemyndigande om statsgaranti för Riksbankens lån till Brasilien*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 8 bemyndigar regeringen att för perioden 1999–2002 ställa ut kreditgaranti till Riksbanken för lån till Brasilien på högst 300 000 000 USD genom Banken för internationell betalningsutjämning (BIS),

2. beträffande *anslaget Statistiska centralbyrån*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Fi24 yrkande 1 godkänner vad utskottet anfört,

res. 1 (m)

3. beträffande *folk- och bostadsräkning*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 9 samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi17 yrkande 7 och 1998/99:Fi24 yrkande 2 godkänner vad regeringen anfört om inriktningen av registerbaserad folk- och bostadsräkning,

res. 2 (m)

res. 3 (fp)

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4. beträffande *höjning av avgiften till brottsofferfonden*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 6 samt med avslag på motion 1998/99:Fi22 antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond,

res. 4 (m, kd, c, fp)

Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan

5. beträffande *fredsfrämjande verksamhet – medel för en svensk styrka i Kosovo*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 10 godkänner att högst 15 000 000 kr av det på utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under 1999,

6. beträffande *anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi15 yrkandena 10 och 11 samt 1998/99:Fi29 godkänner vad utskottet anfört,

res. 5 (kd)

7. beträffande *förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Fi35,

res. 6 (m)

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

8. beträffande *bemyndigande om upplösande av den ideella föreningen Spri*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 11 bemyndigar regeringen att gemensamt med Landstingsförbundet upplösa den ideella föreningen Spri – Hälso- och sjukvårdens utvecklingsinstitut,

9. beträffande *bemyndigande om stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 12 bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget B 1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* under år 1999 fatta beslut om projektbidrag till försöksverksamheter i kommuner och landsting som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 180 000 000 kr under åren 2000–2001,

10. beträffande *bemyndigande om statsbidrag till vårdartjänst m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 13 bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget B 3 *Statsbidrag till vårdartjänst m.m.* under 1999 ingå avtal som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 60 000 000 kr under år 2000,

11. beträffande *förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Fi16 yrkande 24 i denna del,

res. 7 (c)

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

12. beträffande *flyttningsbidrag*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 14 samt med avslag på motion 1998/99:Fi17 yrkande 14 godkänner vad regeringen anfört om flyttningsbidrag,

res. 8 (fp)

13. beträffande *anställningsstöd*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkandena 7 och 15 samt med anledning av motion 1998/99:Fi26 och med avslag på motionerna 1998/99:Fi15 yrkande 9, 1998/99:Fi17 yrkande 15 och 1998/99:Fi20 yrkande 1

dels antar regeringens förslag till lag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto,

dels godkänner vad regeringen anfört om reformering av anställningsstödet,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om det förstärkta anställningsstödet till långtidsarbetslösa,

res. 9 (m)

res. 10 (kd)

res. 11 (fp)

14. beträffande *anslaget Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Fi20 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört,

res. 12 (m)

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

15. beträffande *försöksverksamhet med lärlingsutbildning*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 16 samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi17 yrkande 10 och 1998/99:Fi25 godkänner vad regeringen förordar om användningen av medlen för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning,

res. 13 (m)

res. 14 (fp)

16. beträffande *förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Fi16 yrkande 24 i denna del,

res. 15 (c)

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

17. beträffande *anslaget Bidrag till vissa museer*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Fi15 yrkandena 12 och 13 godkänner vad utskottet anfört,

res. 16 (m, kd, fp)

Utgiftsområde 21 Energi

18. beträffande *bemyndigande om energiforskning*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 17 bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 21 Energi upp-

förda ramanslaget B 4 *Energiforskning* under år 1999 besluta om stöd till forskning och utveckling inom energiområdet som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 1 199 056 000 kr under åren 2000–2004,

1998/99:FiU27
Utskottet

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

19. beträffande *bemyndigande om Statens järnvägar (SJ)*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 18 bemyndigar regeringen att ge Statens järnvägar rätt att ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret inom en total ram om 10 700 000 000 kr,

20. beträffande *bemyndigande om Botniabanan*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 19 samt med avslag på motion 1998/99:Fi28 yrkande 1 bemyndigar regeringen att inom ramen för det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget A 4 *Banverket: Banhållning* göra utfästelser om att till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftkostnader och amorteringar samt räntekostnader och andra finansiella kostnader,

res. 17 (m, fp)

21. beträffande *anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi17 yrkande 8, 1998/99:Fi19 och 1998/99:Fi28 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört,

res. 18 (m)

res. 19 (fp)

22. beträffande *bemyndigande om Postgirot Bank AB*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 20 samt med avslag på motion 1998/99:Fi28 yrkande 3 bemyndigar regeringen att besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB samt besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB,

res. 20 (m)

Utgiftsområde 24 Näringsliv

23. beträffande *anslaget Småföretagsutveckling*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Fi32 godkänner vad utskottet anfört,

res. 21 (m)

24. beträffande *bemyndigande om kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 21 samt med avslag på motion 1998/99:Fi17 yrkande 11 bemyndigar regeringen att besluta om att lån inom en ram av 100 000 000 kr får tas upp i

Riksgäldskontoret för att tillfälligt täcka kostnader i samband med en sammanslagning av Telia AB och Telenor AS,

25. beträffande *bemyndigande om Exportkreditnämndens ram för ordinarie exportkreditgarantier*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 22 bemyndigar regeringen att besluta om en exportkreditram för Exportkreditnämnden på upp till 125 000 000 000 kr,

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

26. beträffande *bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 23 godkänner den av regeringen föreslagna användningen av det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda reservationsanslaget A 2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*,

Sammanställning av förslag på tilläggsbudget

27. beträffande *sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner *ändrade ramar för utgiftsområden* samt anvisar *ändrade och nya anslag* i enlighet med specifikationen i *appendix till hemställan*.

res. 22 (m) – villk. res. 1, 12, 16, 18 och 21

res. 23 (kd) – villk. res. 5 och 16

res. 24 (fp) – villk. res. 16 och 19

Stockholm den 25 maj 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp), Gunnar Axén (m), Jörgen Andersson (s) och Lars Bäckström (v).

Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt
ändrade anslag för budgetåret 1999

Belopp i 1000-tal kronor

Utskottets förslag till ramar och anslag överensstämmer med regeringens
förslag.

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	4 179 704	+2 000	4 181 704
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 179 419	+2 000	2 181 419
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 705 333	+2 000	1 707 333
A 5 Täckning av merkostnader för lokaler, <i>ramanslag</i>	20 500	-3 300	17 200
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	353 127	+2 000	355 127
A 16 Statens lokalförörjningsverk: Avvecklingskostnader, <i>ramanslag</i>	Nytt	+3 300	3 300
4 Rättsväsendet	21 919 269	+10 000	21 929 269
C 1 Domstolsväsendet m.m., <i>ramanslag</i>	3 056 983	+10 000	3 066 983
6 Totalförsvaret	44 107 565	±0	44 107 565
A 3 Utveckling och investeringar, <i>ramanslag</i>	20 052 000	+6 828	20 058 828
B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	1 053 531	-86 390	967 141
B 6 Funktionen Hälso- och sjukvård m.m., <i>ramanslag</i>	132 165	-2 500	129 665
C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor, <i>ramanslag</i>	328 213	+88 890	417 103
D 4 Försvarets forskningsanstalt, <i>ramanslag</i>	129 352	-6 828	122 524
8 Invandrare och flyktingar	4 324 184	±0	4 324 184
A 1 Statens invandrarverk, <i>ramanslag</i>	438 558	+5 000	443 558
A 3 Migrationspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	307 869	-9 790	298 079
A 6 Utresor för avvisade och utvisade, <i>ramanslag</i>	51 400	+4 790	56 190

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24 012 459	+75 000	24 087 459
A 13 Ersättning till vissa steriliserade, <i>ramanslag</i>	Nytt	+75 000	75 000
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	80 503 205	-1 000	80 502 205
B 1 Riksförsäkringsverket, <i>ramanslag</i>	710 181	-1 000	709 181
13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet	33 789 000	+150 000	33 939 000
A 2 Bidrag till lönegarantiersättning, <i>ramanslag</i>	993 000	+150 000	1 143 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	48 274 400	-303 000	47 971 400
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	21 961 114	-397 000	21 564 114
A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, <i>ramanslag</i>	6 655 092	+90 000	6 745 092
B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, <i>obetecknat anslag</i>	3 229	+4 000	7 229
15 Studiestöd	22 447 075	-92 000	22 355 075
A 2 Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 956 780	+8 000	9 964 780
A 3 Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	9 690 878	-100 000	9 590 878
16 Utbildning och universitetsforskning	29 030 747	+99 000	29 129 747
A 15 Särskilda utbildningsinsatser för vuxna, <i>ramanslag</i>	4 508 566	+100 000	4 608 566
E 2 Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m., <i>ramanslag</i>	19 959	-1 000	18 959
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147
F 3 Språk- och folkminnesinstitutet, <i>ramanslag</i>	28 346	-2 200	26 146
H 1 Centrala museer: Myndigheter, <i>ramanslag</i>	601 087	+2 200	603 287
H 4 Bidrag till vissa museer, <i>obetecknat anslag</i>	39 298	+2 000	41 298
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Regeringens förslag	
		Förändring av ram /anslag	Ny ram /Ny anslagnivå
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	20 463 080	+40 000	20 503 080
A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl., <i>ramanslag</i>	30 000	+40 000	70 000
20 Allmän miljö- och naturvård	1 548 899	+28 000	1 576 899
A 2 Miljöövervakning m.m., <i>ramanslag</i>	127 706	+5 000	132 706
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, <i>ramanslag</i>	577 975	+23 000	600 975
22 Kommunikationer	25 501 314	±0	25 501 314
B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning, <i>obetecknat anslag</i>	Nytt	+10 600	10 600
C 2 Upphandling av samhällsättaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-10 000	147 484
C 5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m., <i>ramanslag</i>	50 000	+10 000	60 000
D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m., <i>ramanslag</i>	405 000	-10 600	394 400
24 Näringsliv	2 897 947	±0	2 897 947
A 2 Småföretagsutveckling, <i>ramanslag</i>	184 062	+12 000	196 062
D 1 Teknisk forskning och utveckling, <i>ramanslag</i>	689 200	-5 000	684 200
F 3 Allmänna reklamationsnämnden, <i>ramanslag</i>	14 123	+1 000	15 123
F 4 Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	6 198	+800	6 998
F 7 Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	4 600	-1 800	2 800
G 1 Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m., <i>ramanslag</i>	6 000	-1 000	5 000
G 4 Avgifter till vissa internationella organisationer, <i>ramanslag</i>	23 329	-6 000	17 329
25 Allmänna bidrag till kommuner	103 564 700	-40 000	103 524 700
A 2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, <i>reservationsanslag</i>	1 014 000	-40 000	974 000
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget		-29 000	

1. Anslaget Statistiska centralbyrån (mom. 2) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning under rubriken *Statistiska centralbyrån (A 6)* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet anser, i likhet med vad som anförs i motion Fi24 (m), att regeringens förslag om upprättande av ett speciellt yrkesregister bör avvisas. Registret kommer snabbt att bli föråldrat, inte minst som en följd av den stora föränderligheten på arbetsmarknaden.

Därmed tillstyrks motion Fi24 (m) yrkande 1 medan regeringens förslag om extra medel till Statistiska centralbyrån avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *anslaget Statistiska centralbyrån*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi24 yrkande 1 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del,

2. Folk- och bostadsräkning (mom. 3) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning under rubriken *Folk- och bostadsräkning* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet vill erinra om att Moderata samlingspartiet vid tidigare ställningstaganden har framfört åsikten att det angivna syftet för en registerbaserad Folk- och bostadsräkning har varit vagt formulerat. Med modern teknik ökar myndigheternas möjligheter att samla information på hög. Beslutet om registerbaserad FoB togs 1995 men regeringen gör nu bedömningen att en FoB kan genomföras tidigast 2004 eller 2005. Med denna långa förberedelse och motsvarande bearbetningsfas riskerar resultatet att bli inaktuellt som planeringsunderlag. Värdet är därmed redan från början urholkat. Utskottet anser att den av regeringen föreslagna registerbaserade folk- och bostadsräkningen bör ersättas med komplettering och tillägg till folkbokföringen, så att den uppfyller de grundläggande uppgifter som behövs bl.a. för samhällsplaneringen och internationellt ställda krav. Regeringen bör därför ge berörd myndighet i uppdrag att förbereda en sådan komplettering och sedan återkomma till riksdagen med förslag till hur ett sådant frågeformulär skall utformas.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi24 (m) yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna. Propositionens förslag avstyrks. Motion Fi17 (fp) yrkande 7 är därmed tillgodosedd.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *folk- och bostadsräkning*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi24 yrkande 2 och med
anledning av motion 1998/99:Fi17 yrkande 7 avslår proposition
1998/99:100 yrkande 9 samt som sin mening ger regeringen till känna
vad utskottet anfört om den framtida folk- och bostadsräkningen,

3. Folk- och bostadsräkning (mom. 3) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 2 Sam-
hällsekonomi och finansförvaltning under rubriken *Folk- och bostadsräkning*
bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att regeringens förslag om en registerbaserad folk- och bo-
stadsräkning bör avstyrkas. Motion Fi17 (fp) yrkande 7 tillstyrks således,
medan motion Fi24 (m) yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *folk- och bostadsräkning*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi17 yrkande 7 avslår
proposition 1998/99:100 yrkande 9 och motion 1998/99:Fi24 yrkande
2,

4. Höjning av avgiften till brottsofferfonden (mom. 4) (m, kd, c, fp)

Mats Odell (kd), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren
(kd), Anna Åkerhielm (m), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp) och Gunnar Axén
(m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 4 Rätts-
väsendet under rubriken *Höjning av avgiften till brottsofferfonden* bort ha
följande lydelse:

Utskottet anser att de intagna skall vara med och finansiera brottsofferfon-
den. En ordning som innebär att en del av de intagnas ersättning avsätts till
fonden bör därför åter införas. Detta betyder att den sänkning av de intagnas
ersättning som i dag sker i stället skall gå till brottsofferfonden. Härigenom
lyfts brottsoffren fram, och statsmakten markerar tydligt att den står på
brottsoffrens sida. Detta var också ett av syftena med inrättandet av brottsof-
ferfonden. Vidare ligger det en pedagogisk poäng i att de intagna regelbundet
påminns om att de betalar till brottsofferfonden. Utskottet anser att regering-
en snarast bör vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en sådan ordning
som här förespråkas.

För att ytterligare förstärka brottsofferfonden och det brottsofferinriktade
arbetet i stort bör vidare förbudet mot utmätning av en intagens arbetsersätt-
ning tas bort. Enligt utskottet är det inte förenligt med den allmänna rätts-
känslan att de som döms till fängelse – i realiteten de grövre brottslingarna –
kan komma att slippa att betala avgift till brottsofferfonden. Utskottet vill

särskilt understryka att Brottsofferutredningen har tagit ställning till frågan från ett annat perspektiv – utredningen anför att det från *brottsoffersynpunkt* inte finns tillräckliga skäl att upphäva utmättningsförbudet. Utskottet anser däremot att det har ett egenvärde att den som ålagts att betala avgift till brottsofferfonden också gör det. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett förslag som tillgodoser vad utskottet nu anför.

Vad utskottet anför med anledning av motion Fi22 (m) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *höjning av avgiften till brottsofferfonden*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 6 och med anledning av motion 1998/99:Fi22 antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond och som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

5. Anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (C 5) (mom. 6) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 6 Totalförsvar under rubriken *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (C 5)* bort ha följande lydelse:

Utskottet delar regeringens uppfattning att det behövs en förstärkning av anslag C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor för att finansiera tillkommande kostnader för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Det bör emellertid inte finansieras genom att som regeringen föreslår medel tas från anslag B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård*. Utskottet förordar i stället att finansieringen sker genom att anslag B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker således motion Fi15 (kd) yrkandena 10 och 11. Regeringens förslag och motion Fi29 (v) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi15 yrkandena 10 och 11 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del och motion 1998/99:Fi29,

6. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvar (mom. 7) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 6 Totalförsvar under rubriken *Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvar* bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att regeringens förslag till tilläggsbudget inte innehåller några åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem som uppstått under år 1999 på grund av regeringens agerande beträffande försvarsekonomin. Det stod klart, redan under höstens budgetbehandling, att verksamhetsinriktningen i regeringens budgetproposition var alldeles för ambitiös i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Försvarsmaktens verksamhet under år 1999 blev redan från början underfinansierad. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Utgifter bör finansieras det år då utgifterna uppstår. Med regeringens förslag kommer riksdagen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Utskottet anser att en sådan ordning är orimlig.

För år 1999 är det beräknade behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Anslag A 3 *Utveckling och investeringar* bör räknas upp med detta belopp. Om inte regeringen mäktar med att åstadkomma balans i försvarsplaneringen borde regeringen för riksdagen ha redovisat konsekvenserna av underfinansieringen och därmed vilka ingrepp i Försvarsmaktens verksamhet som måste genomföras redan i år. Riksdagen har enligt utskottets uppfattning inte lämnat regeringen ett ”öppet mandat” i detta avseende. Utskottet anser således att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ny tilläggsbudget där anslag A 3 *Utveckling och investeringar* räknas upp med 2,2 miljarder kronor. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi35 (m) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse

7. *beträffande förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvar*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi35 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (mom. 11) (c)

Lena Ek (c) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg under rubriken *Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg* bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförts i motion Fi16 (c) anser utskottet att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Regeringen har beräknat kostnaderna för en sådan reform till mellan 1,3 och 1,9 miljarder kronor. Detta utgör emellertid brut-

tokostnaden. Regeringen bortser vid sin beräkning från de kostnader som kommunerna får för hemhjälp och annan omsorg till funktionshindrade som på grund av sin ålder inte längre är berättigade till personlig assistans. För personer med svåra funktionshinder innebär personlig assistans ökad frihet och möjlighet till ett självständigt liv. Assistansen är utformad efter varje individs behov, och den assistansberättigade kan välja hur och av vem assistansen skall ges. Kommunernas hemtjänst och övriga omsorg är inte så individuellt anpassade. Många funktionshindrade känner därför en stor oro över att bli berövade rätten till assistans vid 65 års ålder.

Utskottet anser att åldersgränsen för rätt till personlig assistans bör tas bort fr.o.m. den 1 juli 1999. Anslag B 8 *Kostnader för statlig assistansersättning* under utgiftsområde 9 bör därmed höjas med 50 miljoner kronor för budgetåret 1999. Utgiftshöjningen bör finansieras genom att den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) införs redan fr.o.m. den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000. Därigenom kan utgiftsområde 10 minskas med 50 miljoner kronor. Utskottet anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ny tilläggsbudget i enlighet med vad som framgår ovan. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi16 (c) yrkande 24 (delvis) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. *beträffande förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9
Hälsovård, sjukvård och social omsorg*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi16 yrkande 24 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Flyttningsbidrag (mom. 12) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under rubriken *Flyttningsbidrag* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet motsätter sig i likhet med Folkpartiet den föreslagna försämringen av flyttningsbidragen. Det finns enligt utskottets mening allt starkare indikatorer på att företag och offentliga arbetsgivare har svårt att få tag i arbetskraft samtidigt som arbetslösheten är hög. Exempel på sådana är Konjunkturinstitutets barometrar och AMV:s statistik över kvarstående lediga platser. Då rörligheten behöver stimuleras är det enligt utskottets mening inte lämpligt att försämra flyttningsbidragen. Utskottet anser således att motion Fi17 (fp) yrkande 14 bör bifallas medan regeringens förslag i denna del bör avslås.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. *beträffande flyttningsbidrag*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi17 yrkande 14 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 14,

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under rubriken *Anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår i vårpropositionen särskilda åtgärder riktade mot personer som är långtidsarbetslösa. Erfarenheterna av likartade system – visserligen med mer generell inriktning – i form av det s.k. GAS (generellt anställningsstöd) respektive RAS (riktat anställningsstöd) har dock varit entydigt negativa. Även om det nu föreliggande förslaget är mer avgränsat befarar finansutskottet att det tyvärr kommer att få samma begränsade effekt. I stället behövs en politik inriktad på att genom ökad tillväxt skapa förutsättningar för betydligt fler arbetstillfällen.

Vissa grupper av arbetssökande har även i goda konjunkturlägen en svag ställning på arbetsmarknaden. Dessa grupper är i ett ansträngt arbetsmarknadsläge naturligtvis särskilt drabbade av långtidsarbetslöshet. Problemet är att dessa – de mest utsatta på arbetsmarknaden – knappast är hjälpta av regeringens förslag. En viktig orsak till långtidsarbetslöshet är otillräcklig utbildning, men det kan också finnas en misstro mot att anställa personer som har varit arbetslösa länge. Inte heller är arbetsmarknaden befriad från t.ex. fördomar mot invandrades möjligheter att klara utlysta jobb. Utskottet har dock svårt att se att någon av de här nämnda grunderna för långtidsarbetslöshet kommer att undanröjas därför att staten ger en tillfällig ”rabatt” på kostnaden för arbetskraften.

Utskottet delar i stället Moderata samlingspartiets uppfattning att åtgärder måste vidtas som syftar till att öka ”anställbarheten” hos de långtidsarbetslösa. Väsentligen handlar detta om olika utbildningsinsatser, inte minst kvalitetsinriktade åtgärder inom vuxenutbildningen. Den av regeringen föreslagna rabatten bidrar inte på något sätt till att förbättra de långtidsarbetslösas förutsättningar för att ta lediga arbeten.

Vad slutligen gäller omformningen av anställningsstödet från kontantbidrag till kreditering på skattekonto kan utskottet acceptera regeringens förslag. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen inte sätter i system en ordning där utgiftstakens begränsningar kringgås genom att nya statsutgifter i stället bokförs som inkomstminskningar.

Med hänsyn till det anförda tillstyrker utskottet motion F20 (m) yrkande 1 och avstyrker regeringens förslag om införandet av ett förstärkt anställningsstöd. Motion Fi17 (fp) yrkande 15 är därmed tillgodosedd. Övriga motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi20 yrkande 1 och med anledning av motion 1998/99:Fi17 yrkande 15 avslår proposition 1998/99:100 yrkandena 7 och 15 samt motionerna 1998/99:Fi15 yrkande 9 och 1998/99:Fi26,

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under rubriken *Anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet delar Kristdemokraternas uppfattning att det är tveksamt om det föreslagna förstärkta anställningsstödet kommer att fungera. Alla tidigare erfarenheter visar att system som ställer krav på att anställa vissa arbetssökande och som innehåller regler som är svåra att överblicka inte kommer till användning. Detta visar bl.a. erfarenheterna från det riktade anställningsstödet (RAS) som den socialdemokratiska regeringen införde 1995. Dessutom innebär det föreslagna stödet inte någon allmän stimulans av efterfrågan på arbetskraft. Stödet kan dock ha en viss effekt för den ”svår-förmedlade” arbetskraftens möjligheter att få arbete. Med hänsyn till det sistnämnda anser utskottet inte att förslaget bör avvisas.

Utskottet föreslår att det så snart som möjligt införs ett mer generellt anställningsstöd, ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Stödet skall utformas som en kraftig skattesänkning riktad till företag som nyanställer. Skatterabatten skall utgå till alla arbetsgivare som förslagsvis har haft minst fyra anställda och en lönesumma runt 500 000 kr. Stödet bör dock inte omfatta nystartade företag. Vidare skall företaget ha varit i gång i minst ett år innan ansökan får göras. Härigenom förhindras att nystartade företag konkurrerar ut befintliga småföretag på marknaden. Det skall inte utgå någon skatterabatt till företag som ökar antalet anställda genom att köpa upp företag eller till företag som går samman. Eftersom stödformen kommer att vara generell underlättas företagets administration. Vidare underlättas skattemyndigheternas möjlighet att kontrollera vilka företag som är berättigade till stöd. Ett särskilt stöd för långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingarna bör samordnas med det ovan föreslagna sysselsättningsstödet.

Genom utskottets förslag kommer sysselsättningen att öka. Företag som nyanställer får en kraftig skattesänkning utan att det kostar staten så mycket i form av lägre skatteintäkter. Vidare skulle detta stöd i kombination med uppmjukade regler för prov- och visstidsanställningar bidra till att företag vågar pröva att öka antalet anställda. Efterfrågan på arbetstagare kommer att öka vilket gynnar långtidsarbetslösa och långtidsinskrivna.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag enligt de riktlinjer som härmed redovisats. Därmed tillstyrks motion Fi15 (kd) yrkande 9. Övriga motioner avstyrks. Utskottet tillstyrker, med hänvisning till det anförda, regeringens förslag om anställningsstöd.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi15 yrkande 9 och proposition 1998/99:100 yrkandena 7 och 15 och med avslag på motionerna 1998/99:Fi20 yrkande 1, 1998/99:Fi17 yrkande 15 samt 1998/99:Fi26

dels hos regeringen begär förslag till införande av ett marginellt sysselsättningsstöd i enlighet med vad utskottet anfört,
dels antar regeringens förslag till lag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto,
dels godkänner vad regeringen anfört om reformering av anställningsstödet,

11. Anställningsstöd (mom. 13) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under rubriken *Anställningsstöd* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet delar Folkpartiets uppfattning att det finns mycket som talar för att det förstärkta anställningsstödet inte kommer att fungera på avsett sätt. Det visar erfarenheter från tidigare liknande försök. Som exempel kan nämnas det riktade anställningsstödet (RAS) som den socialdemokratiska regeringen införde 1995. Stödformen blev misslyckad. Utformningen av det nu framlagda förslaget visar också på en bristande insikt om hur företag fungerar. Arbetsgivarna förväntas ta på sig ett omfattande och långsiktigt ansvar samtidigt som man tar en ekonomisk risk. Som Folkpartiet i många sammanhang påpekat är det angelägnare med en generell minskning av kostnaderna på arbetskraft som kan bidra till att fler människor kommer i arbete.

När det gäller den föreslagna förändringen av finansieringen är den enligt utskottets mening endast ett sätt att undkomma utgiftstaket.

Med hänsyn till det anförda tillstyrker utskottet motion Fi17 (fp) yrkande 15 och avstyrker regeringens förslag om införandet av ett förstärkt anställningsstöd. Motion F20 (m) yrkande 1 är därmed tillgodosedd. Övriga motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *anställningsstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi17 yrkande 15 och med anledning av motion 1998/99:Fi20 yrkande 1 avslår proposition 1998/99:100 yrkandena 7 och 15 samt motionerna 1998/99:Fi15 yrkande 9 och 1998/99:Fi26,

12. Anslaget Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (mom. 14) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv under rubriken *Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (B 11)* bort ha följande lydelse:

Utskottet delar Moderata samlingspartiets ståndpunkt att ytterligare medel inte bör tillföras Stiftelsen Utbildning Nordkalotten. Utskottet tillstyrker således motion Fi20 (m) yrkande 2 och avstyrker regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *anslaget Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi20 yrkande 2 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del,

13. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning under rubriken *Försöksverksamhet med lärlingsutbildning* bort ha följande lydelse:

Utskottet avvisar regeringens förslag om ändrad användning av de medel som beräknats för innevarande budgetår för genomförande av försöksverksamheten med lärlingsutbildning. I stället förordar utskottet ett system där yrkesutbildningen är en kombination av skolförlagd utbildning och utbildning på en eller flera arbetsplatser och där företagen i likhet med skolan ges anslag för sin utbildningsinsats. De redan avsatta medlen bör användas i syfte att i samverkan med näringslivet utveckla en modern lärlingsutbildning. Därigenom tas det kunnande och den kompetens till vara som skolan respektive näringslivet har.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi25 (m) och med anledning av motion Fi17 (fp) yrkande 10 som sin mening ge regeringen till känna. Regeringens förslag avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *försöksverksamhet med lärlingsutbildning*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi25 och med anledning av motion 1998/99:Fi17 yrkande 10 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 16 och som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning under rubriken *Försöksverksamhet med lärlingsutbildning* bort ha följande lydelse:

Utskottet motsätter sig regeringens förslag att medlen som avsatts för att stimulera utvecklingen av en ny och modern lärlingsutbildning skall få användas till generella kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan. Det är viktigt att elever som vill ha mer praktik i skolan bereds möjlighet till detta, men sådana satsningar bör göras inom ramen för

en ny gymnasieskola som inte grundas på föreställningen att alla elever är lika. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi17 (fp) yrkande 10 och med anledning av motion Fi25 (m) som sin mening ge regeringen till känna. Regeringens förslag avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *försöksverksamhet med lärlingsutbildning* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi17 yrkande 10 och med anledning av motion 1998/99:Fi25 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 16 och som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (mom. 16) (c)

Lena Ek (c) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning under rubriken *Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att de tre nya universiteten i Karlstad, Växjö och Örebro under innevarande budgetår bör tillföras 10 miljoner kronor vardera för forskning och forskarutbildning. Denna forskningsatsning bör finansieras genom att anslag A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* inom utgiftsområde 14 minskas med 30 miljoner kronor. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om detta i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi16 (c) yrkande 24 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

16. beträffande *förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi16 yrkande 24 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

16. Anslaget Bidrag till vissa museer (mom. 17) (m, kd, fp)

Mats Odell (kd), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Karin Pilsäter (fp) och Gunnar Axén (m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid under rubriken *Bidrag till vissa museer (H 4)* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är glädjande att Millesgården genom sin nya utställningshall får möjlighet att anordna större utställningar och därigenom kan ta emot fler besökare. Då det gäller regeringens förslag till finansiering vill utskottet anföra följande.

Utskottet accepterar att outnyttjade medel, 1 miljon kronor, tas från anslag B 13 *Sysselsättningsinsatser på kulturområdet*. Däremot finner utskottet att det är olämpligt att – som regeringen föreslår – minska anslag K 1 *Stöd till trossamfund* med 1 miljon kronor, eftersom det finns stor risk för att det kommer att innebära att visst kyrkligt restaureringsarbete får skjutas upp. Utskottet föreslår i stället en finansiering som innebär att den del av anslag L 1 *Bidrag till folkbildningen* som avser fackförbunds och andra organisationers uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor skall minskas med 1 miljon kronor

Utskottet avstyrker regeringens förslag i denna del och tillstyrker motion Fi15 (kd) yrkandena 12 och 13.

dels att utskottets hemställan under 17 bort ha följande lydelse:

17. beträffande *anslaget Bidrag till vissa museer*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi15 yrkandena 12 och 13
avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del,

17. Bemyndigande om Botniabanan (mom. 20) (m, fp)

Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Anna Åkerhielm (m), Karin Pilsäter (fp) och Gunnar Axén (m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 22 Kommunikationer under rubriken *Botniabanan* bort ha följande lydelse:

I propositionen begär regeringen riksdagens bemyndigande att från anslag A 4 *Banverket: Banhållning* under utgiftsområde 22 till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftkostnader och amorteringar samt räntekostnader och andra finansiella kostnader.

Utskottet kan med anledning härav konstatera att projektets totalkostnad ännu inte har redovisats. Därmed kan inte projektet ställas mot andra angelägna infrastrukturinvesteringar. Möjligheten att göra sådana jämförelser är särskilt angelägen mot bakgrund av att det norrländska vägnätet håller på att förfalla.

Utskottet vill dessutom peka på att Botniabanan förutsätter andra dyrbara investeringsåtgärder. Bland annat krävs en upprustning av Ådalsbanan. Vidare måste Ostkustbanan mellan Härnösand och Sundsvall rustas upp för den tunga trafiken. Härtill kommer miljöåtgärder på den del av Ostkustbanan som går genom Sundsvalls centrum.

Utskottet anser sammanfattningsvis att kostnaderna för hela Botniabanan inklusive kommunala investeringar och övriga åtgärder från Nyland söderut måste redovisas i sin helhet innan medel anslås till Botniabanan. Detta bör riksdagen med bifall till motion Fi28 (m) yrkande 1 och med avslag på regeringens förslag som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 20 bort ha följande lydelse:

20. beträffande *bemyndigande om Botniabanan*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi28 yrkande 1 avslår
proposition 1998/99:100 yrkande 19 samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

18. Anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (mom. 21) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 22 Kommunikationer under rubriken *Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning (B 6) samt Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (D 2)* bort ha följande lydelse:

Utskottet delar regeringens uppfattning att 10,6 miljoner kronor bör avsättas till det av regeringen föreslagna ändamålet. Utskottet motsätter sig dock att det nya anslaget finansieras genom en minskning av anslag D 2 *Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.* Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi28 (m) yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna. Regeringens förslag i denna del och motionerna Fi17 (fp) yrkande 8 och Fi19 (fp) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. beträffande *anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi28 yrkande 2 och med avslag på proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del samt motionerna 1998/99:Fi17 yrkande 8 och 1998/99:Fi19 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

19. Anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (mom. 21) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 22 Kommunikationer under rubriken *Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning (B 6) samt Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (D 2)* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med regeringen, att ett nytt anslag med anledning av M/S Estonias förlisning bör föras upp på statsbudgeten med det av regeringen föreslagna beloppet. Utskottet har dock invändningar mot den föreslagna finansieringen. Det kan enligt utskottets uppfattning inte vara rätt att, som regeringen förordar, minska anslag D 2 *Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.* som är av stor betydelse för möjligheterna att bedriva tågtrafik och annan trafik i olika delar av landet. Utskottet anser i stället att det nya anslaget bör finansieras med en motsvarande minskning av Vägverkets administrationsanslag (A 1) och Banverkets anslag för sektorsuppgifter (A 3). Utskottet tillstyrker således motionerna Fi17 (fp) yrkande 8 och Fi19 (fp). Regeringens förslag och motion Fi28 (m) yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. beträffande *anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Fi17 yrkande 8 och 1998/99:Fi19 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del och motion 1998/99:Fi28 yrkande 2,

20. Bemyndigande om Postgirot Bank AB (mom. 22) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 22 Kommunikationer under rubriken *Postgirot Bank AB* bort ha följande lydelse:

Frågan om försäljning av Postgirot Bank AB har stor betydelse för Postens ekonomi och därmed för möjligheterna för Posten att upprätthålla en god postservice i hela landet. Utskottet välkomnar regeringens tankar på en utförsäljning av Postgirot. Utskottet anser, i likhet med vad som framhålls i motion Fi28 (m), att en tidsplan för försäljningen snarast bör fastställas. Med hänsyn till att Posten AB med dotterbolag ingår i utgiftsområde 22 Kommunikationer anser utskottet att försäljningsintäkten bör behållas inom utgiftsområdet och användas för angelägna infrastrukturinvesteringar. Detta skulle möjliggöra en temporär insats för att klara eftersatt vägunderhåll och investeringar på det nationella vägnätet. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Fi28 (m) yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 22 bort ha följande lydelse:

22. beträffande *bemyndigande om Postgirot Bank AB*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:100 yrkande 20 och motion 1998/99:Fi28 yrkande 3

dels bemyndigar regeringen att besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB samt besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

21. Anslaget Småföretagsutveckling (mom. 23) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet Utgiftsområde 24 Näringsliv under rubriken *Småföretagsutveckling (A 2)* bort ha följande lydelse:

Utskottet har inget att erinra mot att anslaget till småföretagsutveckling höjs med 12 miljoner kronor för att finansiera angelägna insatser för att underlätta företagande, inte minst hos små och medelstora företag. Bland

annat måste det ske – och det snarast – en radikal regelförenkling för småföretagen.

Utskottet anser emellertid att höjningen av det aktuella anslaget inte får ske på bekostnad av stödet till forskning och utveckling, särskilt som detta anslag tidigare har utsatts för kraftiga nedskärningar. För de svenska företagens teknikförsörjning och konkurrenskraft är det av betydelse med omfattande stöd till forsknings- och utvecklingsinsatser. Finansutskottet tillstyrker därför förslaget i motion Fi32 (m) att den resterande finansieringen skall göras på anslag F 2 *Konsumentverket*. Regeringens förslag i denna del avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. beträffande *anslaget Småföretagsutveckling*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi32 avslår proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del,

22. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (m)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 1, 12, 16, 18 och 21 (mom. 2, 14, 17, 21 och 23)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet har i det föregående ställt sig bakom de förslag som förs fram i Moderata samlingspartiets kommittémotioner. Vidare har utskottet föreslagit en annan finansiering än regeringen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I övrigt kan utskottet ställa sig bakom propositionens förslag om ändrade ramar och anslag.

Finansutskottet anser således att riksdagen med anledning av propositionens yrkande 24 i denna del bör godkänna ändrade ramar samt anvisa ändrade och nya anslag enligt Moderata samlingspartiets (M:s) förslag i följande tabell.

Specifikation av förslag om reviderade ramar för utgiftsområden samt reviderade och nya anslag för budgetåret 1999

Belopp i 1 000-tal kronor

1998/99:FiU27
Reservationer

Utgiftsområde Anslag	Belopp enl. statsbudget 1999	Regeringens förslag		M:s förslag jämfört med reg. förslag
		Förändr. av ram/anslag	Ny ram/ Ny anslagnivå	
2 Samhällsekonomi och finans- förvaltning	1 705 333	+2 000	1 707 333	-2 000
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ram- anslag</i>	353 127	+2 000	355 127	-2 000
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	48 274 400	-303 000	47 971 400	-4 000
B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, <i>obetecknat anslag</i>	3 229	+4 000	7 229	-4 000
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147	±0
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700	+1 000
L 1 Bidrag till folkbildningen, <i>ramanslag</i>	2 498 405	±0	2 498 405	-1 000
22 Kommunikationer	25 501 314	±0	25 501 314	+10 600
D 2 Köp av interregional persontra- fik på järnväg m.m., <i>ramanslag</i>	405 000	-10 600	394 400	+10 600
24 Näringsliv	2 897 947	±0	2 897 947	±0
D 1 Teknisk forskning och utveck- ling, <i>ramanslag</i>	689 200	-5 000	684 200	+5 000
F 2 Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	76 802	±0	76 802	-5 000
Summa förändringar i förhållande till regeringens förslag				+4 600

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med Moderata samlingspartiets förslag i ovanstående tabell och i övrigt bifaller regeringens förslag i denna del.

23. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (kd)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 5 och 6 (mom. 6 och 17)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet har i det föregående ställt sig bakom de förslag som förs fram i Kristdemokraternas partimotion Fi15. I övrigt kan utskottet ställa sig bakom propositionens förslag om ändrade ramar och anslag.

Finansutskottet anser således att riksdagen med anledning av propositionens yrkande 24 i denna del bör godkänna ändrade ramar samt anvisa ändrade och nya anslag enligt Kristdemokraternas (Kd:s) förslag i följande tabell.

1998/99:FiU27
Reservationer

Specifikation av förslag om reviderade ramar för utgiftsområden samt reviderade och nya anslag för budgetåret 1999

Belopp i 1 000-tal kronor

Utgiftsområde Anslag	Belopp enl. statsbudget 1999	Regeringens förslag		Kd:s förslag jämfört med reg. förslag
		Förändr. av ram/anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå	
6 Totalförsvaret	44 107 565	±0	44 107 565	±0
B 3 Funktionen Befolknings- skydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	1 053 531	-86 390	967 141	-2 500
B 6 Funktionen Hälso- och sjukvård m.m., <i>ramanslag</i>	132 165	-2 500	129 665	+2 500
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147	±0
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700	+1 000
L 1 Bidrag till folkbildningen, <i>ramanslag</i>	2 498 405	±0	2 498 405	-1 000
Summa förändringar i förhållande till regeringens förslag				±0

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med Kristdemokraternas förslag i ovanstående tabell och i övrigt bifaller regeringens förslag i denna del.

24. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (fp)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 16 och 19 (mom. 17 och 21).

Karin Pilsäter (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet har i det föregående ställt sig bakom de förslag som förs fram i Folkpartiets partimotion Fi17. Vidare har utskottet föreslagit en annan finansiering än regeringen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I övrigt kan utskottet ställa sig bakom propositionens förslag om ändrade ramar och anslag.

Finansutskottet anser således att riksdagen med anledning av propositionens yrkande 24 i denna del bör godkänna ändrade ramar samt anvisa ändrade och nya anslag enligt Folkpartiets (Fp:s) förslag i följande tabell.

1998/99:FiU27
Reservationer

Specifikation av förslag om reviderade ramar för utgiftsområden samt reviderade och nya anslag för budgetåret 1999

Belopp i 1 000-tal kronor

Utgiftsområde Anslag	Belopp enl. statsbudget 1999	Regeringens förslag		Fp:s förslag jämfört med reg. förslag
		Förändring av ram/anslag	Ny ram/ Ny anslagnivå	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147	±0
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700	+1 000
L 1 Bidrag till folkbildningen, <i>ramanslag</i>	2 498 405	±0	2 498 405	-1 000
22 Kommunikationer	25 501 314	±0	25 501 314	±0
A 1 Vägverket: Administration, <i>ramanslag</i>	1 125 242	±0	1 125 242	-5 300
A 3 Banverket: Sektorsuppgifter, <i>ramanslag</i>	786 593	±0	786 593	-5 300
D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m., <i>ramanslag</i>	405 000	-10 600	394 400	+10 600
Summa förändringar i förhållande till regeringens förslag				±0

dels att utskottets hemställan under 27 bort ha följande lydelse:

27. beträffande *sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:100 yrkande 24 i denna del på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med Folkpartiets förslag i ovanstående tabell och i övrigt bifaller regeringens förslag i denna del.

1. Anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (mom. 6), såvitt avser civil minröjningskapacitet (v)

Siv Holma och Lars Bäckström (båda v) anför:

Vi vill, i likhet med vad som framhålls i motion Fi29 av Berit Jóhannesson och Stig Sandström (v), erinra om att Statens räddningsverk för regeringen har klargjort behovet av och intresset för att bygga upp svensk civil minröjningskapacitet. Verket har begärt att för det ändamålet få omfördela 10 miljoner kronor inom sitt område. Det är angeläget att Sverige ökar satsningen på minröjningsområdet. I propositionen föreslås att 5 miljoner kronor anslås till detta ändamål. Vi avser att bevaka frågan och återkommer om behov finns av ytterligare åtgärder på detta område.

2. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (mom. 11) (m, kd, fp)

Mats Odell (kd), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Karin Pilsäter (fp) och Gunnar Axén (m) anför:

Vi anser att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Våra synpunkter i frågan utvecklas närmare i våra respektive reservationer i betänkande 1998/99:FiU20 Riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, skattefrågor, m.m.

3. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anför:

Vi anser att regeringen inte har organiserat försöksverksamheten och gjort skolor och arbetsliv delaktiga i utformningen så att parterna känt sig attraherade av den. Regeringen bör uppfatta det svaga intresset för försöksverksamheten som en signal att ompröva och utveckla modellen för framgångsrik lärlingsutbildning i enlighet med Kristdemokraternas förslag som också är internationellt prövat. Det innebär att lärlingsutbildningen skall inledas från det första gymnasieåret och inte först efter två år som regeringens modell är. Vidare skall lärlingsutbildningen avslutas med ett gesällprov och leda till yrkesexamen.

4. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (c)

Lena Ek (c) anför:

Regeringen föreslår att medel som beräknats för försöksverksamheten med lärlingsutbildning skall få användas även till kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan generellt.

Även om förslaget innebär ett avsteg från den uppgörelse om lärlingsutbildning som träffades mellan regeringen och Centerpartiet under föregående mandatperiod har jag avstått från att yrka avslag på förslaget. Skälet till detta är att regeringen förefaller ha misslyckats med att verkställa beslutet, och att försöksverksamheten därmed blivit försenad och av mindre omfattning än beräknat, varför de beräknade medlen inte kommer att förbrukas helt.

5. Bemyndigande om Postgirot Bank AB (mom. 22) (kd, fp)

Mats Odell (kd), Per Landgren (kd) och Karin Pilsäter (fp) anför:

Vi ställer oss bakom förslaget enligt yrkande 20 i propositionen om ett bemyndigande för regeringen att besluta om en förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB alternativt en försäljning av företaget. Såsom framhålls i motion Fi15 (kd) förordar vi försäljningsalternativet och anser att en tidsplan för avyttringen bör fastställas så snart som möjligt.

6. Bemyndigande om kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag (mom. 24) (fp)

Karin Pilsäter (fp) anför:

Proposition 1998/99:99 om sammanslagning av Telia AB och Telenor AS och fyra motioner (m; kd; c; fp) som har väckts med anledning av propositionen behandlas i näringsutskottet. I regeringens förslag till tilläggsbudget för år 1999 har det föreslagits att riksdagen skall bemyndiga regeringen att få ta upp ett lån i Riksgäldskontoret för att tillfälligt täcka statens kostnader för främst ekonomisk och juridisk rådgivning i samband med sammanslagningen av bolagen. Enligt regeringens förslag skall ett lån på högst 100 miljoner kronor (sic!) få upptas för detta ändamål.

Jag ställer mig tveksam till regeringens förslag av två skäl. Det ena är att förslaget inte står i överensstämmelse med den nya budgetprocessen, som innebär att statens inkomster och utgifter skall redovisas över statsbudgeten. I detta fall kommer endast räntekostnaderna för lånet att belasta ett anslag på budgeten. Även om lånet, enligt förslaget, kommer att återbetalas med intäkter från försäljning av en del av statens aktier i det nya bolaget innebär den föreslagna lösningen ett avsteg från den nya budgetprocessen. I en reservation till näringsutskottets betänkande beträffande anslagen för utgiftsområde 21 Energi påtalades – i fråga om stöd till landsbygdens elektrifiering – ett annat avsteg av regeringen från budgetprocessen. Upprepade avsteg från budgetprocessen riskerar att minska trovärdigheten i denna process.

Det andra skälet till min tveksamhet till regeringens förslag gäller nivån på kostnaderna för den aktuella rådgivningen. 100 miljoner kronor är en avsevärd kostnadspost i statens budget, särskilt med hänsyn till det behov av insatser som föreligger inom t.ex. vård och omsorg. Även om staten självfallet måste kunna upphandla erforderlig kompetens inför en sådan stor affär som den aktuella kan det ifrågasättas om konkurrensen på den berörda marknaden är tillräcklig. Om än de aktuella kostnaderna är små i förhållande till

intäkterna för staten vid en försäljning av aktierna i bolaget är det fråga om statens (och därmed skattebetalarnas) medel, som behövs på många andra områden.

Eftersom regeringen redan har förorsakat de nu aktuella kostnaderna saknar jag i nuvarande läge möjlighet att föreslå någon annan finansiering. Jag har därför tvingats tillstyrka regeringens förslag.

7. Lönebidrag (kd, fp)

Mats Odell (kd), Per Landgren (kd) och Karin Pilsäter (fp) anför:

Som framgår av arbetsmarknadsutskottets yttrande (AU3y) har regeringen genom sitt beslut den 31 mars 1999 minskat ramanslaget för A 3 *Särskilda åtgärder för arbetshandikappade* med ca 290 miljoner kronor. Detta ändringsbeslut framgår inte av propositionen. Inte heller finns det några redovisningar av skälen till indragningarna. Snarare får man det missvisande intrycket att anslaget genom regeringens förslag tillförts 90 miljoner kronor utöver de 6 665 miljoner kronor som redan fastställts i statsbudgeten.

Denna ordning är inte tillfredsställande. Det måste vara möjligt att ta ställning till ett förslag uteslutande genom att ta del av innehållet i propositionen. Enligt vår mening är det inte rimligt att kräva att läsarna även skall ha tillgång till regleringsbrev. Särskilt svårt blir det för oppositionspartierna när de skall lägga sina motförslag.

Till detta kommer det förhållandet att den minskade anslagsramen innebär att AMS kommer att tvingas att kraftigt reducera antalet personer som kan erhålla lönebidrag. Genom sitt agerande har regeringen i princip infört ett stopp för nya anställningar med lönebidrag vilket är djupt otillfredsställande. Vi anser att regeringen snarast måste återkomma med en redogörelse för vilka konsekvenser förändringen kommer att få och vidta åtgärder för att minimera skadan av neddragningarna.

**Förslag i vårpropositionen
och i parti- och kommittémotioner
om ändrade ramar och ändrade anslag på
tilläggsbudget 1999**

Förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om ändrade ramar och ändrade anslag på tilläggsbudget
Belopp i 1000-tal kronor

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudget 1999	Regeringens förslag		Motionernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram/anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	(fp)
1 Rikets styrelse	4 179 704	+2 000	4 181 704	±0	±0	±0
C 1 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	2 179 419	+2 000	2 181 419			
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 705 333	+2 000	1 707 333	-2 000	±0	±0
A 5 Täckning av merkostnader för lokaler, <i>ramanslag</i>	20 500	-3 300	17 200			
A 6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	353 127	+2 000	355 127	-2 000		
A 16 Statens lokalförsörjningsverk: Avvecklingskostnader, <i>ramanslag</i>	0	+3 300	3 300			
4 Rättsväsendet	21 919 269	+10 000	21 929 269	±0	±0	±0
C 1 Domstolsväsendet m.m., <i>ramanslag</i>	3 056 983	+10 000	3 066 983			
6 Totalförsvaret	44 107 565	±0	44 107 565	±0	±0	±0
A 3 Utveckling och investeringar, <i>ramanslag</i>	20 052 000	+6 828	20 058 828			
B 3 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, <i>ramanslag</i>	1 053 531	-86 390	967 141		-2 500	
B 6 Funktionen Hälso- och sjukvård m.m., <i>ramanslag</i>	132 165	-2 500	129 665		+2 500	
C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor, <i>ramanslag</i>	328 213	+88 890	417 103			

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudget 1999	Regeringens förslag		Motionernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram/anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	(fp)
D 4 Försvarets forskningsanstalt, <i>ramanslag</i>	129 352	-6 828	122 524			
8 Invandrare och flyktingar	4 324 184	±0	4 324 184	±0	±0	±0
A 1 Statens invandrarverk, <i>ramanslag</i>	438 558	+5 000	443 558			
A 3 Migrationspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	307 869	-9 790	298 079			
A 6 Utresor för avvisade och utvisade, <i>ramanslag</i>	51 400	+4 790	56 190			
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24 012 459	+75 000	24 087 459	±0	±0	±0
A 13 Ersättning till vissa steriliserade, <i>ramanslag</i>	0	+75 000	75 000			
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	80 503 205	-1 000	80 502 205	±0	±0	±0
B 1 Riksförsäkringsverket, <i>ramanslag</i>	710 181	-1 000	709 181			
13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet	33 789 000	+150 000	33 939 000	±0	±0	±0
A 2 Bidrag till lönegarantiersättning, <i>ramanslag</i>	993 000	+150 000	1 143 000			
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	48 274 400	-303 000	47 971 400	-4 000	±0	±0
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>ramanslag</i>	21 961 114	-397 000	21 564 114			
A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, <i>ramanslag</i>	6 655 092	+90 000	6 745 092			

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudget 1999	Regeringens förslag		Motionernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram/anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	(fp)
B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, <i>obetecknat anslag</i>	3 229	+4 000	7 229	-4 000		
15 Studiestöd	22 447 075	-92 000	22 355 075	±0	±0	±0
A 2 Studiemedel m.m., <i>ramanslag</i>	9 956 780	+8 000	9 964 780			
A 3 Vuxenstudiestöd m.m., <i>ramanslag</i>	9 690 878	-100 000	9 590 878			
16 Utbildning och universitetsforskning	29 030 747	+99 000	29 129 747	±0	±0	±0
A 15 Särskilda utbildningsinsatser för vuxna, <i>ramanslag</i>	4 508 566	+100 000	4 608 566			
E 2 Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartemen- tets område m.m., <i>ramanslag</i>	19 959	-1 000	18 959			
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 452 147	+1 000	7 453 147	±0	±0	±0
F 3 Språk- och folkminnesinstitutet, <i>ramanslag</i>	28 346	-2 200	26 146			
H 1 Centrala museer: Myndigheter, <i>ramanslag</i>	601 087	+2 200	603 287			
H 4 Bidrag till vissa museer, <i>obetecknat anslag</i>	39 298	+2 000	41 298			
K 1 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	55 700	-1 000	54 700		+1 000	
L 1 Bidrag till folkbildningen, <i>ramanslag</i>	2 498 405	±0	2 498 405		-1 000	

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudget 1999	Regeringens förslag		Motionernas förslag i förhållande till regeringens förslag		
		Förändring av ram/anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	(fp)
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	20 463 080	+40 000	20 503 080	±0	±0	±0
A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl., <i>ramanslag</i>	30 000	+40 000	70 000			
20 Allmän miljö- och naturvård	1 548 899	+28 000	1 576 899	±0	±0	±0
A 2 Miljöövervakning m.m., <i>ramanslag</i>	127 706	+5 000	132 706			
A 3 Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden, <i>ramanslag</i>	577 975	+23 000	600 975			
22 Kommunikationer	25 501 314	±0	25 501 314	+10 600	±0	±0
A 1 Vägverket: Administration, <i>ramanslag</i>	1 125 242	±0	1 125 242			-5 300
A 3 Banverket: Sektorsuppgifter, <i>ramanslag</i>	786 593	±0	786 593			-5 300
B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning, <i>obetecknat anslag</i>	0	+10 600	10 600			
C 2 Upphandling av samhällsättaganden, <i>ramanslag</i>	157 484	-10 000	147 484			
C 5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m., <i>ramanslag</i>	50 000	+10 000	60 000			
D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m., <i>ramanslag</i>	405 000	-10 600	394 400	+10 600		+10 600
24 Näringsliv	2 897 947	±0	2 897 947	±0	±0	±0
A 2 Småföretagsutveckling, <i>ramanslag</i>	184 062	+12 000	196 062			

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudget 1999	Regeringens förslag		Motionernas förslag i förhållande till regeringens förslag			
		Förändring av ram/anslag	Ny ram /ny anslagnivå	(m)	(kd)	(fp)	
D 1	Teknisk forskning och utveckling, <i>ramanslag</i>	689 200	-5 000	684 200	+5 000		
F 2	Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	76 802	±0	76 802	-5 000		
F 3	Allmänna reklamationsnämnden, <i>ramanslag</i>	14 123	+1 000	15 123			
F 4	Fastighetsmäklarnämnden, <i>ramanslag</i>	6 198	+800	6 998			
F 7	Bidrag till miljömärkning av produkter, <i>obetecknat anslag</i>	4 600	-1 800	2 800			
G 1	Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m., <i>ramanslag</i>	6 000	-1 000	5 000			
G 4	Avgifter till vissa internationella organisationer, <i>ramanslag</i>	23 329	-6 000	17 329			
25	Allmänna bidrag till kommuner	103 564 700	-40 000	103 524 700	±0	±0	±0
A 2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, <i>reservationsanslag</i>	1 014 000	-40 000	974 000			
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget 1			-29 000		+4 600	±0	±0

Tilläggsbudgetförslag i
1999 års vårproposition

Katalog över regeringens samt Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas förslag till kompletterande budgetåtgärder under budgetåret 1999 redovisade i proposition 100 samt oppositionspartiernas syn på förslagen

Inledning

1998/99:FiU27
Bilaga 3

I det följande redovisas i katalogform de tilläggsbudgetförslag regeringen har lagt fram i vårpropositionen och hur de skall finansieras. I anslutning till varje förslag anges dels vilken ev. anslagsförändring som begärs, dels var i propositionen förslaget återfinns.

Sammantaget föreslår regeringen höjningar av 24 anslag (+ 656,4 mkr) och minskningar av 18 anslag (-685,4 mkr). Totalt berörs 17 utgiftsområden av anslagsförändringarna. Vidare redovisar regeringen indragningar av anslagsbehållningar om sammanlagt 39 miljoner kronor på anslag som fördes upp på statsbudgeten budgetåret 1995/96.

I anslutning till varje förslag redovisas också hur oppositionspartierna ställt sig till förslagen. Ett **Ja** eller **Nej** i sammanställningen markerar att partiet har tagit ställning till förslaget antingen i motivtexten eller i motionens hemställan. Ett streck (---) markerar att partiet inte kommenterat frågan, vilket i allmänhet innebär att förslaget godtagits. Sammanställningen har granskats av regeringskansliet och av respektive parti.

Redovisningen av oppositionspartiernas uppfattning grundas på de parti- eller kommittémotioner som väckts i ärendet. De sidhänvisningar som därvid görs är till de tryckta versionerna av motionerna. De motioner som beaktats i denna katalog är

För Moderata samlingspartiets del

Fi20 av Mikael Odenberg m.fl.

Fi21 av Göran Lennmarker m.fl.

Fi22 av Gun Hellsvik m.fl.

Fi24 av Lars Tobisson m. fl.

Fi25 av Beatrice Ask m.fl.

Fi28 av Per-Richard Molén m.fl.

Fi32 av Per Westerberg m.fl.

Fi35 av Henrik Landerholm m.fl.

För Kristdemokraternas del

Fi15 av Alf Svensson m.fl.

För Centerpartiets del

Fi16 av Lennart Daléus m.fl.

För Folkpartiet liberalernas del

Fi17 av Lars Leijonborg m.fl.

Skatt på inkomst

Kreditering av anställningsstöd på skattekonto

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 7) att anställningsstödet för långtidsarbetslösa omformas från ett kontantbidrag till en kreditering på skattekonto för arbetsgivare som anställer personal med anställningsstöd. De nya reglerna tillämpas fr.o.m. den 1 oktober 1999.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som inte tar ställning till anställningsstödet, har inte funnit någon anledning till erinran mot det lagförslag som regeringen lagt fram och tillstyrker att det antas om finansutskottet anser att en övergång från kontantstöd till kreditering på skattekonto bör genomföras.

Stockholm den 11 maj 1999

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Catharina Hagen (m), Claes Stockhaus (v) och Lars Lilja (s).

Till finansutskottet

Inledning

Finansutskottet har berett samtliga utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 1998/99:100 1999 års ekonomiska vårproposition med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 1999 m.m. jämte motioner i de delar som respektive utskotts beredningsområde berörs.

Med anledning av propositionen har väckts motionerna 1998/99:Fi14–Fi36.

I detta yttrande behandlar justitieutskottet frågan om tilläggsbudget för år 1999. Propositionen i övrigt i de delar som berör justitieutskottet behandlas i yttrande 1998/99:JuU3y Vårpropositionen.

Utskottet avgränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

I propositionen yrkande 6 föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond.

I propositionen yrkande 24 föreslår regeringen att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i en bifogad tabell.

I motion 1998/99:Fi22 av Gun Hellsvik m.fl. (m) yrkande 1 yrkas att riksdagen uppdrar åt regeringen att återkomma med förslag om ändring i 45 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt i enlighet med vad som anförts i motionen.

I samma motion yrkande 2 yrkas att riksdagen beslutar återställa den ursprungliga ordningen avseende finansieringen av brottsofferfonden i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar bl.a. polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården, exekutionsväsendet, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten. Anslaget för rättsväsendet uppgår innevarande budgetår till 21 919 miljoner kronor (se bet. 1998/99:FiU1 s. 226 och 232).

Regeringen föreslår i propositionen att ramen för utgiftsområde 4 skall ändras på så sätt att anslaget C 1 *Domstolsväsendet m.m.* skall ökas med

10 000 000 kr. Finansiering härav skall ske genom indragning av medel från det under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda anslaget A 8 *Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning* med motsvarande belopp. Härigenom ersätts domstolsväsendet för de engångsvisa kostnader som uppstod i samband med införandet av miljöbalken och inrättandet av särskilda miljödomstolar.

Utskottet anser i likhet med regeringen att domstolsväsendet bör kompenseras för de kostnader som uppstod i samband med införandet av miljöbalken och inrättandet av särskilda miljödomstolar. Utskottet har inte något att invända mot storleken på det extra anslag som regeringen föreslagit.

Finansutskottet bör alltså enligt justitieutskottets mening tillstyrka regeringens förslag till ändrad ram för utgiftsområde 4 och utökning av anslaget C 1 *Domstolsväsendet m.m.*

Finansiering av brottsofferfonden

Brottsofferfonden inrättades den 1 juli 1994. Fondens medel skall användas för verksamhet som gagnar brottsoffer. Bidrag från fonden får lämnas för att stödja ideella organisationer som verkar på brottsofferområdet samt för privat och offentlig verksamhet som gäller brottsoffer. Bidrag ur fonden kan även lämnas för forskning, utbildning och information i brottsofferfrågor. Brottsofferfonden administreras av Brottsoffermyndigheten.

Brottsofferfonden finansieras genom att den som döms för brott som har fängelse i straffskalan med stöd av 1 § lagen om brottsofferfond åläggs att betala en avgift på 300 kr. Fonden tillförs också avgifter enligt lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

När fonden inrättades tillfördes den även medel som frigjordes genom att ersättningen till intagna i kriminalvårdsanstalt för arbete och annan sysselsättning sänktes med 20 %. Sänkningen innebar att medel motsvarande 12,4 miljoner kronor frigjordes. Genom ett regeringsbeslut tillfördes fonden drygt 3,3 miljoner kronor av detta belopp. Resten av de medel som motsvarades av den sänkta ersättningen användes till annan brottsofferrelaterad verksamhet.

Regeringen föreslår i propositionen att lagen om brottsofferfond ändras på så sätt att avgiften höjs från 300 kr till 500 kr. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1999. Äldre bestämmelser skall dock gälla i fråga om brott som har begåtts före ikraftträdandet. Till grund för regeringens förslag ligger Brottsofferutredningens betänkande *Brottsoffer – Vad har gjorts? Vad bör göras?* (SOU 1998:40) och remissbehandlingen av betänkandet.

Genom regeringens förslag ökas utrymmet för bidrag till de ideella organisationer som arbetar med brottsofferfrågor. Syftet är framför allt att dessa i ökad utsträckning skall kunna vara tillgängliga för brottsoffer som kontaktar organisationen.

Utskottet har vid åtskilliga tillfällen under senare år, senast i höstas, understrukit vikten av att brottsofferfonden har tillgång till erforderliga medel för sin verksamhet (bet. 1998/99:JuU1 s. 50 f). Utskottet fann då att Brottsofferutredningens förslag om en höjning av brottsofferavgiften var att se som ett steg i rätt riktning. Utskottet ville emellertid inte föregripa beredningen av utredningens förslag och avstyrkte därför yrkanden om en höjning av avgif-

ten. När regeringen nu, efter avslutad beredning i denna del, lägger fram ett förslag har utskottet således inga invändningar.

Justitieukskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i lagen om brottsofferfond.

I motion Fi22 (m) förespråkas en ordning innebärande att de intagna i kriminalvårdsanstalterna skall vara med och finansiera brottsofferfonden.

Utskottet har behandlat liknande yrkanden vid flera tillfällen under senare år. Senast i höstas avstyrkte utskottet ett sådant yrkande med hänvisning till beredningen av Brottsofferutredningens förslag. Utskottet erinrade i sammanhanget om att beslutet om användning av en del av de medel som frigjordes genom sänkningen av ersättningen till de intagna får betraktas som en engångsatsning vid uppbyggnaden av fonden. Utskottet framhöll också den viktiga pedagogiska kopplingen mellan avgift och ändamål. Till sist påpekade utskottet att Brottsofferutredningens förslag skulle innebära en betydande förstärkning av fonden (bet. 1998/99:JuU1 s. 50 f).

Brottsofferutredningen har inte övervägt den finansieringsmodell som föreslås i motionen. Inte heller har frågan väckts under remissbehandlingen.

Utskottet vidhåller i och för sig att den pedagogiska kopplingen mellan avgift och ändamål är viktig. Denna koppling finns också i varje enskilt fall redan med gällande regler eftersom den som döms för ett brott med fängelse i straffskalan skall åläggas att betala avgift till brottsofferfonden. Utskottet vill tillägga att det för närvarande inte finns ekonomiska skäl som talar för en sådan ordning som motionärerna föreslår. Genom det förslag om höjning av brottsofferavgiften som utskottet nyss tillstyrkt tillförs brottsofferfonden nämligen betydande medel. Utskottet ser ingen anledning att tillstyrka den ordning som motionärerna förordar.

Justitieukskottet föreslår att finansutskottet avstyrker bifall till motion Fi22 i denna del.

I motion Fi22 begärs vidare att förbudet mot utmätning i en intagens arbetsersättning i 45 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt (KvaL) skall avskaffas.

I 45 § andra stycket KvaL finns ett generellt förbud mot att utmäta arbetsersättning som för intagens räkning inestår hos kriminalvårdsmyndighet. Enligt första stycket samma lag får dock ersättning tas ut av den intagnes ersättning för att betala egendom tillhörig anstalten som den intagne uppsåtligt förstört.

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsönskemål. I budgetbetänkandet för år 1998 uttalade utskottet följande: Vad gäller indrivning av utdömda avgifter sker den i dag i förekommande fall i samband med indrivning av böter. När det däremot gäller dem som döms till fängelse innebär nuvarande regler att de intagnas ersättning inte får utmätas. Utskottet ansåg att det i och för sig var stötande att de som döms till fängelse – i realiteten de grövre brottslingarna – i praktiken kunde komma att slippa att betala avgiften till brottsofferfonden. Utskottet ville dock inte utesluta att det kunde finnas skäl som motiverade att utmätningförbudet behölls. En tänkbar lösning skulle som utskottet såg det kunna vara att ett undantag som enbart tog sikte på avgifter till brottsofferfonden infördes i KvaL. Enligt utskottets mening borde frågan om en effektivare indrivning av avgifter till brottsofferfonden

utredas, lämpligen inom ramen för Brottsofferutredningen. Detta gav riksdagens regering till känna (bet. 1997/98:JuU1 s. 76 f, rskr. 87–89).

Brottsofferutredningen har i sitt betänkande behandlat frågan om förbudet i 45 § KvaL bör upphävas eller om det bör införas ett undantag som tillåter utmätning av brottsofferavgiften ur de intagnas ersättning. Brottsofferutredningen har i sina överväganden anfört bl.a. följande: Utredningen anser det vara principiellt tveksamt att frågå de allmänna exekutionsrättsliga reglerna om löneutmätning i utskökningsbalken (UB), och utgår således från att de regler som gäller vid utmätning av lön också skall gälla för dem som är intagna i kriminalvårdsanstalt. Enligt 7 kap. 5 § första stycket UB undantas från utmätning av lön ett förbehållsbelopp som bestäms varje år av Riksskatteverket med ledning av ett normalbelopp. Detta skall anses innefatta alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnad. För år 1998 utgjorde normalbeloppet 892 kr per vecka. En intagen i kriminalvårdsanstalt tjänar normalt sett mellan 280 kr och 340 kr per vecka. Detta innebär att, i de fall den intagne inte har andra inkomster, utmätning inte skulle kunna bli aktuell även om det särskilda utmätningförbudet inte fanns. Utredningen har vidare framhållit att det skulle vara svårt att motivera att brottsofferavgiften skall ha företräde framför fordringar avseende underhållsbidrag. Utredningen har slutligen också anmärkt att det tar minst två månader innan ärendet går till indrivning eftersom Rikspolisstyrelsen först skall kontrollera om avgiften har betalats och skicka ut påminnelsekrav. Detta innebär att flera av dem som döms till kortare fängelsestraff redan skulle ha avtjänat sina straff innan en eventuell utmätning skulle kunna verkställas. Enligt utredningens bedömning skulle det därför inte bli fråga om några större belopp som tillfördes brottsofferfonden om utmätning av brottsofferavgiften tilläts. Sammanfattningsvis har Brottsofferutredningen kommit fram till att det från brottsoffersynpunkt inte finns tillräckliga skäl att upphäva utmätningförbudet i 45 § andra stycket KvaL. Inte heller är det enligt utredningen lämpligt att införa ett undantag som tillåter utmätning av brottsofferavgiften i de intagnas ersättning. Utredningen har inte sett några möjligheter att i andra avseenden effektivisera uppbörds- eller indrivningsförfarandet (SOU 1998:40 s. 207 f).

Regeringen har i propositionen anfört att den inte ser några skäl att göra någon annan bedömning än den utredningen gjort på dessa punkter.

Utskottet har förståelse för att det kan uppfattas som stötande att de som döms till fängelse, i realiteten de grövre brottslingarna, kan undgå att betala avgiften till brottsofferfonden. Utskottet känner också en viss tveksamhet till en del av de skäl som utredningen anfört. Till exempel förefaller det inte rimligt att räkna med ett förbehållsbelopp som innefattar kostnader för mat och vissa personliga utgifter eftersom staten betalar sådana kostnader under anstaltsvistelsen. Andra skäl väger tyngre. Framför allt är utskottet inte berett att mer allmänt öppna för utmätning i de intagnas ändå låga ersättning. Utskottet vill också peka på de prioriteringar som i sådana fall, som utredningen anmärker, måste göras. Sammanfattningsvis delar utskottet alltså regeringens bedömning att utmätningförbudet inte bör upphävas.

Justitieutskottet föreslår således att finansutskottet avstyrker motion Fi22 även i denna del.

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

I beslutet har deltagit: Gun Hellsvik (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlov (kd), Anders G Högmark (m), Helena Frisk (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp), Göran Norlander (s) och Anita Sidén (m).

Avvikande mening

Finansiering av brottsofferfonden

Gun Hellsvik (m), Ingemar Vänerlov (kd), Anders G Högmark (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp) och Anita Sidén (m) anför:

Vi anser att de intagna skall vara med och finansiera brottsofferfonden. En ordning innebärande att del av de intagnas ersättning avsätts till fonden bör därför åter införas. Detta innebär att den sänkning av de intagnas ersättning som fortfarande gäller skall gå till brottsofferfonden. Härigenom skulle vi på ett påtagligt sätt lyfta fram brottsoffren och tydligt markera att statsmakten står på deras sida. Detta var också ett av syftena med inrättandet av brottsofferfonden. Vidare ligger det en pedagogisk poäng i att de intagna regelbundet påminns om att de betalar till brottsofferfonden. Regeringen bör snarast vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en sådan ordning som här förespråkas.

För att ytterligare förstärka brottsofferfonden och det brottsofferinriktade arbetet i stort bör vidare förbudet mot utmätning av en intagens arbetsersättning tas bort. Enligt vår uppfattning är det inte förenligt med den allmänna rättskänslan att de som döms till fängelse – i realiteten de grövre brottslingarna – kan komma att slippa att betala avgift till brottsofferfonden. Vi vill särskilt understryka att Brottsofferutredningen tagit ställning till frågan från ett annat perspektiv – utredningen anför att det från *brottsoffersynpunkt* inte finns tillräckliga skäl att upphäva utmätningförbudet. Vi anser däremot att det har ett egenvärde att den som ålagts att betala avgift till brottsofferfonden också gör det. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett förslag som tillgodoser vad vi nu anför.

Vi anser att justitieutskottet hade bort uppmana finansutskottet att föreslå riksdagen att som sin mening ge regeringen till känna vad som här med anledning av motion Fi22 anförts.

Till finansutskottet

Finansutskottet har genom beslut den 15 april 1999 – under förutsättning att kammaren hänvisar ifrågavarande proposition till finansutskottet – berett övriga berörda utskott tillfälle att, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde, yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) i vad avser *dels* den ekonomiska politiken och utgiftstaket m.m. (yrkandena 1–5) och vissa skattefrågor (yrkandena 25–28) jämte de motioner som kan komma att väckas, *dels* tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 (yrkandena 6–24) jämte de motioner som kan komma att väckas. Kammaren beslöt att hänvisa propositionen (den 15 april 1999) jämte de med anledning av den väckta motionerna (den 4 maj 1999) till finansutskottet.

Utrikesutskottet väljer att i det följande yttra sig över propositionens yrkanden 4 och 10 samt över motionerna 1998/99:Fi14 (m), 1998/99:Fi15 (kd), 1998/99:Fi16 (c) och 1998/99:Fi17 (fp) i de delar som omfattas av utskottets beredning.

1 Propositionen

1.1 Yrkandena

Såvitt avser *tilläggsbudget* till statsbudgeten för budgetåret 1999 hemställer regeringen i *yrkande 10* att riksdagen godkänner att högst 15 000 000 kronor av det på utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda ramanslaget B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under 1999 (avsnitt 5.4.4).

1.3 Uppföljning av utgifter för 1998, utgiftsprognos för 1999 och tilläggsbudget för budgetåret 1999

Det preliminära *budgetutfallet för 1998* visar ett underskridande av budgeten med 200 miljoner kronor för utgiftsområde 5 och ett utfall enligt budget för utgiftsområde 7.

På tilläggsbudget för budgetåret 1999, utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan, anslaget B 4 Fredsfrämjande verksamhet, föreslås (*propositionens yrkande 10*) att högst 15 000 000 kronor av anslaget B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under år 1999. I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för hela anslaget uppfört ett ramanslag på 146 333 000 kronor.

I vårpropositionen anges att regeringen avser att i en särproposition föreslå riksdagen att regeringen får ställa en väpnad styrka till förfogande som ett svenskt bidrag till en multinationell fredsstyrka i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien.

Utgifterna för ett svenskt deltagande i Kosovo beräknas uppgå till ca 220 miljoner kronor år 1999. Regeringen avser att finansiera insatsen enligt följande:

Regeringen föreslår att högst 15 miljoner kronor av anslaget B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för insatsen under år 1999. Detta innebär att anslagets ändamål vidgas för det belopp som nämnts.

Vidare avser regeringen att utnyttja den ingående reservationen från det äldre anslaget B 9 *Fredsbevarande verksamhet*, senast uppfört på statsbudgetens tredje huvudtitel budgetåret 1995/96. Denna reservation uppgår till ca 52 miljoner kronor. Ändamålet med anslaget är att möjliggöra för regeringen att på begäran av FN, enligt beslut av OSSE eller EU eller annat bilateralt eller mellanstatligt organ, ställa personal till förfogande för konfliktförebyggande, fredsbevarande och annan fredsfrämjande verksamhet m.m.

Återstående 153 miljoner kronor avser regeringen att finansiera över utgiftsområde 6 Totalförsvaret genom att använda det ingående anslagssparandet på anslaget A 2 *Fredsfrämjande truppinsatser*. Huvuddelen av anslagssparandet härrör från de 205 miljoner kronor som riksdagen, för att möjliggöra en ötkad satsning på den fredsfrämjande verksamheten, anvisat på anslaget A 2 *Fredsfrämjande truppinsatser* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998 (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FiU11, rskr. 1998/99:42).

3.2 Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 m.m.

3.2.1 Medel för väpnad svensk styrka i Kosovo under 1999

På tilläggsbudget för budgetåret 1999, utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan, anslaget B 4 Fredsfrämjande verksamhet, föreslås, enligt *propositionen (yrkande 10)*, att högst 15 000 000 kronor av anslaget B 4 *Fredsfrämjande verksamhet* får användas för en väpnad svensk styrka i Kosovo under år 1999. Utgifterna för ett svenskt deltagande i Kosovo beräknas uppgå till ca 220 miljoner kronor år 1999. Regeringen avser att övrig finansiering av insatsen skall ske med en ingående reservation från det äldre anslaget B 9 *Fredsbevarande verksamhet* (från budgetåret 1995/96) samt med medel från utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Utskottet noterar att regeringen avser att i en kommande proposition föreslå riksdagen att regeringen får ställa en väpnad styrka till förfogande som ett

svenskt bidrag till en multinationell fredsstyrka i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien. Utskottet noterar vidare att det i den här behandlade ekonomiska vårpropositionen inte sägs något om storleken på den eventuella väpnade styrkan avsedd för Kosovo. Utskottet utgår från att riksdagen i samband med sin behandling av den aviserade särpropositionen får tillfälle till mera preciserade ställningstaganden.

Beaktande att riksdagen får möjlighet att återkomma i frågan anser utskottet det lämpligt att handlingsfrihet skapas genom att det görs ekonomiskt möjligt att sända en väpnad svensk styrka till Kosovo under 1999. Utskottet vill i sammanhanget påpeka att en eventuell insats under 1999 i praktiken torde komma att medföra ett engagemang med varaktighet även under kommande budgetår och att ett beslut därom alltså i praktiken innebär finansiella åtaganden utöver de här behandlade. Såvida det då fortfarande har aktualitet bör regeringen därför i budgetpropositionen för år 2000 återkomma med förslag om hur ett mera långsiktigt engagemang med en svensk väpnad styrka i Kosovo skall finansieras.

Utskottet anser med det anförda att *propositionens yrkande 10* bör tillstyrkas.

Stockholm den 6 maj 1999

På utrikesutskottets vägnar

Viola Furubjelke

I beslutet har deltagit: Viola Furubjelke (s), Göran Lennmarker (m), Sören Lekberg (s), Berndt Ekholm (s), Lars Ohly (v), Bertil Persson (m), Urban Ahlin (s), Liselotte Wågö (m), Carina Hägg (s), Agneta Brendt (s), Murad Artin (v), Jan Erik Ågren (kd), Sten Tolgfors (m), Marianne Samuelsson (mp), Marianne Andersson (c), Karl-Göran Biörsmark (fp) och Fanny Rizell (kd).

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition jämte motioner. I detta yttrande behandlar försvarsutskottet regeringens förslag till tilläggsbudget för år 1999.

Regeringen

Ramanslaget A 3 Utveckling och investeringar

Ramanslaget A 3 bör ökas med drygt 20 miljoner kronor.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 052 000 000 kr.

År 1998 tilldelades Försvarets forskningsanstalt 10 miljoner kronor för att genomföra sanering efter forskning kring explosivämnen i Ursvik. Finansieringen skedde genom att anslaget A 1 *Försvarmakten* minskades med motsvarande belopp. Eventuellt belopp som inte förbrukades skulle återföras till Försvarmakten (prop. 1997/98:1, volym 5, utg.omr. 6, bet. 1997/98:FöU1, rskr. 1997/98:82). Av Försvarets forskningsanstalts redovisning framgår att utgifterna för saneringen uppgick till 3 171 210 kr varför 6 828 790 kr återstår. Regeringen föreslår därför att anslaget D 4 *Försvarets forskningsanstalt* minskas med 6 828 000 kr och att anslaget A 3 *Utveckling och investeringar* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår därför att

anslaget D 4 *Försvarets forskningsanstalt* minskas med 6 828 000 kr,

anslaget A 3 *Utveckling och investeringar* ökas med motsvarande belopp.

Ramanslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor

Ramanslaget C 5 bör ökas med drygt 88 miljoner kronor.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 328 213 000 kr.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 1999 att Statens räddningsverks utgifter för förvaltningskostnader och kostnader med anledning av freds räddningstjänst skulle anvisas under förevarande anslag. Till och med

budgetåret 1998 beräknades dessa utgifter under anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst*. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

I regeringens förslag skulle rätteligen ytterligare 81 390 000 kr ha beräknats under förevarande anslag i stället för under anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst*. Regeringen föreslår därför att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med 81 390 000 kr och att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med motsvarande belopp.

Enligt regeringen är det angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet vad gäller forskning samt inriktningen av utbildningen av civilpliktiga. Regeringen föreslår därför att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 5 000 000 kr och att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med motsvarande belopp. Om behov finns av ytterligare åtgärder på detta område avser regeringen att återkomma till riksdagen.

Slutligen föreslår regeringen att anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med ytterligare 2,5 miljoner kronor. Regeringen har nyligen föreslagit en lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Genom lagen genomförs EG-direktivet om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (96/82/EG) och FN:s konvention om gränsöverskridande effekter av industriolyckor av den 17 mars 1992 (se prop. 1998/99:64 Säkrare kemikaliehantering). Beloppet skall användas för att finansiera tillkommande kostnader för länsstyrelsernas och kommunernas tillsyn m.m. med anledning av lagen. Finansiering sker genom att anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår sålunda att

anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* ökas med 88 890 000 kr,

anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* minskas med 86 390 000 kr,

anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* minskas med 2 500 000 kr.

Motionerna

Moderata samlingspartiet framhåller i motion 1998/99:Fi35 (m kommitté) att Försvarmaktens beräknade likviditetsbrist för år 1999 uppgår till ca 1,7 miljarder kronor. Regeringens förslag till tilläggsbudget innehåller inga åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem under år 1999 som uppstått på grund av regeringens eget agerande av försvarsekonomin. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter

och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Utgifter bör finansieras det år då utgifterna uppstår. Med regeringens förslag kommer regeringen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som andra riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Det är orimligt. För år 1999 är det beräknade behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Anslaget A 3 Utveckling och investeringar bör räknas upp med detta belopp.

Kristdemokraterna föreslår i motion 1998/99:Fi15 (kd parti) i yrkandena 10 och 11 att den förstärkning av anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor inte bör ske från anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård*, utan genom att anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

I motion 1998/99:Fi29 av *Berit Jóhannesson och Stig Sandström (v)* anser motionärerna att det angeläget att öka satsningen på minröjningsområdet. Därför bör det omfördelas 10 miljoner kronor för detta ändamål till Statens räddningsverk i stället för bara 5 miljoner kronor som regeringen föreslår. 10 miljoner kronor bör således omfördelas från anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*.

Försvarsutskottets överväganden

Riksdagens beslut om riktlinjerna för totalförsvarets ekonomi fattas med anledning av bl.a. proposition 1998/99:74 *Förändrad omvärld – omdanat försvar*, vilken för närvarande bereds av försvarsutskottet. Riksdagen kommer sålunda att ta ställning till de ekonomiska riktlinjerna såväl för resten av innevarande försvarsbeslutsperiod (åren 1999–2001) som för den kommande försvarsbeslutsperioden (åren 2002–2004). Förslagen i propositionen bygger på den uppgörelse som träffats mellan regeringen och Centerpartiet. Utskottet anser att dessa riktlinjer – som även omfattar innevarande budgetår – bör ligga till grund för den fortsatta försvarsplaneringen. Utskottet kan således inte ställa sig bakom förslaget i motion Fi35 om en uppräknings av anslaget A 3 Utveckling och investeringar med 2,2 miljarder kronor. Motionen bör därför inte bifallas av riksdagen. Regeringens förslag att öka anslaget A 3 Utveckling och investeringar med ca 6,8 miljoner kronor genom omfördelning från anslaget D 4 Försvarets forskningsanstalt bör bifallas.

I motion Fi15 yrkandena 10 och 11 föreslås en annan finansiering av den föreslagna ökningen av resurserna till anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*. I motion Fi29 föreslås att detta anslag räknas upp med 5 miljoner mer än regeringen föreslår, för att öka satsningen på minröjningsområdet.

Sverige har under senare år aktivt bidragit till olika minröjningsprogram i FN:s regi. Sverige stöder även minröjningsinsatser som utförs av enskilda organisationer. När det gäller resurserna till minröjningsområdet vill utskottet erinra om att regeringen anmält att den avser att återkomma till riksdagen om ytterligare åtgärder på detta område behövs. Regeringens bedömning i

detta avseende bör sålunda avvaktas. Försvarsutskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag att till anslaget C 5 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor omfördela medel för förvaltningsutgifter från anslaget B 3 Befolkningsskydd och räddningstjänst samt att anslaget förstärks för att finansiera ökade satsningar inom minröjningsområdet och civilpliktsutbildning samt för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Utskottet anser att regeringens förslag till tilläggsbudget såvitt avser utgiftsområde 6 Totalförsvaret bör bifallas av riksdagen. Mot denna bakgrund anser försvarsutskottet att motionerna Fi15 yrkandena 10 och 11 samt Fi29 inte bör bifallas.

Stockholm den 6 maj 1999

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

I beslutet har deltagit: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Karin Wegestål (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Håkan Juholt (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Berndt Sköldestig (s).

Avvikande meningar

1. Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rolf Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m) anför:

Regeringens förslag till tilläggsbudget innehåller inga åtgärder för att kompensera för de akuta likviditetsproblem under år 1999 som uppstått på grund av regeringens eget agerande av försvarsekonomin. Det framstod klart redan under höstens budgetbehandling att verksamhetsinriktningen i regeringens budgetproposition var alldeles för ambitiös i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Försvarmaktens verksamhet under år 1999 blev redan från början underfinansierad. Att skjuta problemen framåt med en kombination av osäkra anslagskrediter och betalningsförskjutningar är en ovärdig hantering. Utgifter bör finansieras det år då utgifterna uppstår. Med regeringens förslag kommer riksdagen att fatta medvetet felaktiga beslut. Anslagen kommer inte att täcka den verksamhet som riksdagsbeslut och regeringens regleringsbrev förutsätter. Det är orimligt. För år 1999 är det beräknade behovet av kompensation för likviditetsindragningen 2,2 miljarder kronor. Anslaget A 3 Utveckling och investeringar bör räknas upp med detta belopp. Om inte regeringen mäktar med att åstadkomma balans i försvarsplanering-

en borde regeringen för riksdagen ha redovisat konsekvenserna av underfinansieringen och därmed vilka ingrepp i Försvarsmaktens verksamhet som måste genomföras redan i år. Riksdagen har enligt Moderata samlingspartiets mening inte lämnat regeringen ett ”öppet mandat” i detta avseende.

2. Åke Carnerö och Margareta Viklund (båda kd) anför:

Vi Kristdemokrater delar regeringens uppfattning att det behövs en förstärkning av anslaget C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* om 2,5 miljoner kronor för att finansiera tillkommande kostnader för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Det bör emellertid inte ske från anslaget B 6 *Funktionen Hälso- och sjukvård* – vilket regeringen förordar – utan genom att i stället anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* reduceras med 2,5 miljoner kronor.

3. Berit Jóhannesson och Stig Sandström (båda v) anför:

Statens räddningsverk har för regeringen klargjort behovet av och intresset för att bygga upp svensk civil minröjningskapacitet. Verket har begärt att för det ändamålet få omfördela 10 miljoner kronor inom sitt område. Det är angeläget att Sverige ökar satsningen på minröjningsområdet. Därför bör det omfördelas 10 miljoner kronor för detta ändamål till Statens räddningsverk i stället för bara 5 miljoner kronor som regeringen föreslår. 10 miljoner kronor bör således omfördelas från anslaget B 3 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst* till C 5 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor*.

1998/99:SfU5y

Preliminära ramar för utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

---

Utskottet noterar i detta sammanhang regeringens förslag om såväl det nuvarande anställningsstödet som förslaget om ett förstärkt anställningsstöd som föreslås träda i kraft den 1 oktober 1999. Enligt förslaget skall anställningsstödet inte längre ha formen av ett bidrag utan tillföras arbetsgivarna genom att deras skattekonton krediteras ett motsvarande belopp. Det innebär att statsbudgetens utgiftssida inte längre kommer att belastas av stödet. Det kommer i stället till synes på statsbudgetens inkomstsida där inkomsterna i form av socialavgifter kommer att minska. Utskottet, som vill erinra om att i lagen om socialavgifter föreskrivs hur influtna avgifter skall fördelas, förutsätter att den nya formen för anställningsstöd inte reducerar de avgiftsmedel som enligt lagen skall finansiera ersättningar m.m. inom utskottets beredningsområde.

Stockholm den 11 maj 1999

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

I beslutet har deltagit: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Ulf Kristersson (m), Mariann Ytterberg (s), Gustaf von Essen (m), Lennart Klockare (s), Carlinge Wisberg (v), Fanny Rizell (kd), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Mona Berglund Nilsson (s), Kenneth Lantz (kd) och Cristina Husmark Pehrsson (m).

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1999 berett bl.a. socialutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (1998/99:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 jämte de motioner som kan komma att väckas i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet behandlar i yttrandet förslaget till tilläggsbudget för budgetåret 1999 såvitt avser utgiftsområde 9 samt motion 1998/99:Fi16 (c) yrkande 24 delvis.

(Utskottet redovisar i yttrande 1998/99:SoU3y sina ställningstaganden till den ekonomiska vårpropositionen i övrigt.)

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionen yrkas såvitt avser tilläggsbudget för år 1999 för utgiftsområde 9 att riksdagen bemyndigar regeringen att gemensamt med Landstingsförbundet upplösa den ideella föreningen Spri – Hälso- och sjukvårdens utvecklingsinstitut.

Under ramanslaget *B 1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* begär regeringen bemyndigande att under år 1999 få fatta beslut om projektbidrag till försöksverksamhet i kommuner och landsting som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 180 miljoner kronor under åren 2000–2001.

Under ramanslaget *B 3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m.* begärs vidare bemyndigande att få ingå avtal som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor under år 2000.

Slutligen föreslås ett nytt ramanslag, *A 13 Ersättning till vissa steriliserade*, uppgående till 75 miljoner kronor för år 1999, samt att riksdagen godkänner att ramen för utgiftsområde 9 för budgetåret 1999 därmed fastställs till 24 087 459 000 kronor.

Regeringen redovisar att riksdagen har gett regeringen till känna (bet. 1998/99:SoU1, rskr. 1998/99:104) att överväga om rätten till personlig assistans kan utvidgas så att den som erhållit assistans före 65 års ålder får behålla den även efter 65-årsdagen. Regeringen har utrett de ekonomiska konsekvenserna. Beroende på hur reglerna utformas och vilka antaganden som görs om bl.a. hjälpbehov och antalet personer, skulle den ackumulerade kostnadsökningen för den statliga assistansersättningen till följd av en utvidgning av rätten till personlig assistans komma att uppgå till 1,3–1,9 mil-

jarde kronor fullt genomförd. Enligt regeringens bedömning torde således de ekonomiska konsekvenserna av en sådan utvidgning av reformen bli betydande. Med tanke på utvidgningens omfattning och osäkerhet i kostnadsberäkningarna krävs, enligt regeringen, ytterligare beredning innan något ställningstagande kan göras.

Motionen

I motion Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 återkommer med förslag i enlighet med vad i motionen anförts (*yrkande 24 delvis*). Motionärerna anser att åldersgränsen i 3 § lagen (1993:389) om assistansersättning bör tas bort. Förändringen bör, enligt motionärerna, träda i kraft den 1 juli 1999. Motionärerna yrkar samtidigt på att anslaget för kostnader för statlig assistansersättning ökas med 50 miljoner kronor i tilläggsbudgeten för år 1999. Motionärerna föreslår att utgiftshöjningen finansieras genom en tidigareläggning av den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som regeringen föreslår (utgiftsområde 10). Genom att införa denna redan den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000 uppnås en besparing på 50 miljoner kronor.

Utskottets bedömning

Regeringens begäran om bemyndiganden respektive förslag om ett nytt ramanslag för ersättning till vissa steriliserade har inte mött någon erinran i form av motioner och bör enligt utskottets mening tillstyrkas.

Enligt 9 a § fjärde stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och 3 § lagen (1993:389) om assistansersättning gäller som ett krav för rätt till personlig assistans respektive assistansersättning att den funktionshindrade inte har fyllt 65 år. En utvidgning av rätten till personlig assistans så att den som erhållit assistans före sin 65-årsdag kan få behålla denna rätt även efter det att han eller hon fyllt 65 år skulle, enligt den av regeringen gjorda kostnadsberäkningen, få betydande ekonomiska konsekvenser. Utskottet delar regeringens bedömning att det krävs ytterligare beredning av frågan innan något ställningstagande kan göras och anser därför att motion Fi16 (c) yrkande 24 delvis bör avstyrkas. Utskottet vill samtidigt erinra om att det vid ett flertal tillfällen uttalat att kommunerna måste visa smidighet och hänsyn vid övergången från personlig assistans till annan stödform, och att det ofta kan vara lämpligt att huvudmannen fortsätter att ge insatser som liknar personlig assistans.

Mot bakgrund av vad som anförts anser utskottet att riksdagen bör godkänna att ramen för utgiftsområde 9 för budgetåret 1999 fastställs till 24 087 459 000 kr.

På socialutskottets vägnar

Ingrid Burman

I beslutet har deltagit: Ingrid Burman (v), Chris Heister (m), Margareta Israelsson (s), Rinaldo Karlsson (s), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Hans Karlsson (s), Conny Öhman (s), Elisebeht Markström (s), Rolf Olsson (v), Lars Gustafsson (kd), Cristina Husmark Pehrsson (m), Thomas Julin (mp), Kenneth Johansson (c), Kerstin Heinemann (fp), Catherine Persson (s) och Göran Lindblad (m).

Avvikande mening

Kenneth Johansson (c) anser att andra och tredje styckena i utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförts i motion Fi16 (c) anser utskottet att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Regeringen har beräknat kostnaderna för en sådan reform till mellan 1,3 och 1,9 miljarder kronor. Detta utgör emellertid bruttokostnaden. Regeringen bortser vid sin beräkning från de kostnader som kommunerna får för hemhjälp och annan omsorg till funktionshindrade som på grund av sin ålder inte längre är berättigade till personlig assistans. För personer med svåra funktionshinder innebär personlig assistans ökad frihet och möjlighet till ett självständigt liv. Assistansen är utformad efter varje individs behov och den assistansberättigade kan välja hur och av vem assistansen skall ges. Kommunernas hemtjänst och övriga omsorg är inte så individuellt anpassad. Många funktionshindrade känner därför en stor oro över att bli berövade rätten till assistans vid 65 års ålder. Centerpartiet anser att åldersgränsen för rätt till personlig assistans bör tas bort fr.o.m. den 1 juli 1999. Anslaget B 8 Kostnader för statlig assistansersättning under utgiftsområde 9 bör därmed höjas med 50 miljoner kronor för budgetåret 1999. Utgiftshöjningen bör finansieras genom att den nya och förändrade beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) införs redan fr.o.m. den 1 december 1999 i stället för den 1 januari 2000. Därigenom kan utgiftsområde 10 minskas med 50 miljoner kronor.

Särskilt yttrande

Chris Heister (m), Chatrine Pålsson (kd), Leif Carlson (m), Lars Gustafsson (kd), Cristina Husmark Pehrsson (m), Kerstin Heinemann (fp) och Göran Lindblad (m) anför:

Vi anser att den som har fått rätt till personlig assistans före 65 års ålder skall få behålla denna rätt även efter 65-årsdagen. Våra synpunkter i frågan

utvecklas närmare i våra respektive avvikande meningar i yttrandet
1998/99:SoU3y Ekonomisk vårproposition.

1998/99:FiU27
Bilaga 9

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1999 beslutat att bereda kulturutskottet tillfälle att avge yttrande över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) i vad avser tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 1999 jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde.

Med anledning av propositionen har ett antal motioner väckts.

Kulturutskottet yttrar sig i det följande över propositionen i vad avser förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999, såvitt rör utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid jämte motion 1998/99:Fi15 (kd).

Utskottet har i yttrande 1998/99:KrU4y yttrat sig över förslagen i vårpropositionen rörande den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden åren 2000–2002 som skall utgöra riktlinje för regeringens budgetarbete, såvitt rör utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid jämte motioner.

Utskottet

Inledning

I vårpropositionen föreslår regeringen att riksdagen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid på tilläggsbudget för år 1999 skall besluta om dels omfördelningar inom utgiftsområdet, dels ökning av ramen med indragna medel från det under elfte huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet. De verksamhetsområden som berörs av förslagen är Arkiv, Museer och utställningar och Trossamfund.

F 3 Språk- och folkminnesinstitutet och H 1 Centrala museer: myndigheter

Riksdagen beslutade hösten 1998 att Svenskt visarkiv skall föras över från Språk- och folkminnesinstitutet till Statens musiksamlingar den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:1, utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55). En särskild utredare har haft i uppdrag att förbereda och genomföra denna organisationsförändring, som förutsätter en omfördelning av medel mellan be-

rörda myndigheter. Utredaren har redovisat att 2,2 miljoner kronor bör överföras från Språk- och folkminnesinstitutet till Statens musiksamlingar. Medel till Statens musiksamlingar anvisas under anslaget H 1 Centrala museer: myndigheter. I propositionen föreslås att nämnda belopp, 2,2 miljoner kronor, skall överföras från anslaget F 3 Språk- och folkminnesinstitutet till anslaget H 1 Centrala museer: myndigheter.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

H 4 Bidrag till vissa museer, K 1 Stöd till trossamfund, B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet och L 1 Bidrag till folkbildningen

Regeringen redovisar att Millesgården planerar att bygga en fristående utställningshall för att bereda plats för större utställningar. För kostnader i samband med uppförandet av hallen, vilken beräknas stå färdig hösten 1999, föreslår regeringen att 2 miljoner kronor anvisas under anslaget H 4 Bidrag till vissa museer. Denna satsning finansieras genom att anslaget K 1 Stöd till trossamfund minskas med 1 miljon kronor, vilket innebär att visst kyrkligt restaureringsarbete eventuellt får skjutas upp. Vidare föreslås att 1 miljon kronor dras in från det under elfte huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet.

I motion Fi15 (kd) avvisas den del av regeringens förslag till finansiering av Millesgårdens utställningshall som innebär en minskning av anslaget K 1 Stöd till trossamfund (yrkande 12). Motionärerna bakom motionen föreslår i stället att den del av anslaget L 1 Bidrag till folkbildningen som avser uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor som görs av fackförbund med flera skall minskas med 1 miljon kronor (yrkande 13).

Utskottet finner att det är glädjande att Millesgården genom sin nya utställningshall får möjlighet att anordna större utställningar och därigenom kan ta emot fler besökare.

Då det gäller regeringens förslag till finansiering av utställningshallen noterar utskottet dels att minskningen av anslaget B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet innebär att outnyttjade medel dras in, dels att den del av anslaget K 1 Stöd till trossamfund, som berörs av förslaget, utgörs av medel anvisade under anslagsposten 3 Till regeringens disposition. Medlen är avsedda bl.a. för att restaurera äldre domkyrkor. I sammanhanget vill utskottet därför erinra om de andra möjligheter som finns för dessa kyrkor att erhålla byggnadsbidrag. Här kan nämnas Kyrkofondens kyrkobyggnadsbidrag och det s.k. miljardprogrammet för kyrkliga jobb under åren 1998–2000. Miljardprogrammet är ett för staten och Svenska kyrkan gemensamt sysselsättningsprogram, som gör det möjligt för Svenska kyrkan att rusta upp bl.a. kyrkobyggnader och utföra nödvändigt underhåll. Det torde således finnas goda alternativa möjligheter att erhålla restaureringsbidrag för de domkyrkor som är i behov av underhåll. Det anförda innebär att utskottet anser att yrkande 12 i motion Fi15 (kd) bör avslås av riksdagen.

Utskottet kan inte heller tillstyrka förslaget i samma motion att minska anslaget L 1 Bidrag till folkbildningen med 1 miljon kronor (yrkande 13).

Utskottet anser att den uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor som bedrivs av fackliga och andra organisationer är av stor betydelse för att den stora särskilda vuxenutbildningssatsning, som görs genom det s.k. kunskapslyftet och som i första hand riktar sig till arbetslösa som saknar treårigt gymnasium, skall få genomslag.

Utskottets ställningstagande innebär att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag till omfördelningar inom utgiftsområde 17 och till höjning av ramen för utgiftsområdet med 1 miljon kronor.

Stockholm den 11 maj 1999

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Hillevi Larsson (s) och Roy Hansson (m).

H 4 Bidrag till vissa museer, K 1 Stöd till trossamfund, B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet och L 1 Bidrag till folkbildningen

Inger Davidson (kd), Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Dan Kihlström (kd), Lennart Kollmats (fp) och Roy Hansson (m) anser att den del av utskottets yttrande i avsnittet under H 4 Bidrag till vissa museer, K 1 Stöd till trossamfund, B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet och L 1 Bidrag till folkbildningen som börjar med ”Utskottet finner” och slutar med ”miljon kronor” bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är glädjande att Millesgården genom sin nya utställningshall får möjlighet att anordna större utställningar och därigenom kan ta emot fler besökare. Då det gäller regeringens förslag till finansiering vill utskottet anföra följande.

Utskottet accepterar att outnyttjade medel, 1 miljon kronor, tas från anslaget B 13 Sysselsättningsinsatser på kulturområdet. Däremot finner utskottet att det är olämpligt att – som regeringen föreslår – minska anslaget K 1 Stöd till trossamfund med 1 miljon kronor, eftersom det finns stor risk för att det kommer att innebära att visst kyrkligt restaureringsarbete får skjutas upp. Utskottet föreslår i stället en finansiering som innebär att den del av anslaget L 1 Bidrag till folkbildningen som avser fackförbunds och andra organisationers uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor skall minskas med 1 miljon kronor

Det anförda innebär att regeringens förslag i denna del bör avstyrkas av finansutskottet och att motion Fi15 (kd) yrkandena 12 och 13 bör tillstyrkas.

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1999 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 jämte motioner, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utbildningsutskottet behandlar i det följande yrkandena 24 (delvis) och 16 i propositionen samt motionerna 1998/99:Fi16 (c) yrkande 24, 1998/99:Fi17 (fp) yrkande 10 och 1998/99:Fi25 (m) yrkandena 1 och 2.

Ändrade anslagsbelopp inom utgiftsområdena 15 och 16

Regeringen föreslår i propositionen yrkande 24 att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i bifogad tabell (s. 43).

Såvitt avser utbildningsutskottets beredningsområde innebär förslagen följande omfördelningar mellan anslag och utgiftsområden.

Inom *utgiftsområde 15 Studiestöd* skall enligt regeringens förslag anslaget A 2 Studiemedel m.m. ökas med 8 miljoner kronor. Ökningen finansieras genom att anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp.

Det påpekas i propositionen att Centrala Studiestödsnämnden (CSN) varje år sedan 1995 har debiterat Arbetsmarknadsstyrelsen för kostnader för räntesubventioner och avskrivningar av lån för äldre utbildningsbidrag. För att förenkla administrationen bör i stället utgifterna beräknas under utgiftsområde 15 Studiestöd, där CSN är ansvarig myndighet.

En omfördelning av anslagsmedel föreslås också mellan *utgiftsområde 15 Studiestöd* och *utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning*. Regeringen redovisar att anslaget A 15 Särskilda utbildningsinsatser för vuxna inom utgiftsområde 16 har överskridits till följd av att kommunerna har anordnat platser inom Kunskapslyftet till högre kostnader än vad som tilldelats medel för. Samtidigt har anslaget A 3 Vuxenstudiestöd m.m. inom utgiftsområde 15 i vad avser särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa (Svuxa) inte till fullo utnyttjats. Detta beror enligt regeringen dels på att fler stude-

rande än beräknat har sökt särskilt utbildningsbidrag (UBS), dels på att vissa grupper inom Kunskaflslyftet finansierar sina studier på annat sätt.

Regeringen föreslår mot bakgrund av det anförda att anslaget Särskilda utbildningsinsatser för vuxna inom utgiftsområde 16 ökas med 100 miljoner kronor genom en motsvarande minskning av anslaget Vuxenstudiestöd m.m. inom utgiftsområde 15.

Slutligen, när det gäller *utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning*, föreslår regeringen att anslaget E 2 Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m. minskas med 1 miljon kronor för att till en del finansiera uppbyggnaden av ett yrkesregister vid Statistiska centralbyrån (utgiftsomr. 2 anslaget A 6).

U t s k o t t e t har inga invändningar mot regeringens förslag till ändrade anslagsbelopp inom utgiftsområdena 15 och 16. Utskottet föreslår alltså att finansutskottet tillstyrker förslagen.

Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Under anslaget A 2 Utveckling av skolväsende och barnomsorg inom *utgiftsområde 16* har för innevarande budgetår beräknats medel om 41 805 000 kr för genomförande av försöksverksamhet med lärlingsutbildning. Syftet är att stimulera utvecklingen av en ny och modern lärlingsutbildning. Medlen används för direkt stöd till kommuner som deltar i försöksverksamheten och till nationella stimulans- och informationsinsatser. Bidrag utbetalas enligt förordningen (1997:762, ändr. 1999:67) om försöksverksamhet med lärlingsutbildning inom gymnasieskolan som gäller för lärlingsutbildning som påbörjas före den 1 juli 2000. Statsbidrag lämnas med 1 500 kronor för varje elev som med lärlingskontrakt påbörjar lärlingsutbildningen (16 § förordningen).

Enligt regeringen behövs det ytterligare insatser för att stärka skolans arbetslivsanknytning. Regeringen föreslår därför i förslaget till tilläggsbudget att ifrågakvarande medel även skall få användas till kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan generellt samt för utveckling av programriktat individuellt program (yrk. 16).

Avslag på regeringens förslag i fråga om användningen av medlen för lärlingsutbildning begärs i två motioner, nämligen i motionerna 1998/99:Fi25 yrkande 1 från Moderata samlingspartiet och 1998/99:Fi17 yrkande 10 från Folkpartiet.

Moderaterna förordar i sin motion ett system, där yrkesutbildningen är en kombination av skolförlagd utbildning och utbildning på en eller flera arbetsplatser och där företagen i likhet med skolan ges anslag för sin utbildningsinsats (yrk. 2). De anser att de redan avsatta medlen för försöksverksamheten under år 1999 bör användas i syfte att utveckla en modern lärlingsutbildning i samverkan med näringslivet. Riksdagen bör enligt deras mening göra ett tillkännagivande till regeringen med denna innebörd.

Folkpartiet anser att elever som vill ha mer praktik i skolan bör beredas möjlighet till detta, men det bör ske inom ramen för en ny mer individualiserad gymnasieskola.

U t s k o t t e t har inhämtat från Utbildningsdepartementet att regeringen sedan hösten 1997 beviljat 31 ansökningar från skolhuvudmän om att få delta i försöksverksamheten med lärlingsutbildning i gymnasieskolan. Av dem som fått tillstånd har ca hälften startat sina pilotprojekt, vari ca 150 elever deltar.

Utskottet delar regeringens bedömning att medlen som beräknats för försöksverksamheten med lärlingsutbildning också bör få användas för kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar inom gymnasieskolan generellt.

Finansutskottet bör enligt utbildningsutskottet föreslå att riksdagen med avslag på motionsyrkandena godkänner vad regeringen förordat.

Övrigt

Centerpartiet anser i motion 1998/99:Fi16 yrkande 24 att anslagen under *utgiftsområde 16* till Karlstads universitet (B 20), Växjö universitet (B 22) och Örebro universitet (B 24) för forskning och forskarutbildning bör ökas med 10 miljoner kronor vardera. Forskningssatsningen bör finansieras genom att anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder under utgiftsområde 14 minskas med 30 miljoner kronor. Regeringen bör enligt motionärerna återkomma till riksdagen med förslag till ny tilläggsbudget för budgetåret 1999 som tillgodoser deras önskemål.

U t s k o t t e t hänvisar till att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen föreslår att medlen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor förstärks med 70 miljoner kronor år 2000 för främst de tre nya universiteten i Karlstad, Växjö och Örebro. Utskottet är inte berett att tillstyrka Centerpartiets förslag om ny tilläggsbudget med forskningssatsningar innevarande år. Motionsyrkandet bör avstyrkas av finansutskottet.

Stockholm den 11 maj 1999

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

I beslutet har deltagit: Jan Björkman (s), Beatrice Ask (m), Eva Johansson (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Erling Wälivaara (kd), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Barbro Westerholm (fp), Nalin Pekgul (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Kalle Larsson (v), Camilla Sköld (v) och RosMarie Jönsson Neckö (s).

1. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m) och Tomas Högström (m) anför:

Vi motsätter oss regeringens förslag om ändrad användning av de medel som beräknats för innevarande budgetår för genomförande av försöksverksamheten med lärlingsutbildning. I stället förordar vi ett system där yrkesutbildningen är en kombination av skolförlagd utbildning och utbildning på en eller flera arbetsplatser och där företagen i likhet med skolan ges anslag för sin utbildningsinsats. De redan avsatta medlen bör användas i syfte att i samverkan med näringslivet utveckla en modern lärlingsutbildning. Därigenom tas det kunnande och den kompetens till vara som skolan respektive näringslivet har. Vi vill att finansutskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi25 och med anledning av motion 1998/99:Fi17 yrkande 10 *dels* avslår regeringens förslag om ändrad medelsanvändning, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad vi här har anfört.

2. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Barbro Westerholm (fp) anför:

Jag anser att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag att medlen som avsatts för att stimulera utvecklingen av en ny och modern lärlingsutbildning skall få användas till generella kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan. Det är viktigt att elever som vill ha mer praktik i skolan bereds möjlighet till detta, men sådana satsningar bör göras inom ramen för en ny gymnasieskola som inte grundas på föreställningen att alla elever är lika. Finansutskottet bör föreslå att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi17 yrkande 10 och med anledning av motion 1998/99:Fi25 *dels* avslår regeringens förslag om ändrad medelsanvändning, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad jag här har anfört.

3. Övrigt

Sofia Jonsson (c) anför:

Enligt min mening bör de tre nya universiteten i Karlstad, Växjö och Örebro under innevarande budgetår tillföras 10 miljoner kronor vardera för forskning och forskarutbildning. Denna forskningssatsning bör finansieras genom att anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom utgiftsområde 14 minskas med 30 miljoner kronor. Jag vill att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om detta i ny tilläggsbudget för budgetåret 1999. Finansutskottet bör alltså tillstyrka motion 1998/99:Fi16 yrkande 24.

1. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd) anför:

Vi anser att regeringen inte har organiserat försöksverksamheten och gjort skolor och arbetsliv delaktiga i utformningen så att parterna känt sig attraherade av den. Regeringen bör uppfatta det svaga intresset för försöksverksamheten som en signal att ompröva och utveckla modellen för framgångsrik lärlingsutbildning i enlighet med Kristdemokraternas förslag som också är internationellt prövat. Det innebär att lärlingsutbildningen skall inledas från det första gymnasieåret och inte först efter två år som regeringens modell är. Vidare skall lärlingsutbildningen avslutas med ett gesällprov och leda till yrkesexamen.

2. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning

Sofia Jonsson (c) anför:

Regeringen föreslår att medel som beräknats för försöksverksamheten med lärlingsutbildning skall få användas även till kvalitetsförbättrande insatser för yrkesutbildningar i gymnasieskolan generellt.

Även om förslaget innebär ett avsteg från den uppgörelse om lärlingsutbildning som träffades mellan regeringen och Centerpartiet under föregående mandatperiod har jag avstått från att yrka avslag på förslaget. Skälet till detta är att regeringen förefaller ha misslyckats med att verkställa beslutet, och att försöksverksamheten därmed blivit försenad och av mindre omfattning än beräknat, varför de beräknade medlen inte kommer att förbrukas helt.

1998/99:TU2y

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 (utg.omr. 22 Kommunikationer)

Till finansutskottet

Finansutskottet beslöt den 15 april 1999 att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (1998/99:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 (yrkandena 6–24) jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar trafikutskottet yrkandena 18–20 och 24 i propositionens förslag till riksdagsbeslut, i de delar som avser trafikutskottets beredningsområde.

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i propositionen, såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999

18. att riksdagen bemyndigar regeringen att ge Statens Järnvägar rätt att ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret inom en total ram om 10 700 000 000 kronor,

19. att riksdagen bemyndigar regeringen att inom ramen för det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget A 4 Banhållning göra utfästelser om att till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftskostnader och amorteringar samt räntekostnader och andra finansiella kostnader,

20. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB samt besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB,

24. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell på s. 43–44 i propositionen.

Vidare behandlar utskottet följande motioner:

- 1998/99:Fi17 yrkande 8 av Lars Leijonborg m.fl. (fp),
- 1998/99:Fi19 av Yvonne Ångström (fp),
- 1998/99:Fi28 av Per-Richard Molén m.fl. (m).

1.1 Utgiftsbegränsande åtgärder 1999

I 42 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten stadgas att regeringen, om det finns risk för att ett beslutat tak för statens utgifter kommer att överskridas, skall vidta sådana åtgärder som den har befogenhet till eller föreslå riksdagen lämpliga åtgärder. Vidare framgår av 8 § samma lag att regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte skall användas, om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

I propositionen (avsnitt 5.3.1) konstaterar regeringen att utgiftstaket för staten år 1999 enligt Ekonomistyrningsverkets senaste prognos kommer att överskridas med 6,7 miljarder kronor. Regeringen säger sig dela Ekonomistyrningsverkets bedömning angående risken för överskridande. Därför vidtar regeringen med stöd av bestämmelserna i lagen om statsbudgeten utgiftsbegränsande åtgärder för år 1999, motsvarande totalt ca 8 miljarder kronor. Åtgärderna är av två slag, besparingar och utgiftsreduktioner som uppkommer till följd av införandet av s.k. begränsningsbelopp för anslagsförbrukningen på vissa anslag. Begränsningsbeloppens syfte är att säkerställa att anslagsförbrukningen år 1999 inte överstiger en viss bestämd nivå. Besparingarna uppgår till totalt ca 4,2 miljarder kronor. Effekten av begränsningsbeloppen beräknas till ca 3,7 miljarder kronor.

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer redovisas besparingar om 500 miljoner kronor, avseende anslaget A 2 Väghållning och statsbidrag. Regeringen har innehållit 500 miljoner kronor av Vägverkets anslag för år 1999. Som redovisades i budgetpropositionen för år 1999 (utg.omr. 22, s. 37) var regeringens avsikt att beloppet vid behov, och om riksdagen så medgav, skulle tillföras Banverket som redovisat ett stort anslagsbehov. Eljest borde dispositionsrätten övergå till Vägverket. Den sparåtgärd som redovisas i den nu behandlade vårpropositionen innebär att varken Banverket eller Vägverket kommer i åtnjutande av medlen.

Begränsningsbelopp har inom utgiftsområde 22 införts för två anslag, nämligen A 2 Väghållning och statsbidrag med 11 895 miljoner kronor och A 4 Banverket: Banhållning 7 290 miljoner kronor. För Vägverkets del innebär begränsningsbeloppet en minskad flexibilitet i verksamheten. Vad gäller Banverket torde, enligt vad utskottet inhämtat, begränsningsbeloppet inte innebära någon verksamhetsmässig begränsning.

1.2 Regeringens förslag

Regeringen föreslår (yrkande 24) att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell.

I fråga om utgiftsområde 22 Kommunikationer har tabellen följande innehåll.

Utg.omr.	Anslagsnummer		Belopp enligt statsbudget 1999	Förändring av ram/anslag	Ny ram/anslagnivå
----------	---------------	--	--------------------------------	--------------------------	-------------------

-----

22 Kommunikationer

	B 6	Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning, obetecknat anslag	nytt anslag	10 600	10 600
	C 2	Upphandling av samhällsättaganden, ramanslag	157 484	-10 000	147 484
	C 5	Informationsteknik: Telekommunikation m.m., ramanslag	50 000	10 000	60 000
	D 2	Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m., ramanslag	405 000	-10 600	394 400

Som framgår av tabellen innebär regeringens förslag anslagsökningar med 20,6 miljoner kronor och anslagsminskningar med samma belopp. Ramen för utgiftsområde 22 är därmed oförändrad.

Anslagen B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.

Regeringen föreslår att ett nytt obetecknat anslag B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning uppgående till 10,6 miljoner kronor anvisas för år 1999. Anslaget föreslås finansieras genom att anslaget D 2 Köp av interregional persontrafik minskas med motsvarande belopp. Av propositionen framgår att regeringen i mars 1995 uppdrog åt Sjöfartsverket att upphandla och låta genomföra en övertäckning av M/S Estonia med betong. I september 1996 uppdrog regeringen åt verket att avbryta övertäck-

ningen. Sjöfartsverket har fått ersättning för de kostnader verket haft för genomförandet av uppdragen under åren 1995 och 1996. Men även under åren 1997 och 1998 har verket haft vissa kostnader, avseende främst teknisk och juridisk konsultation, om konsekvenserna av avbrottet och den skada som uppstått på sjöbotten under arbetet. Dessa kostnader uppgår till totalt 5,6 miljoner kronor. Vidare redovisas i propositionen att fartygskatastrofen medfört behov av åtgärder till stöd för anhöriga till de omkomna samt till de överlevande. Regeringen bedömer att 5 miljoner kronor behöver användas för sådan verksamhet. Det föreslagna nya anslaget bör enligt regeringen finansieras genom motsvarande minskning av anslaget D 2 Köp av interregional persontrafik. Detta anslag skulle därmed enligt förslaget minska från för närvarande 405 miljoner kronor till 394,4 miljoner kronor.

*Anslaget C 5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m. och
C 2 Upphandling av samhällsättaganden*

Regeringens förslag innebär att anslaget ökas med 10 miljoner kronor till 50 miljoner kronor för budgetåret 1999. Uppräkningen föreslås finansieras inom utgiftsområdet genom att anslaget C 2 Upphandling av samhällsättaganden minskas med motsvarande belopp till totalt 147,484 miljoner kronor. Den föreslagna förstärkningen av IT-anslaget motiveras med att regeringen ger högsta prioritet åt frågan om IT-omställningen inför år 2000.

1.3 Motionsförslag

I motion Fi28 tillstyrker Per-Richard Molén m.fl. (m) regeringens förslag om 10,6 miljoner kronor för att täcka vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning. Men motionärerna motsätter sig att medlen tas från anslaget för köp av interregional persontrafik (D 2). Motionärerna uppmanar regeringen att hitta en annan finansiering (yrkande 2).

Också i motion Fi19 välkomnas förslaget om stöd till dem som drabbats av Estoniakatastrofen. Men motionären, Yvonne Åström (fp), hävdar att regeringens förslag till finansiering ytterst kommer att drabba järnvägs- och flygtrafiken i Norrland. För dem som är bosatta i Norrland är det av största vikt att nattågstrafik och inomregionala flygtransporter, t.ex. den s.k. sjukvårdslinjen mellan Östersund och Umeå, får fortsätta. Därför bör finansieringen av det nya anslaget i stället lösas genom omfördelning av medel från Vägverkets administrationsanslag (A 1) och Banverkets anslag för sektorsuppgifter (A 3).

Ett förslag av samma innebörd redovisar Lars Leijonborg m.fl. (fp) i motion Fi17 (yrkande 8).

1.4 Trafikutskottets ställningstagande

Anslagen B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.

Utskottet konstaterar att ingen av motionärerna motsätter sig regeringens förslag om att ett nytt anslag med anledning av M/S Estonias förlisning skall inrättas. Vad motionärerna invänder mot är förslaget om anslaget finansiering. Den av regeringen föreslagna finansieringskällan, ramanslaget D 2 Köp av interregional persontrafik, är i statsbudgeten för år 1999 upptaget till 405 miljoner kronor. Enligt Ekonomistyrningsverkets budgetprognos 1999:1 fanns vid ingången av året en anslagsbehållning om 72 miljoner kronor. I prognosen förutses en förbrukning under året på 385 miljoner kronor. Därmed skulle anslagsbehållningen vid utgången av år 1999 uppgå till 92 miljoner kronor. Utskottet gör mot bakgrund av denna prognos bedömningen att en minskning av anslaget med 10,6 miljoner kronor inte kommer att få negativa återverkningar på upphandlingen av interregional trafik under innevarande år. Med hänvisning härtill tillstyrker trafikutskottet för sin del regeringens förslag vad gäller såväl inrättande av ett nytt obetecknat anslag B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning uppgående till 10,6 miljoner kronor för år 1999 som anslaget finansiering genom en motsvarande minskning av anslaget D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. Utskottets ställningstagande innebär att motionerna Fi17 (fp) yrkande 8, Fi19 (fp) och Fi28 (m) yrkande 2 avstyrks.

Anslagen C 5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m. och C 2 Upphandling av samhällsätaganden

Trafikutskottet har ingen erinran mot regeringens förslag rörande anslagen C 5 Informationsteknik: Telekommunikation m.m. och C 2 Upphandling av samhällsätaganden.

2 Statens Järnvägar

2.1 Regeringens förslag

Enligt vad regeringen redovisar i vårpropositionen har Statens Järnvägar (SJ) i sin balansräkning avsättningar för pensionsätaganden. För delar av dessa åtaganden är räntan så hög som 11 %. Utredningar uppges ha visat att det skulle vara fördelaktigare för SJ att överlåta delar av pensionsätagandena till en extern försäkringsgivare. Med en sådan transaktion skulle SJ:s avsättningar om totalt ca 1,5 miljarder kronor omfinansieras och redovisas som låneskuld. På låneskulden skulle fortsättningsvis betalas normal ränta, dvs. för närvarande ca 4 %. För att omfinansieringen skall klaras krävs att SJ:s låneram utökas med 1,5 miljarder kronor till totalt 10,7 miljarder kronor. Mot denna bakgrund föreslås riksdagen (yrkande 18) bemyndiga regeringen att ge Statens Järnvägar rätt att ta upp lån i och utanför Riksgäldskontoret inom en total ram om 10,7 miljarder kronor.

Trafikuskottet tillstyrker för sin del regeringens förslag.

3 Ersättning till Botniabanan AB

3.1 Bakgrund

I proposition 1997/98:62 Regional tillväxt – för arbete och välfärd redovisade regeringen att kostnaderna för finansiering, planering, projektering, upphandling och byggande av Botniabanan men exklusive resecentra, totalt beräknade till högst 8,2 miljarder kronor, borde finansieras med lån. Enligt propositionen borde staten och berörda kommuner bilda ett aktieföretag, Botniabanan AB, med ansvar att finansiera, projektera, upphandla, bygga och hyra ut Botniabanan. Förslaget antogs av riksdagen (bet. 1997/98:TU10, rskr. 1997/98:267). I enlighet med dessa riktlinjer föreslogs i 1998 års vårproposition att regeringen skulle bemyndigas att för den första utbyggnadsetappen mellan Örnköldsvik och Husum samt för det fortsatta planeringsarbetet ställa ut kapitaltäckningsgarantier till skydd för Botniabanan AB:s eget kapital och att garantera bolagets förpliktelser gentemot långgivare, rättighetsinnehavare och fordringsägare, inom en ram exklusive mervärdesskatt om 1,495 miljarder kronor i prisnivå 1 januari 1997. För att Botniabanan AB utan dröjsmål skulle kunna inleda och bygga upp sin verksamhet föreslogs i samma proposition att Banverket skulle få använda anslaget A 4 Investeringar samt drift och underhåll av statliga järnvägar för lån till Botniabanan AB:s verksamhet inom en ram på 50 miljoner kronor. Botniabanan AB skulle återbetala medlen till Banverket senast den 1 juli 1999. Riksdagen lämnade det begärda bemyndigandet (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU27, rskr. 1997/98:317).

3.2 Regeringens förslag

Regeringen begär (yrkande 19) riksdagens bemyndigande att inom ramen för ramanslaget A 4 Banhållning (utg.omr. 22) göra utfästelser om att till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftkostnader och amorteringar samt räntekostnader och andra finansiella kostnader. I propositionen erinras om riksdagsbeslutet med anledning av 1998 års ekonomiska vårproposition, vilket bl.a. innebar att medel för att täcka statens kostnader för hyra av Botniabanan och andra betalningar som följer av garanterade lån och av kapitaltäckningsgarantin skall inrymmas i statsbudgeten fr.o.m. år 2004. Det nu föreslagna bemyndigandet motiverar regeringen med att det bör klarläggas att Botniabanan under alla förhållanden kommer att betalas över statsbudgeten vilket minimerar den garantiavgift som Riksgäldskontoret kommer att behöva ta ut för sina kapitalkostnadsgarantier till Botniabanan AB.

3.3 Motionsförslag

I motion Fi28 avvisar Per-Richard Molén m.fl. (m) regeringens förslag (yrkande 1). Eftersom den totala kostnaden för Botniabanan ännu inte är redovi-

sad är det enligt motionärerna omöjligt att ställa detta järnvägsprojekt mot andra angelägna infrastrukturinvesteringar. Samtidigt är det allmänt känt att det norrländska vägnätet håller på att förfalla. Mot bakgrund av regeringens njudda inställning till väginvesteringar och vägunderhåll anser motionärerna att kostnaderna för hela Botniabanan inklusive de kommunala investeringarna och övriga åtgärder i sin helhet skall redovisas, innan pengar anslås till någon del av Botniabaneprojektet.

3.4 Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet anser i likhet med regeringen att omfattningen av statens finansiella åtaganden vad gäller Botniabanan bör preciseras på det sätt som föreslås i vårpropositionen (yrkande 19). Propositionen tillstyrks således i denna del. Härav följer att utskottet avstyrker motion Fi28 (m) yrkande 1.

4 Postgirot Bank AB

Regeringen begär (yrkande 20) riksdagens bemyndigande att få besluta om förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB. Bemyndigandet föreslås också innefatta rätten att besluta om en försäljning av Postgirot Bank AB.

Per-Richard Molén m.fl. (m) uttalar i motion Fi28 sitt stöd för regeringens tankar på en utförsäljning av Postgirot Bank AB. Men propositionen innehåller inga konkreta uppgifter om en tidsplan för en sådan försäljning. En sådan plan bör fastställas snarast, anser motionärerna. Vidare anser de att försäljningslikviden skall användas för investeringar i infrastruktur. Därigenom möjliggörs en temporär insats för att klara eftersatt vägunderhåll och vissa investeringar på det nationella vägnätet (yrkande 3).

Trafikutskottets ställningstagande

Med hänsyn till att de frågor om Postgirot Bank AB som behandlas i propositionen huvudsakligen ligger utanför trafikutskottets beredningsområde avstår trafikutskottet från att yttra sig över propositionen och motionen i denna del.

Stockholm den 7 maj 1999

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

I beslutet har deltagit: Monica Öhman (s), Per-Richard Molén (m), Jarl Lander (s), Karin Svensson Smith (v), Johnny Gylling (kd), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Inger Segelström (s), Stig Eriksson (v), Tuve Skånberg (kd), Mikael Johansson (mp), Kenth Skårvik (fp), Claes-Göran Brandin (s), Jan-Evert Rådström (m), Christina Axelsson (s), Elizabeth Nyström (m) och Viviann Gerdin (c).

Avvikande meningar

1. Anslagen B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (avsnitt 1)

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Jan-Evert Rådström (m) och Elizabeth Nyström (m) anför:

Vi moderater anser att det är rätt att avsätta 10,6 miljoner kronor till det av regeringen föreslagna ändamålet. Men, som vi redovisat i motion Fi28 (m), motsätter vi oss att det nya anslaget finansieras genom en minskning av anslaget D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. Det bör ankomma på finansutskottet att överväga hur det nya anslaget skall finansieras.

2. Anslagen B 6 Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och D 2 Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (avsnitt 1)

Kenth Skårvik (fp) anför:

Jag motsätter mig inte regeringens förslag om att ett nytt anslag med anledning av M/S Estonias förlisning förs upp på statsbudgeten med det av regeringen föreslagna beloppet. Däremot har jag invändningar mot den föreslagna finansieringen. Det kan enligt min uppfattning inte vara rätt att, som regeringen förordar, minska anslaget för upphandling av interregional järnvägstrafik (D 2) som är av stor betydelse för möjligheterna att bedriva tågtrafik och annan trafik i olika delar av landet. Som föreslås i motionerna Fi17 (fp) och Fi19 (fp) bör det nya anslaget i stället finansieras med en motsvarande minskning av Vägverkets administrationsanslag (A 1) och Banverkets anslag för sektorsuppgifter (A 3).

3. Ersättning till Botniabanan AB (avsnitt 3)

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Jan-Evert Rådström (m) och Elizabeth Nyström (m) anför:

I den ekonomiska vårpropositionen (yrkande 19) begär regeringen riksdagens bemyndigande att från anslaget A 4 Banhållning (utg.omr. 22) till Botniabanan AB betala ersättning som täcker driftskostnader och amorteringar samt räntekostnader och andra finansiella kostnader.

Vi kan med anledning härav konstatera att projektets totalkostnad ännu inte har redovisats. Därmed kan inte projektet ställas mot andra angelägna

infrastrukturinvesteringar. Möjligheten att göra sådana jämförelser är särskilt angelägen mot bakgrund av att det norrländska vägnätet håller på att förfalla.

Dessutom vill vi peka på att Botniabanan förutsätter andra dyrbara investeringsåtgärder. Bland annat krävs en upprustning av Ådalsbanan. Vidare måste Ostkustbanan mellan Härnösand och Sundsvall rustas upp för den tunga trafiken. Härtill kommer miljöåtgärder på den del av Ostkustbanan som går genom Sundsvalls centrum.

Vi anser sammanfattningsvis att kostnaderna för hela Botniabanan inklusive kommunala investeringar och övriga åtgärder från Nyland söderut måste redovisas i sin helhet innan medel anslås till Botniabanan. Detta bör riksdagen med bifall till motion Fi28 (m) yrkande 1 och med avslag på regeringens förslag som sin mening ge regeringen till känna.

4. Postgirot Bank AB (avsnitt 4)

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Jan-Evert Rådström (m) och Elizabeth Nyström (m) anför:

Frågan om försäljning av Postgirot Bank AB har stor betydelse för Postens ekonomi och därmed för möjligheterna för Posten att upprätthålla en god postservice i hela landet. Därför anser vi moderater att trafikutskottet borde ha yttrat sig över regeringens förslag rörande Postgirot Bank AB. För vår del välkomnar vi regeringens tankar på en utförsäljning av Postgirot. Som framhålls i motion Fi28 (m) bör en tidsplan för försäljningen fastställas snarast. Med hänsyn till att Posten AB med dotterbolag ingår i utgiftsområde 22 Kommunikationer anser vi att försäljningsintäkten bör behållas inom utgiftsområdet och användas för angelägna infrastrukturinvesteringar. Detta skulle möjliggöra en temporär insats för att klara eftersatt vägunderhåll och investeringar på det nationella vägnätet. Vad vi nu anført bör riksdagen med bifall till motion Fi28 (m) yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Postgirot Bank AB (avsnitt 4)

Johnny Gylling (kd), Tuve Skånberg (kd) och Kenth Skårvik (fp) anför:

Vi anser att trafikutskottet borde ha yttrat sig över regeringens förslag rörande Postgirot Bank AB.

Vi ställer oss bakom förslaget enligt yrkande 20 i propositionen om ett bemyndigande för regeringen att besluta om en förändrad verksamhetsinriktning för Postgirot Bank AB alternativt en försäljning av företaget. Såsom framhålls i motion Fi15 (kd) förordar vi försäljningsalternativet och anser att en tidsplan för avyttringen bör fastställas så snart som möjligt.

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) jämte motioner i de delar som berör näringsutskottets beredningsområde. I detta yttrande behandlas förslag i propositionen om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 inom utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv.

Näringsutskottet tillstyrker berörda förslag i propositionen och avstyrker aktuella motionsyrkanden. Till yttrandet har fogats en avvikande mening och två särskilda yttranden.

Propositionen

Näringsutskottet behandlar i detta yttrande följande förslag till riksdagsbeslut:

17. att riksdagen bemyndigar regeringen att under det på utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget B 4 Energiforskning, under år 1999 besluta om stöd till forskning och utveckling inom energiområdet som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 1 199 056 000 kr under åren 2000–2004 (avsnitt 5.4.16),

21. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om att lån inom en ram av 100 000 000 kr får tas upp i Riksgäldskontoret för att tillfälligt täcka kostnader i samband med en sammanslagning av Telia AB och Telenor AS (avsnitt 5.4.18),

22. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om en exportkreditram för Exportkreditnämnden på upp till 125 000 000 000 kr (avsnitt 5.4.18),

24. (delvis) att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade anslag i enlighet med specifikation i tabell.

Motionerna

De motioner som behandlas här är följande:

1998/99:Fi17 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) såvitt gäller yrkandet (11) att riksdagen avslår regeringens begäran om bemyndigande att besluta om att ta upp ett lån för att tillfälligt täcka kostnaderna för sammanslagningen av Telia AB och Telenor AS.

1. under anslaget D 1 inom utgiftsområde 24 anvisar ett i förhållande till regeringen ökat anslag med 5 000 000 kr i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. under anslaget F 2 inom utgiftsområde 24 anvisar ett i förhållande till regeringen minskat anslag med 5 000 000 kr i enlighet med vad som anförts i motionen.

Näringsutskottet

Småföretagsutveckling (utgiftsområde 24)

Propositionen

Regeringen aviserade i december 1998 ett antal åtgärder i syfte att underlätta företagande. Inom Näringsdepartementet har bildats en särskild regelförenklingsgrupp, SimpLex. Denna grupp, som skall bestå av tre personer, skall driva på arbetet med konsekvensanalyser och regelförenkling. En kundundersökning skall göras bland berörda myndigheters företagskunder för att mäta service, tillgänglighet, m.m. Vidare skall informationen om företagande till blivande och befintliga företagare förstärkas. Dessutom skall en interaktiv webbsida för kommunikation över nätet utformas.

För att finansiera dessa åtgärder föreslås i propositionen att anslaget Småföretagsutveckling (A 2) skall höjas med 12 miljoner kronor. Kostnadsökningen skall finansieras genom att tre anslag reduceras: Teknisk forskning och utveckling (D 1) med 5 miljoner kronor, Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. (G 1) med 1 miljon kronor och Avgifter till vissa internationella organisationer (G 4) med 6 miljoner kronor.

Motionen

I motion 1998/99:Fi32 (m) accepteras inte regeringens förslag om att medel från anslaget till teknisk forskning och utveckling skall bekosta de aktuella insatserna. Ett framgångsrikt företagande måste stödjas av ett utbildningsväsende och en forskning av absolut högsta klass, påpekas det. Motionärerna menar att besparingen om 5 miljoner kronor i stället skall göras på anslaget till Konsumentverkets verksamhet (F 2).

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inget att erinra mot regeringens förslag om en höjning av anslaget till småföretagsutveckling och förslaget om hur denna höjning skall finansieras. Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning om vikten av statligt stöd till forskning och utveckling men konstaterar samtidigt att den föreslagna besparingen uppgår till mindre än 1 % av det belopp som för innevarande budgetår har anvisats till denna verksamhet. Motion 1998/99:Fi32 (m) avstyrks av näringsutskottet med det sagda.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1998/99:99 föreslagit att riksdagen skall godkänna ett avtal om sammanslagning av Telia AB och norska Telenor AS. Inledningsvis skall svenska staten äga 60 % och norska staten 40 % av aktierna i det nya bolaget. I avtalet ingår att bägge staterna skall sälja av aktier så att de uppnår ett lika ägande om 33,4 % vardera av aktierna. På längre sikt skall staterna tillsammans äga minst 51 % av aktierna i bolaget.

I den ekonomiska vårpropositionen föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att besluta om ett lån i Riksgäldskontoret på högst 100 miljoner kronor för att tillfälligt täcka svenska statens kostnader för främst ekonomisk och juridisk rådgivning i samband med sammanslagningen av Telia och Telenor. Lånet är avsett att lösas med medel som frigörs vid en försäljning av en del av statens aktier i det nya bolaget. Räntor för lånet kommer att belasta anslaget Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. (G 3).

Motionen

I motion 1998/99:Fi17 (fp) yrkas utan närmare motivering avslag på regeringens förslag.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet kommer inom kort att påbörja behandlingen av regeringens förslag om sammanslagning av Telia och Telenor och de fyra motioner som har väckts med anledning av propositionen. Utskottet avstår därför här från att redovisa några synpunkter på förslaget om sammanslagning utan hänvisar i den frågan till det kommande betänkandet (bet. 1998/99:NU14). Förslaget i den ekonomiska vårpropositionen om finansiering av kostnader för staten i anslutning till sammanslagningen tillstyrks av näringsutskottet.

Övriga förslag

Propositionen

Energiforskning (utgiftsområde 21)

Till energiforskning har för innevarande budgetår anvisats knappt 400 miljoner kronor (anslag B 4). Vidare har regeringen bemyndigats att besluta om långsiktiga stöd till energiforskning på totalt – inklusive tidigare åtaganden – 952 miljoner kronor för åren 2000–2004. I propositionen föreslås nu att bemyndiganderamen skall utökas med ca 247 miljoner kronor.

För innevarande budgetår har till verksamheten vid Allmänna reklamationsnämnden anvisats ca 14 miljoner kronor (anslag F 3). I propositionen föreslås att ytterligare 1 miljon kronor skall anvisas till nämndens verksamhet. Höjningen av anslaget skall finansieras genom en neddragning av anslaget Bidrag till miljömärkning av produkter (F 7).

Fastighetsmäklarnämnden (utgiftsområde 24)

För innevarande budgetår har till verksamheten vid Fastighetsmäklarnämnden anvisats ca 6 miljoner kronor (anslag F 4). I propositionen föreslås att ytterligare 0,8 miljoner kronor skall anvisas till nämndens verksamhet. Också höjningen av detta anslag skall finansieras genom en neddragning av anslaget Bidrag till miljömärkning av produkter (F 7).

Exportkreditnämnden (utgiftsområde 24)

För innevarande budgetår har riksdagen fastställt en totalram för den ordinarie verksamheten vid Exportkreditnämnden (EKN) på 100 miljarder kronor. Efter initiativ från EKN föreslås i propositionen att ramen skall höjas med 25 miljarder kronor med hänvisning till fortsatt stor efterfrågan på garantigivning för vissa större affärer.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inget att erinra mot de nu redovisade förslagen i propositionen och tillstyrker således dessa.

Stockholm den 11 maj 1999

På näringsutskottets vägnar

Per Westerberg

I beslutet har deltagit: Per Westerberg (m), Barbro Andersson Öhrn (s), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Sylvia Lindgren (s), Nils-Göran Holmqvist (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m), Ingegerd Saarinen (mp), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp), Anne Ludvigsson (s), Stefan Hagfeldt (m), Karl Gustav Abramsson (s), Tommy Waidelich (s) och Lennart Gustavsson (v).

Småföretagsutveckling (utgiftsområde 24)

Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Sundell och Stefan Hagfeldt (alla m) anser att näringsutskottets ställningstagande i avsnittet om småföretagsutveckling (utgiftsområde 24) bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet har inget att erinra mot att anslaget till småföretagsutveckling höjs med 12 miljoner kronor för att finansiera angelägna insatser för att underlätta företagande, inte minst hos små och medelstora företag. Bland annat måste det ske – och det snarast – en radikal regelförenkling för småföretagen.

Emellertid menar utskottet, med instämmande i vad som anförs i motion 1998/99:Fi32 (m), att höjningen av det aktuella anslaget inte får ske på bekostnad av stödet till forskning och utveckling, särskilt som detta anslag tidigare har utsatts för kraftiga nedskärningar. För de svenska företagens teknikförsörjning och konkurrenskraft är det av betydelse med omfattande stöd till forsknings- och utvecklingsinsatser. Näringsutskottet tillstyrker därför förslaget i nämnda motion att den resterande finansieringen skall ske med medel från anslaget till Konsumentverket (F 2).

Särskilda yttranden

1. Informationen om indragningar av anslagssparande

Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Inger Ström-bom (kd), Ola Sundell (m), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp) och Stefan Hagfeldt (m) anför:

När riksdagen skall fatta beslut om tilläggsbudget och utgiftsramar för den kommande treårsperioden skall det vara en självklarhet att riksdagen har tillgång till ett fullgott beslutsunderlag. Men genom den ändring i anslagsförordningen som trädde i kraft den 1 april 1999 och de indragningar av anslagssparande som sker kommer de beslut som riksdagen tror sig fatta knappast att bli verklighet.

Av det material som utskottet begärt från Näringsdepartementet framgår att i ”skrivande stund är det emellertid inte möjligt att precist uttala sig om vilka underlag och argument som behövs för att regeringen skall besluta att anslagssparanden överstigande tre procent får disponeras av myndigheter”.

Om regeringen inte fattar särskilda beslut kommer följande belopp inom näringsutskottets beredningsområde att dras in:

<u>Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling</u>		tkr
A 1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 674 652
A 2	Landsbygdslån	616 832
<u>Utgiftsområde 21 Energi</u>		
B 1	Bidrag för att minska elanvändning	149 345
B 2	Bidrag till investeringar i elproduktion från förnybara energikällor	234 103
B 4	Energiforskning	287 738
B 9	Åtgärder för el- och värmeförsörjning i Sydsverige	192 190
<u>Utgiftsområde 24 Näringsliv</u>		
A 1	Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader	16 732
A 2	Småföretagsutveckling	42 617
D 1	Teknisk forskning och utveckling	1 100 153
E 3	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	43 104
Summa		4 357 466

Sammantaget handlar det om drygt 4 miljarder kronor som utskottet och riksdagen avhänder sig möjligheten att se i sitt sammanhang och fatta beslut om.

Vår uppfattning är att regeringens hantering av detta ärende är oacceptabelt ur riksdagens synpunkt.

Riksdagens beslut om utgiftstak skall hållas. Men vi är mycket kritiska till att regeringen, för att klara utgiftstaket, genomför indragningar som inte är möjliga att överblicka för riksdagen när beslut fattas om tilläggsbudget och om ramar för den kommande treårsperioden. Det är naturligtvis inte heller acceptabelt att flera myndigheter inom utskottets beredningsområde flera månader in på budgetåret ännu inte vet vilka ekonomiska ramar som gäller.

2. Kostnader i samband med sammanslagning av Telia AB och Telenor AS (utgiftsområde 24)

Eva Flyborg (fp) anför:

Näringsutskottet kommer inom kort att påbörja behandlingen av proposition 1998/99:99 om sammanslagning av Telia AB och Telenor AS och de fyra motioner (m; kd; c; fp) som har väckts med anledning av propositionen. I regeringens förslag till tilläggsbudget för år 1999 har det föreslagits att riksdagen skall bemyndiga regeringen att få ta upp ett lån i Riksgäldskontoret för att tillfälligt täcka statens kostnader för främst ekonomisk och juridisk rådgivning i samband med sammanslagningen av bolagen. Enligt regeringens förslag skall ett lån på högst 100 miljoner kronor (sic!) få upptas för detta ändamål.

Jag ställer mig tveksam till regeringens förslag av två skäl. Det ena är att förslaget inte står i överensstämmelse med den nya budgetprocessen, som innebär att statens inkomster och utgifter skall redovisas över statsbudgeten. I detta fall kommer endast räntekostnaderna för lånet att belasta ett anslag på budgeten. Även om lånet, enligt förslaget, kommer att återbetalas med intäkter från försäljning av en del av statens aktier i det nya bolaget innebär den föreslagna lösningen ett avsteg från den nya budgetprocessen. I en reservation (m, kd, c, fp) till utskottets betänkande från hösten 1998 beträffande anslagen för utgiftsområde 21 Energi (bet. 1998/99:NU3) påtalades – i fråga om stöd till landsbygdens elektrifiering – ett annat avsteg av regeringen från budgetprocessen. Upprepade avsteg från budgetprocessen riskerar att minska trovärdigheten i denna process.

Det andra skälet till min tveksamhet till regeringens förslag gäller nivån på kostnaderna för den aktuella rådgivningen. Ett hundra miljoner kronor är en avsevärd kostnadspost i statens budget, särskilt med hänsyn till det behov av insatser som föreligger inom t.ex. vård och omsorg. Även om staten självfallet måste kunna upphandla erforderlig kompetens inför en sådan stor affär som den aktuella kan det ifrågasättas om konkurrensen på den berörda marknaden är tillräcklig. Om än de aktuella kostnaderna är små i förhållande till intäkterna för staten vid en försäljning av aktierna i bolaget är det fråga om statens (och därmed skattebetalarnas) medel, som behövs på många andra områden.

Eftersom regeringen redan har förorsakat de nu aktuella kostnaderna saknar jag i nuvarande läge möjlighet att föreslå någon annan finansiering. Jag har därför tvingats tillstyrka regeringens förslag.

Tilläggsbudget för 1999 – Utgiftsområdena 13 och 14

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1999 berett bl.a. arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop. 1998/99:100) i den del som avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 samt över de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som avser arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Utskottet yttrar sig i det följande över *dels* propositionen avsnitt 5 i de delar som avser utgiftsområdena 13 och 14, *dels* följande motioner

1998/99 Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) yrkande 24 delvis,
1998/99 Fi17 av Lennart Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 14 och 15,
1998/99 Fi20 av Mikael Odenberg m.fl. (m) yrkandena 1 och 2 samt
1998/99 Fi26 av Leif Jakobsson m.fl. (s).

Arbetsmarknadsutskottet yttrar sig över den del av propositionen som avser de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken respektive fördelningen av utgifter på utgiftsområden för åren 2000–2002 och anknyttande motioner i 1998/99:AU2y.

1 Inledning

Regeringen föreslår att riksdagen, såvitt avser tilläggsbudget för statsbudgeten för budgetåret 1999, godkänner ändrade ramar för utgiftsområdena 13 och 14 samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med nedanstående tabeller (regeringens förslag punkt 24 delvis). Dessa förslag tas upp i yttrandet liksom de förslag som rör förändringar av flyttningsbidrag (regeringens förslag punkt 14) och anställningsstöd (regeringens förslag punkt 15).

Tusentals kronor

Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagsnivå
A 2 Bidrag till lönegarantiersättning, ramanslag	993 000	+150 000	1 143 000
Totalt för samtliga anslag	33 789 000	+150 000	33 939 000

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusentals kronor

Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 1999	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagsnivå
A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ramanslag	21 961 114	-397 000	21 564 114
A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, ramanslag	6 655 092	+90 000	6 745 092
B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, obetecknat anslag	3 229	+4 000	7 229
Totalt för samtliga anslag	48 274 400	-303 000	47 971 400

2 Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet

Utgiftsområdet omfattar bidrag till arbetslöshetsersättning och bidrag till lönegarantiersättning.

2.1 Anslaget A 2 Bidrag till lönegarantiersättning

Propositionen

Med anledning av förväntade besparingar som skulle föreslås av den s.k. Förmånsrättskommittén (dir. 1997:82) minskades anslaget för budgetåret 1999 med 150 miljoner kronor. Kommitténs arbete avslutades först i februari i år. Kommitténs besparingsförslag beräknas kunna träda i kraft senast den 1

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som kan konstatera att det inte har väckts någon motion i denna del, har ingen invändning mot regeringens förslag.

3 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar till största delen utgifter för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, arbetslivsfrågor och Arbetsmarknadsverkets (AMV) förvaltningskostnader. Vidare ingår myndigheter samt forskning och utveckling på arbetslivsområdet, Samhall AB:s verksamhet, Arbetsdomstolen m.m. Här återfinns också frågor om arbetsorganisation och kompetensutveckling m.m. samt utgifter för jämställdhetspolitiska åtgärder och för statliga arbetsgivarfrågor.

3.1 Anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 961 114 000 kr. Enligt regeringens förslag bör anslaget A 2 minskas med 397 000 000 kr.

Av uppgifter som lämnas i propositionen i avsnitten 5.4.9 och 5.4.10 framgår följande.

Anslaget bör minskas med 48 miljoner kronor på grund av de förändringar riksdagen beslutade om vad gäller utformningen av reglerna för arbetspraktik (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:AU1, rskr. 1998/99:105).

Tillskottet till anslaget A 2 Bidrag till lönegarantiersättning under utgiftsområde 13 finansieras med en motsvarande minskning av anslaget A 2 under utgiftsområde 14 med 150 miljoner kronor.

Förslaget om ändring av flyttningsbidraget innebär en minskning med 7 miljoner kronor.

Förslaget om ett nytt förstärkt anställningsstöd innebär minskade utgifter inom utgiftsområdet med 90 miljoner kronor.

Ökningen av anslaget A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade med 90 miljoner kronor finansieras genom en motsvarande minskning på anslaget A 2.

En ökning av anslaget B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten med 4 miljoner kronor finansieras likaledes från anslaget A 2.

Regeringen föreslår också att utgifterna för räntesubventioner och avskrivning av lån för äldre utbildningsbidrag med lånedel, 8 miljoner kronor, i stället skall beräknas under utgiftsområde 15 anslaget A 2 Studiemedel.

Förändringarna framgår av nedanstående sammanställning.

Arbetspraktik	- 48 mkr
Lönegaranti (anslag A 2 utg. omr. 13)	- 150 mkr
Flyttningsbidrag	- 7 mkr
Anställningsstöd	- 90 mkr
Lönebidrag (anslag A 3 utg. omr. 14)	- 90 mkr
Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (anslag B 11 utg. omr. 14)	- 4 mkr
Studiemedel (anslag A 2 utg. omr. 15)	- 8 mkr
Totalt	- 397 mkr

Flyttningsbidrag

Det nuvarande stödet flyttningsbidrag består av följande fem stödformer: respennning, starthjälp, pendlingsstöd, medflyttandebidrag samt inlösen av egnahemsfastigheter och bostadsrätter av arbetsmarknadsskäl.

Respennning innebär att den som söker anställning eller skall delta i arbetsmarknadsutbildning på annan ort kan erhålla ersättning för resa, uppehälle och bohagstransport.

Starthjälp innebär att en arbetslös, som fått arbete genom arbetsförmedlingen på en ort dit det inte går att dagpendla, kan få ekonomiskt stöd. För närvarande utgår bidrag med 10 000 kr.

Pendlingsstöd innebär att en arbetslös, som fått ett arbete genom arbetsförmedlingen som varar minst sex månader, kan få ekonomiskt stöd för att pendla. Pendlingsstöd betalas om resekostnaderna är högre än de skulle ha varit inom normalt pendlingsavstånd. Vidare kan en arbetslös, som erhåller en anställning på en ort dit det inte är möjligt att pendla dagligen, få ersättning för två hemresor per månad.

Medflyttandebidrag får lämnas till en arbetsgivare när denne anställer en medflyttande familjemedlem.

Inlösen av egnahemsfastigheter eller bostadsrätter innebär att arbetslösa, som bor inom vissa delar av landet, kan få sina bostäder inlösta om de inte kan få arbete i eller nära bostadsorten i en sådan omfattning att hushållets försörjning är tryggad.

Enligt regeringen är flyttningsbidragen ett viktigt instrument i arbetsmarknadspolitikens främsta för att stimulera geografisk rörlighet och flexibilitet på arbetsmarknaden. Härigenom minskar arbetslösheten och arbetskraftsbristen motverkas. Regeringen anser dock att regelverket är otillgängligt och administrativt tungrovt vilket inneburit att stödet inte kommit att användas på ett kostnadseffektivt sätt. Regeringen föreslår därför att det genomförs ett antal regeländringar i syfte att förenkla detta. Förslaget bygger på en redovisning av AMS, som haft i uppdrag att bl.a. utreda hur flyttningsbidragen kan effektiviseras.

Regeringen anser att flyttningsbidragen i större utsträckning än i dag bör riktas till den enskilda individ som är eller riskerar att bli arbetslös och mindre till individens hushåll eller den som redan har en anställning. Stödet bör renodlas så att det skall lämnas till den som söker eller tillträder en anställning eller flyttar för att tillträda en anställning. Regeringen föreslår därför att stödformerna medflyttandebidrag och inlösen av egnahemsfastigheter och bostadsrätter av arbetsmarknadsskäl avskaffas.

Vidare föreslås ytterligare förändringar av flyttningsbidraget vilka i huvudsak kan beskrivas enligt följande.

Flyttningsbidrag skall i fortsättningen normalt endast kunna ges till den som fyllt 25 år. Om det finns särskilda skäl kan det dock lämnas även till den som fyllt 20 år eller genomgått treårig gymnasieutbildning. Arbetsförmedlingen skall vidare alltid göra en ingående prövning av om personen skulle ha kunnat få arbete i eller nära hemorten utan hjälp av flyttningsbidrag.

Möjligheten att lämna respenning vid arbetstagares eller hushållsmedlemmars återflyttning till hemorten tas bort. Vidare skall den del av ersättningen för uppehälle som består av traktamente tas bort. Ersättning för bohagstransport skall bara kunna lämnas till den som skall tillträda en anställning och inte som i dag även inför arbetsmarknadsutbildning.

Regeringen föreslår också att den nuvarande delen av pendlingsstödet, där det lämnas bidrag för två hemresor, tas bort. Starthjälp höjs till 11 000 kr. Det blir den enskildes ensak att avgöra om stödet skall användas för pendlingskostnader eller annat.

I dag kan en person som tillträder sin första anställning efter avslutad arbetsmarknadsutbildning få pendlingsstöd och starthjälp. I fortsättningen skall utbildningar inom Kunskapslyftet och motsvarande vuxenutbildning likställas med arbetsmarknadsutbildning i detta sammanhang.

Förändringarna i flyttningsbidraget skall enligt propositionen gälla fr.o.m. den 1 juli 1999.

Anställningsstöd

Enligt nuvarande regler kan en arbetsgivare erhålla anställningsstöd när arbetsgivaren anställer en långtidsarbetslös som vid anställningen varit inskriven på arbetsförmedlingen i minst tolv månader. Anställningsstödet lämnas med 50 % av lönekostnaden, dock maximalt med 350 kr/dag. Stödet utgår enligt huvudregeln under sex månader. Det finns dock vissa möjligheter att lämna ersättning under tolv månader.

Regeringen föreslår att det vid sidan av nuvarande anställningsstöd införs en form av *förstärkt anställningsstöd*. Enligt förslaget skall arbetsgivare som anställer en person som före anställningen varit öppet arbetslös eller deltagit i arbetsmarknadspolitisk åtgärd och varit anmäld vid arbetsförmedlingen under minst 36 månader kunna erhålla anställningsstöd under sammanlagt 24 månader. Under de första sex månaderna skall anställningsstödet utgöra 75 % av lönekostnaden, dock högst 11 550 kr per månad. Resterande 18 månader skall stödet uppgå till 25 % av lönekostnaden, dock högst 3 850 kr per månad.

Förutom införandet av ett förstärkt anställningsstöd föreslås att stödet omformas från ett kontantstöd till en kreditering på arbetsgivarens skattekonto.

De nya reglerna föreslås gälla fr.o.m. den 1 oktober 1999.

Enligt propositionen innebär förslaget att utgifter för anställningsstödet inte kommer att belasta utgiftsområdet. För innevarande budgetår innebär det minskade utgifter inom utgiftsområdet med 90 miljoner kronor.

Motioner

Moderata samlingspartiet framför i kommittémotion Fi20 synpunkter på förslaget som rör *anställningsstödet*. Moderaterna har inte någon erinran mot att anställningsstödet omformas från ett kontantbidrag till kreditering på skattekonto. Däremot motsätter sig Moderaterna förslaget om införandet av ett förstärkt anställningsstöd. Enligt Moderaterna förbättras inte de långtidsarbetslösas förutsättningar att ta lediga arbeten. Regeringsförslaget handlar uteslutande om att öka de långtidsarbetslösas konkurrenskraft genom att göra dem billigare. I stället bör man genom utbildningsinsatser förbättra konkurrenskraften för denna grupp (yrk. 1).

Centerpartiet anser i partimotion Fi16 att det bör göras en forskningssatsning. Partiet föreslår att anslagen B 20, B 22 och B 24 inom utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* ökas med 10 miljoner kronor vardera. Finansieringen av satsningen föreslås ske genom att anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder minskas i motsvarande mån, dvs. med 30 miljoner kronor (yrk. 24 delvis). Partiet anser att det är rimligt att anslaget utnyttjas mot bakgrund av att en del av finansieringen av det tillskottet regeringen föreslår till Kunskapslyftet finansieras genom de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Centerpartiet anser att regeringen bör återkomma med förslag om sådana förändringar i ytterligare en tilläggsbudget för år 1999.

Folkpartiet liberalerna anser i motion Fi17, utan att lämna någon motivering till sitt ställningstagande, att förslagen om *flyttningsbidrag* och *anställningsstöd* bör avslås (yrk. 14 och 15).

Leif Jakobsson m.fl. (s) anser i motion Fi26 att reglerna för det *förstärkta anställningsstödet* bör utformas så att inte bara de som varit inskrivna på arbetsförmedlingen i tre år kan omfattas utan även personer som i praktiken varit arbetslösa i mer än tre år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kommer inledningsvis att behandla de båda regeringsförslagen som rör stödformerna flyttningsbidrag och anställningsstöd. Utskottet återkommer till anslagsfrågan under avsnittet 3.4.

Flyttningsbidrag

Utskottet anser i likhet med regeringen att flyttningsbidragen är ett viktigt instrument för att stimulera geografisk rörlighet och för att minska arbetslös-

het och undanröja arbetskraftsbrist. Samtidigt är det viktigt att stödformen blir mer kostnadseffektiv. Det förslag regeringen lagt fram innebär enligt utskottets mening att stödet mer än i dag riktas mot den enskilda individen som är eller riskerar att bli arbetslös. Samtidigt renodlas det till att framför allt stödja insatser att söka, tillträda eller flytta till en anställning. Förslaget innebär också att systemet blir mer överskådligt samt att administrationskostnaderna sänks. Utskottet ställer sig därför bakom förslaget. Det kan konstateras att det bara framställts ett motionsyrkande i denna del. Folkpartiet anser att förslaget bör avslås. Eftersom yrkandet saknar motivering ger det inte underlag för något ställningstagande. Det bör därför enligt utskottets mening avslås.

Arbetsmarknadsutskottet anser sammanfattningsvis att de föreslagna förändringarna av flyttningsbidraget bör tillstyrkas (punkt 14 i propositionen), vilket innebär att motion F17 yrkande 14 (fp) bör avstyrkas.

Anställningsstöd

Utskottet kan konstatera att det finns grupper av arbetslösa som trots förbättrat konjunkturläge inte har kunnat erhålla arbete. De har stått utanför den reguljära arbetsmarknaden under mycket lång tid. Det är också en stor risk för att dessa grupper växer om det inte vidtas aktiva åtgärder. Utskottet har tidigare uppmärksammat detta problem och påpekat att det är viktigt att man prioriterar de s.k. långtidsarbetslösa och långtidsinskrivna. Även regeringen har gjort denna prioritering.

Det finns olika förklaringar till varför grupper av arbetslösa inte har kunnat erhålla reguljära arbeten under konjunkturuppgångar. Det behöver inte nödvändigtvis vara så att det beror på brist på kompetens, utan en förklaring kan vara den misstro arbetsgivare har mot att anställa dessa personer. Utskottet delar därför inte Moderaternas ståndpunkt att den enda åtgärden skulle vara utbildningsinsatser. Det krävs även andra insatser. En viktig sådan är att skapa en åtgärd som i första hand är inriktad på att ge den enskilda individen möjlighet att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Inom vissa grupper är utbildningsnivån inte sällan hög, avsaknaden av arbete beror i första hand på fördomar. Detta gäller bl.a. för invandrare och personer med funktionshinder. Det är därför viktigt att man för dessa grupper skapar en åtgärd som ger dem chansen att visa sina förtjänster.

Åtgärden som krävs i dessa fall skall vara starkt individinriktad. Vad som erfordras är en insats som snarare gynnar starkt utsatta grupper än sysselsättningstillväxt i sig, även om det också kan bli en sådan effekt om åtgärden lyckas bra. Den konstruktion som regeringen har valt uppfyller enligt utskottets mening dessa krav. Kravet på en längre tids inskrivning innebär att åtgärden endast kommer att riktas mot de mest utsatta grupperna.

En fråga som är av stor betydelse vid utformningen av stödet är vilka som skall omfattas av det, dvs. vilka som skall anses som långtidsinskrivna. Enligt vad utskottet har erfärut är det ännu inte bestämt hur denna grupp skall avgränsas. I propositionen hänvisar man till att det i februari 1999 var ca 100 000 personer som hade varit arbetslösa eller i konjunkturberoende åtgärder och som varit inskrivna vid arbetsförmedlingen i mer än tre år. Enligt vad

utskottet under hand inhämtat från Regeringskansliet har då också räknats personer som kan ha haft något längre uppehåll i arbetslösheten än vad som normalt gäller när begreppet långtidsinskriven används. Om man använder den definition av långtidsinskrivna som AMS brukar tillämpa skulle motsvarande antal vara ca 60 000 personer. I dessa fall avses personer som är inskrivna vid förmedlingen och som inte haft reguljärt arbete som varat minst 30 dagar under en treårsperiod.

Utskottet delar de synpunkter som framförts i motion Fi26 om att det är viktigt att det inte fastställs en alltför snäv definition av vilka som skall anses som långtidsinskrivna och som därigenom skall kunna anställas med anställningsstöd. Avbrott i arbetslösheten på grund av kortare tillfälliga arbeten får enligt utskottets mening inte leda till att den arbetslöse utestängs från möjligheten att omfattas av det förstärkta anställningsstödet. För att åtgärden skall kunna bli verkningsfull när det gäller bl.a. invandrare är det viktigt att den även kan komma i fråga för grupper som normalt definieras som "ej förmedlingsbara" enligt arbetsförmedlingen. Enligt utskottets mening är det också viktigt med mer enhetliga definitioner i olika förordningar inom det arbetsmarknadspolitiska området. De måste vara tydliga och lätta att tillämpa.

Enligt utskottets mening är det angeläget att de närmare villkoren för det förstärkta anställningsstödet utformas i enlighet med det anförda. Arbetsmarknadsutskottet förordar därför att finansutskottet föreslår ett tillkännagivande i enlighet med vad som anförts.

En invändning som rests mot förslaget är att anställningsstöd sällan får avsedd effekt och att de volymer som förväntats inte uppnås. Utskottet har närmare utvecklat sina synpunkter när det gäller anställningsstödet i yttrandet som rör anslagsramarna för budgetåren 2000–2002 (se yttr. 1998/99:AU2y). Där behandlar utskottet även ett förslag från Kristdemokraterna rörande anställningsstöd. Kristdemokraterna, som inte motsätter sig regeringens förslag, har invänt att det är tveksamt om det kommer att fungera på avsett sätt. Partiet förordar i stället ett alternativt anställningsstöd (marginellt sysselsättningsstöd). Utskottet anser att det är viktigt att en åtgärd av nu aktuellt slag sätts in när konjunkturen är uppåtgående. Det är därför av stor betydelse att åtgärden kommer till stånd så snart som det är praktiskt och administrativt möjligt. En förutsättning för att åtgärden skall få avsedd verkan är att arbetsförmedlingarna har en aktiv dialog med arbetsgivarna inom ramen för de externa kontakterna.

När det gäller utformningen av finansieringen av anställningsstödet vill utskottet göra följande påpekande. Utskottet har ingen erinran mot att anställningsstödet omformas från kontantbidrag till kreditering på skattekonto. Utskottet kan notera att anslaget justeras ned i enlighet därmed. Regeringen måste därför noggrant följa åtgärdens utveckling så att de avsedda resurserna verkligen kommer de långtidsinskrivna tillgodo i form av anställningar. Utskottet kan också konstatera att det kan vara svårt åtminstone för en oiniterad läsare att överblicka kostnaderna för de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Åtgärden kommer inte att medföra några utgifter som belastar utgiftsområde 14. Kostnaderna för staten uppstår i stället genom minskade skatteintäkter.

Sammanfattningsvis anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet bör biträda regeringens förslag vad gäller anställningsstödet (punkt 15 i propositionen) med det tillkännagivande som arbetsmarknadsutskottet förordar. Finansutskottet bör också avstyrka motionerna Fi20 yrkande 1 (m), Fi17 yrkande 15 (fp) och Fi26 (s) i motsvarande delar i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anfört.

Överförande av medel för forskning

Utskottet delar inte Centerpartiets ståndpunkt att arbetsmarknadsmedel bör överföras till utgiftsområde 16 för att utgöra en del av finansieringen av den forskningssatsning partiet föreslår. Enligt utskottets mening är det viktigt att medlen under anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder används för att underlätta arbetslösas möjligheter att erhålla arbete. Utskottet anser därför att motion Fi16 yrkande 24 delvis (c) bör avstyrkas.

3.2 Anslaget A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

Propositionen

För att förbättra möjligheterna för funktionshindrade att få arbete föreslås att det tillförs ytterligare 90 miljoner kronor till anslaget för år 1999. Detta finansieras genom att anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder minskas med motsvarande belopp.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av ovanstående redogörelse har regeringen föreslagit att ytterligare medel skall tillföras anslaget för att förbättra möjligheterna för funktionshindrade att få arbete.

Utskottet vill i detta sammanhang belysa förhållandena beträffande medlen för särskilda åtgärder för arbetshandikappade. I samband med behandlingen av budgetpropositionen för innevarande budgetår bestämdes att det för detta ändamål skulle uppföras ett ramanslag om ca 6 655 miljoner kronor. Regeringen bestämde också i regleringsbrevet för AMV för budgetåret 1999, som beslutades den 17 december 1998, att AMS skulle disponera dessa medel. Detta beslut ändrades genom ett regeringsbeslut den 31 mars 1999. Beslutet, som innebar en ändring i regleringsbrevet, innebär bl.a. att ramanslaget i stället skulle vara ca 6 364 miljoner kronor, dvs. ca 290 miljoner kronor lägre än vad som beslutats tidigare. Därutöver beslutades att ett anslagssparande motsvarande ca 310 miljoner kronor skulle föras bort från anslaget. Skälet till indragningen var en teknisk justering av anslaget med anledning av förändrade redovisningsprinciper för budgetåret 1998. Sistnämnda ändring innebär att anslaget fr.o.m. 1998 skall redovisas enligt kassamässiga principer, dvs. när betalning sker. Eftersom de bidrag som omfattas av detta anslag utges i efterskott, innebär beslutet att vissa kostnader som avser budgetåret 1998 skall redovisas under budgetåret 1999 eftersom de betalats innevarande år. Den ändrade redovisningsprincipen innebär en utgiftsminskning för bud-

getåret 1998 med ca 600 miljoner kronor. Genom minskningen av anslaget och indragningen av anslagssparandet har regeringen tillgodogjort sig utfallet av den nya redovisningsprincipen.

Om tidigare redovisningsprinciper hade tillämpats skulle AMS för att klara sina åtaganden ha varit tvingat att förutom anslagssparandet även använda ca 300 miljoner kronor av sin anslagskredit. Skälen till detta var dels att antalet personer som omfattades av lönebidrag och offentligt skyddat arbete (OSA) översteg de mål som hade ställts upp, dels att kostnaderna för varje arbetshandikappad (de s.k. styckkostnaderna) hade blivit ca 7 % högre än beräknat. Det kan noteras att antalet personer som omfattas av lönebidrag och OSA under innevarande budgetår fortsatt att öka. Under mars månad deltog i genomsnitt 56 500 arbetshandikappade i dessa åtgärder. Detta är ca 1 500 fler än det verksamhetsmål regeringen ställt upp.

Resultatet kan bli att AMV, trots resursförstärkningen på 90 miljoner kronor, får svårt att bibehålla nuvarande volymer. Det är alltså inte uteslutet med en risk att antalet personer som deltar i dessa åtgärder reduceras.

Det är enligt utskottets mening inte acceptabelt att utgifterna för ett anslag på detta sätt ”skenar” i väg. Berörda myndigheter måste se till att givna ramar inte överskrids. Mot detta skall dock ställas att det finns risk för att enskilda personer på ett inte godtagbart sätt kommer att drabbas av de restriktioner som de ekonomiska ramarna innebär. Utskottet utgår från att regeringen följer denna fråga mycket noggrant och återkommer med en redovisning och, om så krävs, med förslag till åtgärder. Med dessa synpunkter ställer sig utskottet bakom regeringens förslag och föreslår att finansutskottet biträder detta.

3.3 Anslaget B 11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Propositionen

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är en gemensam institution för Sverige, Norge och Finland med uppgift att anordna och utveckla arbetsmarknadsutbildning för i första hand de nordligaste delarna av de tre länderna. Verksamheten finansieras i huvudsak genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet.

Stiftelsens försäljning av arbetsmarknadsutbildning har genom en förändring av mervärdesskattelagstiftningen belagts med mervärdesskatt. Syftet med förändringen var att harmonisera lagstiftningen med EG-lagstiftningen på detta område.

För att säkerställa att antalet utbildningsplatser inte minskar på grund av förändringen föreslår regeringen att stiftelsen tillförs 4 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder minskas med motsvarande belopp.

Motion

1998/99:FiU27
Bilaga 14

Moderaterna, som tidigare motsatt sig inrättandet av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, avstyrker i kommittémotion Fi20 regeringens förslag (yrk. 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet biträder förslaget om anslagsökning och föreslår att finansutskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion Fi20 yrkande 2 (m).

3.4 Sammanfattande bedömning beträffande ändrade anslag

Som framgår av det ovanstående ställer sig utskottet bakom de förslag regeringen lämnat rörande lönegarantin, flyttningsbidrag och anställningsstöd. Utskottet har inte heller någon erinran mot de förslag om minskningar av anslaget A 2 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder som grundar sig på regeländringarna rörande arbetspraktik eller överflyttande till utgiftsområde 15 Studiestöd av utgifter för vissa utbildningsbidrag. Utskottet biträder även förslaget om att förstärkningen av lönebidrag och tillskottet till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten sker genom att medel förs från anslaget A 2.

Sammanfattningsvis ställer sig arbetsmarknadsutskottet bakom regeringens förslag till tilläggsbudget i denna del och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker detta.

Stockholm den 11 maj 1999

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Johnny Ahlqvist

I beslutet har deltagit: Johnny Ahlqvist (s), Hans Andersson (v), Margareta Andersson (c), Mikael Odenberg (m), Björn Kaaling (s), Stefan Attefall (kd), Kent Olsson (m), Patrik Norinder (m), Sonja Fransson (s), Kristina Zakrisson (s), Christel Anderberg (m), Barbro Johansson (mp), Elver Jonsson (fp), Anders Karlsson (s), Cinnika Beiming (s), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Rosita Runegrund (kd).

1 Flyttningsbidrag

Elver Jonsson (fp) anser att utskottets ställningstagande i **avsnittet 3.1**, underrubrik *Flyttningsbidrag*, bort ha följande lydelse:

Utskottet motsätter sig i likhet med Folkpartiet den föreslagna försämringen av flyttningsbidragen. Det finns enligt utskottets mening allt starkare indikatorer på att företag och offentliga arbetsgivare har svårt att få tag i arbetskraft samtidigt som arbetslösheten är hög. Exempel på sådana är Konjunkturinstitutets barometrar och AMV:s statistik över kvarstående lediga platser. Då rörligheten behöver stimuleras är det enligt utskottets mening inte lämpligt att försämra flyttningsbidragen. Arbetsmarknadsutskottet föreslår därför finansutskottet att med tillstyrkande av Fi17 yrkande 14 (fp) avstyrka regeringens förslag i denna del (punkt 14 i regeringsförslaget).

2 Anställningsstöd

Mikael Odenberg, Kent Olsson, Patrik Norinder och Christel Anderberg (alla m) anser att utskottets ställningstagande i **avsnittet 3.1**, underrubrik *Anställningsstöd*, bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår i vårpropositionen särskilda åtgärder riktade mot personer som är långtidsarbetslösa. Erfarenheterna av likartade system – visserligen med mer generell inriktning – i form av det s.k. GAS (generellt anställningsstöd) respektive RAS (riktat anställningsstöd) har dock varit entydigt negativa. Även om det nu föreliggande förslaget är mer avgränsat befarar utskottet att det tyvärr kommer att få samma begränsade effekt. I stället behövs en politik inriktad på att genom ökad tillväxt skapa förutsättningar för betydligt fler arbetstillfällen.

Vissa grupper av arbetssökande har även i goda konjunkturlägen en svag ställning på arbetsmarknaden. Dessa grupper är i ett ansträngt arbetsmarknadsläge naturligtvis särskilt drabbade av långtidsarbetslöshet. Problemet är att dessa – de mest utsatta på arbetsmarknaden – knappast är hjälpta av regeringens förslag. En viktig orsak till långtidsarbetslöshet är otillräcklig utbildning men det kan också, såsom har hävdats i detta yttrande, finnas en misstro mot att anställa personer som har varit arbetslösa länge. Inte heller är arbetsmarknaden befriad från t.ex. fördomar mot invandrares möjligheter att klara utlysta jobb. Utskottet har dock svårt att se att någon av de här nämnda grunderna för långtidsarbetslöshet kommer att undanröjas därför att staten ger en tillfällig ”rabatt” på kostnaden för arbetskraften.

Utskottet delar i stället Moderaternas mening att åtgärder måste vidtas som syftar till att öka ”anställbarheten” hos de långtidsarbetslösa. Väsentligen handlar detta om olika utbildningsinsatser, inte minst kvalitetsinriktade åtgärder inom vuxenutbildningen. Den av regeringen föreslagna rabatten bidrar inte på något sätt till att förbättra de långtidsarbetslösas förutsättningar för att ta lediga arbeten.

Vad slutligen gäller omformningen av anställningsstödet från kontantbidrag till kreditering på skattekonto kan utskottet acceptera regeringens förslag. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen inte sätter i system en ordning där utgiftstakens begränsningar kringgås genom att nya statsutgifter i stället bokförs som inkomstminskningar.

Med hänsyn till det anförda anser arbetsmarknadsutskottet att finansutskottet med tillstyrkande av motion F20 yrkande 1 (m) bör avstyrka regeringens förslag om införandet av ett förstärkt anställningsstöd (punkt 15 i regeringsförslaget).

3 Överförande av medel för forskning

Margareta Andersson (c) anser att utskottets ställningstagande i **avsnittet 3.1**, underrubrik *Överförande av medel för forskning*, bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med Centerpartiet att det är viktigt med en kraftig satsning på forskning och forskarutbildning. Genom en sådan satsning förbättras den högre utbildningens kvalitet och den allmänna kompetensen, vilket bl.a. gynnar svenskt näringsliv. Som ett led i denna satsning anser utskottet att man för innevarande budgetår borde tillföra ytterligare 30 miljoner kronor till utgiftsområde *16 Utbildning och forskning* enligt följande fördelning:

- 10 miljoner kronor till anslaget B 20 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning,
- 10 miljoner kronor till anslaget B 22 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning samt
- 10 miljoner kronor till anslaget B 24 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.

Finansieringen av denna satsning bör ske genom att anslaget A 2 *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* minskas med motsvarande belopp. Utskottet anser att regeringen bör återkomma med ett sådant förslag i en tilläggsbudget. Arbetsmarknadsutskottet förordar därför att finansutskottet med anledning av motion Fi16 yrkande 24 delvis (c) föreslår ett tillkännagivande i enlighet med vad som anförts.

4 Anslaget B11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Mikael Odenberg, Kent Olsson, Patrik Norinder och Christel Anderberg (alla m) anser att utskottets ställningstagande i **avsnittet 3.3** bort ha följande lydelse:

Utskottet delar Moderaternas ståndpunkt att ytterligare medel inte bör tillföras Stiftelsen Utbildning Nordkalotten. Utskottet förordar därför att finansutskottet med tillstyrkande av motion Fi20 yrkande 2 (m) avstyrker regeringens förslag.

1 Anställningsstöd

Stefan Attefall och Rosita Runegrund (båda kd) anför:

Som framgår av Kristdemokraternas motion Fi15 och vår avvikande mening till utskottets yttrande över ramarna för budgetåren 2000–2002 (yttr. 1998/99:AU2y) är det tveksamt om det föreslagna förstärkta anställningsstödet kommer att fungera. Alla tidigare erfarenheter visar att system som ställer krav på att anställa vissa arbetssökande och som innehåller regler som är svåra att överblicka inte kommer till användning. Detta visar bl.a. erfarenheterna från det riktade anställningsstödet (RAS) som den socialdemokratiska regeringen införde 1995. Dessutom innebär det föreslagna stödet inte någon allmän stimulans av efterfrågan på arbetskraft. Stödet kan dock ha en viss effekt för den ”svårförmedlade” arbetskraftens möjligheter att få arbete. Med hänsyn till det sistnämnda anser vi inte att förslaget bör avvisas.

Vi föreslår att man så snart som möjligt inför ett mer generellt anställningsstöd, ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Stödet skall utformas som en kraftig skattesänkning riktad till företag som nyanställer. Skatterabatten skall utgå till alla arbetsgivare som förslagsvis har haft fyra anställda och en lönesumma runt 500 000 kr. Stödet bör dock inte omfatta nystartade företag. Vidare skall företaget ha varit i gång i minst ett år innan ansökan får göras. Härigenom förhindras att nystartade företag konkurrerar ut befintliga småföretag på marknaden. Det skall inte utgå någon skatterabatt till företag som ökar antalet anställda genom att köpa upp företag eller till företag som går samman. Eftersom stödformen kommer att vara generell underlättas företagens administration. Vidare underlättas skattemyndigheternas möjlighet att kontrollera vilka företag som är berättigade till stöd. Vi anser att ett särskilt stöd för långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingarna bör samordnas med det ovan föreslagna sysselsättningsstödet.

Genom vårt förslag kommer sysselsättningen att öka. Företag som nyanställer får en kraftig skattesänkning utan att det kostar staten så mycket i form av lägre skatteintäkter. Vidare skulle detta stöd i kombination med uppmjukade regler för prov- och visstidsanställningar bidra till att företag vågar pröva att öka antalet anställda. Efterfrågan på arbetstagare kommer att öka vilket gynnar långtidsarbetslösa och långtidsinskrivna.

2 Anställningsstöd

Elver Jonsson (fp) anför:

Enligt Folkpartiets mening finns det mycket som talar för att det förstärkta anställningsstödet inte kommer att fungera på avsett sätt. Det visar erfarenheter från tidigare liknande försök. Som exempel kan nämnas det riktade anställningsstödet (RAS) som den socialdemokratiska regeringen införde 1995. Stödformen blev misslyckad. Utformningen av det nu framlagda förslaget visar också på en bristande insikt om hur företag fungerar. Arbetsgivarna förväntas ta på sig ett omfattande och långsiktigt ansvar samtidigt som man tar en ekonomisk risk. Som Folkpartiet i många sammanhang påpekat är

det angelägnare med en generell minskning av kostnaderna på arbetskraft som kan bidra till att fler människor kommer i arbete.

När det gäller den föreslagna förändringen av finansieringen är den enligt vår mening endast ett sätt att undkomma utgiftstaket.

1998/99:FiU27
Bilaga 14

3 Lönebidrag

Stefan Attefall (kd), Elver Jonsson (fp) och Rosita Runegrund (kd) anför:

Som framgår av yttrandet har regeringen genom sitt beslut den 31 mars 1999 minskat ramanslaget för *A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade* med ca 290 miljoner kronor. Detta ändringsbeslut framgår inte av propositionen. Inte heller finns det några redovisningar av skälen till indragningarna. Snarare får man det missvisande intrycket att anslaget genom regeringens förslag tillförts 90 miljoner kronor utöver de 6 665 miljoner kronor som redan fastställts i statsbudgeten.

Denna ordning är inte tillfredsställande. Det måste vara möjligt att ta ställning till ett förslag uteslutande genom att ta del av innehållet i propositionen. Enligt vår mening är det inte rimligt att kräva att läsarna även skall ha tillgång till regleringsbrev. Särskilt svårt blir det för oppositionspartierna när de skall lägga sina motförslag.

Till detta kommer det förhållandet att den minskade anslagsramen innebär att AMS kommer att tvingas att kraftigt reducera antalet personer som kan erhålla lönebidrag. Genom sitt agerande har regeringen i princip infört ett stopp för nya anställningar med lönebidrag vilket är djupt otillfredsställande. Vi anser att regeringen snarast måste återkomma med en redogörelse för vilka konsekvenser förändringen kommer att få och vidta åtgärder för att minimera skadan av neddragningarna.

1998/99:BoU4y

Tilläggsbudget för år 1999 avseende
utgiftsområde 18

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda bl.a. bostadsutskottet tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition (prop.1998/99:100), i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag om anslagsförändring på tilläggsbudget avseende utgiftsområde 18.

Propositionen

Bostadsutskottet behandlar i detta yttrande proposition 1998/99:100 i vad avser regeringens förslag att riksdagen

24. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i bifogad tabell (regeringens förslag behandlas såvitt det avser utgiftsområde 18):

A 12 Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl., ramanslag, ökat anslag med 40 000 000 kronor.

Utskottet

De utgifter som belastar anslaget avser bidrag enligt förordningen (1996:1371) om statligt investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter m.fl. Bidrag kan, i mån av tillgång på medel, lämnas för projekt avseende anordnande av nya student- eller ungdomsbostäder. En förutsättning för bidrag är att projektet påbörjas under perioden den 1 oktober 1996 – den 31 december 1999. En annan förutsättning är att ansökan har inkommit till länsstyrelsen senast den 12 oktober 1998. Bidrag kan utgå med högst 25 000 kronor per rum.

Regeringen gjorde i 1999 års budgetproposition bedömningen att 30 miljoner kronor behövde anvisas på anslaget för år 1999 för återstående utbetalningar av beviljade bidrag. Bostadsutskottet erfor vid behandlingen av ärendet att det föreslagna anslaget inte fullt ut skulle täcka de anspråk på utbetalningar som kunde uppkomma till följd av redan beviljade bidrag. Än mindre

tillgodosågs anspråk i anledning av ännu ej prövade ansökningar. Bostadsutskottet ansåg att det borde ankomma på regeringen att på nytt överväga frågan om vilka medel som behöver tillföras det aktuella anslaget för budgetåret 1999 (bet.1998/99:BoU1). Utskottet ansåg vidare att regeringen därefter på tilläggsbudget borde underställa riksdagen förslag i frågan. Detta gav riksdagen regeringen till känna.

Regeringen har nu återkommit med förslag om att tillföra anslaget 40 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslaget A 2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner minskas med motsvarande belopp. Utskottet noterar även att regeringen avser att följa utgiftsutvecklingen och vid behov återkomma i samband med budgetpropositionen för år 2000 med förslag om att tillföra ytterligare medel för ändamålet. Förslaget har inte mött invändning i någon motion eller vid utskottets beredning. Utskottet tillstyrker förslaget.

Stockholm den 11 maj 1999

På bostadsutskottets vägnar

Knut Billing

I beslutet har deltagit: Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Lilian Virgin (s), Owe Hellberg (v), Ulf Björklund (kd), Sten Andersson (m), Carina Moberg (s), Inga Berggren (m), Anders Ygeman (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Sten Lundström (v), Ulla-Britt Hagström (kd), Carl-Erik Skårman (m), Helena Hillar Rosenqvist (mp), Rigmor Ahlstedt (c), Yvonne Ångström (fp) och Carina Adolfsson (s).

Sammanfattning.....	1
Inledning.....	1
Regeringens lagförslag.....	2
Yttranden från andra utskott	2
Sammanställningar av tilläggsbudgetförslagen.....	2
Propositionen.....	2
Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade anslag för budgetåret 1999.....	5
Motionerna	8
Utskottet	11
Inledning	11
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	11
Regeringskansliet m.m. (C 1).....	11
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	12
Statsgaranti för Riksbankens lån till Brasilien	12
Statistiska centralbyrån (A 6).....	12
Folk- och bostadsräkning	13
Statens lokalförsvärsvärk: Avvecklingskostnader (A 16)	15
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	15
Höjning av avgiften till brottsofferfonden.....	15
Domstolsväsendet m.m. (C 1).....	16
Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan	17
Fredsfrämjande verksamhet – medel för en svensk styrka i Kosovo	17
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret.....	18
Utveckling och investeringar (A 3).....	18
Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (C 5).....	19
Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret.....	20
Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.....	21
Statens invandrarverk (A 1)	21
Utresor för avvisade och utvisade (A 6).....	22
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	22
Upplösande av den ideella föreningen Spri.....	22
Ersättning till vissa steriliserade (A 13)	23
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken.....	23
Statsbidrag till vårdtjänst m.m.	23
Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	24
Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet	25
Bidrag till lönegarantiersättning (A 2)	25
Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.....	25
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder (A 2)	25
Flyttningsbidrag	26
Anställningsstöd.....	28

Särskilda åtgärder för arbetshandikappade (A 3)	31
Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (B 11)	33
Utgiftsområde 15 Studiestöd.....	33
Studiemedel m.m. (A 2)	33
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	34
Försöksverksamhet med lärlingsutbildning.....	34
Särskilda utbildningsinsatser för vuxna (A 15)	35
Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde	
16 Utbildning och universitetsforskning	36
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	37
Centrala museer: Myndigheter (H 1).....	37
Bidrag till vissa museer (H 4).....	37
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och	
byggande.....	38
Investeringsbidrag för anordnande av bostäder för studenter	
m.fl. (A 12).....	38
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	39
Miljöövervakning m.m. (A 2)	39
Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden (A 3)	40
Utgiftsområde 21 Energi.....	40
Energiforskning.....	40
Utgiftsområde 22 Kommunikationer	41
Statens järnvägar (SJ).....	41
Botniabanan	41
Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning	
(B 6) samt Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m.	
(D 2).....	42
Informationsteknik: Telekommunikation m.m. (C 5).....	43
Postgirot Bank AB	44
Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	46
Småföretagsutveckling (A 2).....	46
Allmänna reklamationsnämnden (F 3).....	47
Fastighetsmäklarnämnden (F 4).....	47
Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag	48
Exportkreditnämnden (EKN) – Ram för ordinarie	
exportkreditgarantier	48
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	49
Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	
(A 2).....	49
Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsramar på	
tilläggsbudget.....	50
Hemställan	51
Förslag till beslut om tilläggsbudget 1 för budgetåret 1999	
(mom. 27 i hemställan).....	56

Reservationer

1. Anslaget Statistiska centralbyrån (mom. 2) (m).....	59
2. Folk- och bostadsräkning (mom. 3) (m).....	59

3. Folk- och bostadsräkning (mom. 3) (fp)	60
4. Höjning av avgiften till brottsofferfonden (mom. 4) (m, kd, c, fp).....	60
5. Anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (C 5) (mom. 6) (kd).....	61
6. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret (mom. 7) (m).....	61
7. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (mom. 11) (c).....	62
8. Flyttningsbidrag (mom. 12) (fp)	63
9. Anställningsstöd (mom. 13) (m)	64
10. Anställningsstöd (mom. 13) (kd)	65
11. Anställningsstöd (mom. 13) (fp)	66
12. Anslaget Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (mom. 14) (m).....	66
13. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (m)	67
14. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (fp)	67
15. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde	
16 Utbildning och universitetsforskning (mom. 16) (c)	68
16. Anslaget Bidrag till vissa museer (mom. 17) (m, kd, fp).....	68
17. Bemyndigande om Botniabanan (mom. 20) (m, fp).....	69
18. Anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (mom. 21) (m).....	70
19. Anslagen Vissa kostnader med anledning av M/S Estonias förlisning och Köp av interregional persontrafik på järnväg m.m. (mom. 21) (fp).....	70
20. Bemyndigande om Postgirot Bank AB (mom. 22) (m).....	71
21. Anslaget Småföretagsutveckling (mom. 23) (m)	71
22. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (m).....	72
23. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (kd).....	73
24. Sammanställning av anslag och utgiftsramar på tilläggsbudget för budgetåret 1999 (mom. 27) (fp)	74

Särskilda yttranden

1. Anslaget Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor (mom. 6), såvitt avser civil minröjningskapacitet (v).....	76
2. Förslag om ny tilläggsbudget inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (mom. 11) (m, kd, fp)	76
3. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (kd)	76
4. Försöksverksamhet med lärlingsutbildning (mom. 15) (c)	76
5. Bemyndigande om Postgirot Bank AB (mom. 22) (kd, fp).....	77
6. Bemyndigande om kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag (mom. 24) (fp)	77
7. Lönebidrag (kd, fp)	78

1. Regeringens lagförslag	
Förslag till ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond.....	80
Förslag till lag om kreditering av anställningsstöd på skattekonto	81
2. Förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om	
ändrade ramar och ändrade anslag på tilläggsbudget.....	82
3. Tilläggsbudgetförslag i 1999 års vårproposition (katalog)	88
4. Skatteutskottets yttrande 1998/99:SkU5y (Utdrag)	117
5. Justitieutskottets yttrande 1998/99:JuU4y	118
6. Utrikesutskottets yttrande 1998/99:UU1y (Utdrag).....	123
7. Försvarsutskottets yttrande 1998/99:FöU4y	126
8. Socialförsäkringsutskottets protokollsutdrag 1998/99:27	131
Socialförsäkringsutskottets yttrande 1998/99:SfU5y (Utdrag)	132
9. Socialutskottets yttrande 1998/99:SoU4y	133
10. Kulturutskottets yttrande 1998/99:KrU5y	137
11. Utbildningsutskottets yttrande 1998/99:UbU5y	141
12. Trafikutskottets yttrande 1998/99:TU2y.....	146
13. Näringsutskottets yttrande 1998/99:NU4y.....	155
14. Arbetsmarknadsutskottets yttrande 1998/99:AU3y	162
15. Bostadsutskottets yttrande 1998/99:BoU4y.....	177